

[Forsvarsministeren]

vejelse, hvorvidt beretningen måtte give anledning til strafferetlig forfølgning mod nogen. Efter en gennemgang af betænkningen udtalte rigsadvokaten den 30. marts 1988 bl.a., at et eventuelt strafansvar for uagtsomt manddrab og grov tjenesteforsømmelse er ophørt ved forældelse, og at han derfor ikke har fundet grundlag for at foretage videre efter fremkomsten af den seneste betænkning.

Endvidere har Justitsministeriet oplyst, at man bl.a. på baggrund af sagen om RF 2's forlis nærmere undersøger de generelle spørgsmål, som knytter sig til forældelsesproblemerne i forbindelse med undersøgelser over for offentlige myndigheder og deres ansatte.

Industriministeriet har endvidere oplyst, at ministeriet, når resultaterne af Justitsministeriets ovennævnte overvejelser foreligger, i lyset heraf nærmere vil overveje, hvorvidt der måtte være behov for at ændre de gældende regler inden for Industriministeriets områder, der vedrører opklaring af søulykker, herunder spørgsmålet om undersøgelseskommissioner. Endvidere er der af Søfartsstyrelsen nedsat en arbejdsgruppe med henblik på udarbejdelse af tekniske forskrifter for kystredningsfartøjer. Arbejdsgruppen, der er sammensat af repræsentanter for redningsmændene, farvandsvæsenet og Søfartsstyrelsen, har udarbejdet tekniske forskrifter for havnebaserede kystredningsfartøjer, der trådte i kraft i 1984. Et udkast til forskrifter for lette kystredningsbåde er forelagt Skibstilsynsrådet til udtalelse.

Jeg skal til slut understrege, således som det også fremgår af det ovenfor anførte, at de erfaringer, der er draget af den tragiske ulykke, indgår i myndighedernes videre arbejde for at sikre mod lignende ulykker og således også indgår ved konstruktion af farvandsvæsenets nye redningsbåde.

Man vendte herefter tilbage til dagsordenens punkt 9, der var:

9) Tredje behandling af lovforslag nr. L 1:

Forslag til finanslov for finansåret 1989.

Af finansministeren (Palle Simonsen).

(Fremsat 4/10 88. Første behandling 13/10 88. Betænkning 26/10 88. Anden behandling 22/11 88. Tillægsbetænkning 23/11 88. Bilags-hæfte 1, 2 og 3 til tillægsbetænkningen.

I tillægsbetænkningen er der stillet 415 ændringsforslag. (Nr. 1–239, 241–246, 248–311, 313–397, 399–405, 407 og 409–421).

Uden for tillægsbetænkningen er der den 24/11 88 stillet 17 ændringsforslag af Kofod-Svendsen (KRF). (Nr. 422–438).

Uden for tillægsbetænkningen er der den 30/11 88 stillet 1 ændringsforslag af Kofod-Svendsen (KRF). (Nr. 439).

Uden for tillægsbetænkningen er der den 9/12 88 stillet 145 ændringsforslag af finansministeren. (Nr. 440–584).

Uden for tillægsbetænkningen er der den 8/12 88 stillet 4 ændringsforslag af Baadsgaard (S) m.fl. (Nr. 585–588).

Uden for tillægsbetænkningen er der den 9/12 88 stillet 1 ændringsforslag af Mimi Jakobsen (CD). (Nr. 589).

Uden for tillægsbetænkningen er der den 9/12 88 stillet 2 ændringsforslag af Baadsgaard (S) m.fl. (Nr. 590 og 591).

Uden for tillægsbetænkningen er der den 9/12 88 stillet 1 ændringsforslag af Baadsgaard (S), Ingerlise Koefoed (SF), Mimi Jakobsen (CD) og Kofod-Svendsen (KRF) m.fl. (Nr. 592).

Uden for tillægsbetænkningen er der den 9/12 88 stillet 1 ændringsforslag af Ingerlise Koefoed (SF), Jes Lunde (SF), Mimi Jakobsen (CD) og Kofod-Svendsen (KRF). (Nr. 593).

Uden for tillægsbetænkningen er der den 9/12 88 stillet 3 ændringsforslag af Kofod-Svendsen (KRF). (Nr. 594–596).

Uden for tillægsbetænkningen er der den 10/12 88 stillet 36 ændringsforslag af finansministeren. (Nr. 597–632)).

Første næstformand (Knud Østergaard):

Ud over de på dagsordenen anførte ændringsforslag er der endvidere den 13. december 1988 uden for tillægsbetænkningen stillet ændringsforslag nr. 633 og 634 af finansministeren. Disse ændringsforslag kan kun med Tingets samtykke behandles i dette møde. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg Tingets samtykke som givet. (Ophold). Det er givet.

Finansministeren har meddelt mig, at han ønsker at tage følgende ændringsforslag tilbage:

26, 48, 50, 51, 53, 71, 84, 93, 118, 120–126, 149–151, 197, 203–207, 209, 217, 218, 230, 262, 263, 307, 329, 330, 336, 368, 373, 440, 442, 452,

[Første næstformand]

487, 505, 512-515, 518, 522, 538, 539, 542, 546, 549, 555, 556, 568, 570-572 og 614.

Ønsker nogen at optage disse ændringsforslag? (Ophold).

CD ønsker at optage ændringsforslag nr. 515. De øvrige ændringsforslag er bortfaldet.

Hr. Henning Rasmussen, hr. Jes Lunde og fru Mimi Jakobsen har meddelt mig, at de ønsker at tage ændringsforslag nr. 142 tilbage.

Ønsker nogen at optage dette ændringsforslag? (Ophold). Da det ikke er tilfældet, er det bortfaldet.

Hr. Henning Rasmussen har meddelt mig, at han ønsker at tage følgende ændringsforslag tilbage: Nr. 44, 101, 153, 208, 229, 306 og 369.

Ønsker nogen at optage disse ændringsforslag? (Ophold). Da det ikke er tilfældet, er det bortfaldet.

Hr. Jes Lunde har meddelt mig, at han ønsker at tage ændringsforslag nr. 38 tilbage.

Ønsker nogen at optage dette ændringsforslag? (Ophold). Da det ikke er tilfældet, er det bortfaldet.

Fru Mimi Jakobsen har meddelt mig, at hun ønsker at tage ændringsforslag nr. 231 tilbage.

Ønsker nogen at optage dette ændringsforslag? (Ophold). Da det ikke er tilfældet, er det bortfaldet.

Hr. Kofod-Svendsen har meddelt mig, at han ønsker at tage følgende ændringsforslag tilbage: Nr. 429, 432, 434 og 437.

Ønsker nogen at optage disse ændringsforslag? (Ophold). Da det ikke er tilfældet, er det bortfaldet.

Hr. Henning Rasmussen har desuden meddelt mig, at Socialdemokratiets medlemmer af Finansudvalget træder tilbage som medforslagsstillere til ændringsforslag nr. 364, 404 og 407 og ikke længere tiltræder ændringsforslag nr. 92 og 497.

Ændringsforslagene sattes først til forhandling.

Forhandling

Henning Rasmussen (S):

Socialdemokratiet har været indkaldt til en række møder i Finansministeriet om finanslovsforslaget. Der har ikke på noget tidspunkt under disse møder været tale om egentlige forhandlinger, hvor man har villet diskutere vore synspunkter og vore forslag, kun regeringens egne.

På samtlige møder er vi stort set kun blevet spurgt: »Vil I være med til at skære ned på tilskuddene til de syges medicin og til tandlægebesøg? Vil I være med til at skære ned på kontanthjælpen til bistandsmodtagere? Vil I være med til at udsætte den gældende lov om gratis hjemmehjælp til alle, der har fået anvist hjemmehjælp af lægen?« Og: »Hvorfor vil I ikke være med til at sætte posttaksterne op, så Post- og Telegrafvæsenet kan aflevere 1½ mia. kr. i overskud til statskassen til næste år, 500 mio. kr. cirka mere end i år?« Det er disse og lignende spørgsmål, vi er blevet stillet.

Og hver gang vi har spurgt: »Hvad kan vi gøre i fællesskab for at skaffe større produktion, større eksport og flere i arbejde?« eller: »Skal vi ikke i fællesskab sætte endnu mere ind for uddannelse, for forskning i nye produkter, for udvikling af nye produkter?« så har svaret været: »Det er ikke på dagsordenen.«

Det kom aldrig på dagsordenen, og det er trist, for vi er ikke et øjeblik i tvivl om, hvad Danmarks største problem er, nemlig at vores produktion ikke stiger, at vores eksport ikke stiger nok, at investeringerne falder i det erhvervs- liv, vi skal leve af, og at der bliver flere og flere arbejdsløse og bistandsmodtagere.

Det er jo derfor, statens forventede indtægter fra skatter og afgifter må vurderes ned. Det er derfor, at udgifterne til arbejdsløshedsdagpenge og kontanthjælp stiger voldsomt til næste år.

Løsningen på Danmarks økonomiske problemer ligger derfor ikke i at skære ned i den offentlige sektor eller at skære ned i de indtægter, som pensionister og bistandsmodtagere og arbejdsløse får.

Løsningen ligger i at sætte skub i dansk erhvervs- liv, i produktionen i industrien, i landbruget og i mange af servicefagene, i en større indsats for at sætte turistindtægterne op, i at udvikle nye produkter og meget andet, for så bliver der også færre arbejdsløse og færre bistandsklienter.

Men disse problemkredse har regeringen altså ikke villet drøfte med os, uanset at vi offentligt har lagt detaljerede forslag frem derom.

[Henning Rasmussen]

Vi har dog lavet en aftale med regeringen på ét område, nemlig arbejdsløshedsdagpengene. Her havde regeringen foreslået nogle meget store nedskæringer for store grupper af arbejdsløse, i alt – fuldt gennemført – omkring 1.800 mio. kr. om året. Det svarer i øvrigt temmelig nøje til det beløb, man vil forære de rigeste i landet ved at nedsætte formueskatten til næsten ingenting.

Arbejdsministeren ville i de forslag have, at alle arbejdsløse selv skulle betale den anden arbejdsløshedsdag – den dag skulle de ikke kunne få understøttelse.

Ministeren ville også have, at folk, der har fuldtidsarbejde, men er blevet skåret ned til halv tid og derfor har ret til supplerende dagpenge, helt skulle miste retten til supplerende dagpenge; hvis de efter 18 måneder på deltid ikke selv kunne skaffe sig et fuldtidsarbejde.

Tilsvarende ville man gribe ind over for de deltidsforsikredes ret til supplerende dagpenge.

Ministeren ville også have, at nyuddannede kun kunne få arbejdsløshedsdagpenge, hvis de har haft mindst 26 ugers arbejde efter deres uddannelse. Det betyder i praksis, at nyuddannede, der ikke straks kan få arbejde, vil blive henvist til bistandskontoret.

Endvidere ville man forlænge den periode, man skal være medlem af en arbejdsløshedskasse for at kunne få dagpenge, fra 12 til 18 måneder. Endelig ønskede man, at alle, der bliver medlem af en arbejdsløshedskasse, skal betale omkring et par hundrede kroner oven i kontingentet for at blive medlem.

Det var alt i alt, som jeg har sagt det tidligere, en nedskæring på omkring 1.800 mio. kr. om året, der skulle gå i statskassen. Men det lidt ejendommelige ved forslaget var, at den reelle besparelse, hvis man tager virkningerne på kontanthjælpen, der vil stige med 700 mio. kr., og virkningerne på de mistede skatteindtægter i betragtning, ville være meget beskedene.

Det er fortid. For vi fik en aftale med regeringen, der helt fjernede de seks forslag. Vi blev endvidere enige med regeringen om et par små, rimelige stramminger i arbejdsløshedsreglerne. Vi blev desuden enige om at udvide pligten til at give arbejdstilbud til arbejdsløse, så det også omfatter mennesker, der i 1½ år har været ude af stand til at skaffe sig fuldtidsbeskæftigelse. Det er en menneskelig set langt rimeligere og

bedre løsning end blot at meddele, at nu falder de supplerende dagpenge væk. Endelig blev der enighed om at løse resten af de økonomiske problemer ved en behersket forhøjelse af AUD-bidraget for de næsten 2 millioner lønmodtagere, der er i arbejde – det er en forhøjelse på brutto knap 3 kr. pr. uge – og samtidig forhøjes bidragene til De Selvstændiges Arbejdsløshedskasse tilsvarende.

Det er alt i alt en solidarisk og langt mere menneskelig løsning end den nedskæring for hundredtusinder af nuværende og kommende arbejdsløse, som var foreslået. Vi er derfor meget tilfredse med aftalen. Det samme er man i lønmodtagernes organisationer, både i LO og hos funktionærerne, tjenestemændene og akademikerne.

Arbejdsministeren er også tilfreds. Og det er nok ikke, fordi han har skiftet mening. Han synes nok stadig, at de oprindelige forslag burde være gennemført, men vi tror, han er blevet klar over, at man var gået for vidt. Så voldsomme indgreb ville vende alle lønmodtagere og deres organisationer imod regeringen. Og det er ikke klogt, hvis man gerne vil have et fornuftigt resultat af de vigtige trepartsforhandlinger og ikke direkte vil lægge gift for overenskomstforhandlingerne til næste år.

Det nytter altså at protestere. Men det nytter kun, hvis regeringen frygter reaktionen på sine indgreb, og hvis vi som parti overbeviser om, at der skal gives indrømmelser.

På næsten alle andre områder har regeringen valgt Fremskridtspartiet som sin vigtigste samarbejdspartner, på en række områder fulgt af CD og Kristeligt Folkeparti. Men det er nok Fremskridtspartiet, der i vores øjne har fået de største indrømmelser.

Nu skal formueskatten næsten forsvinde, så foræringen til de rige bliver endnu større. Allerede til næste år er der mistede statsindtægter af størrelsesordenen 600 mio. kr. på den konto. Det svarer i øvrigt næsten nøjagtigt til, hvad de syge skal betale mere for medicin, plus hvad vi alle sammen skal betale mere for at gå til tandlæge om året.

Så forlangte Fremskridtspartiet, at der skal sælges statsvirksomheder for omkring 2 mia. kr. oven i salg af ejendomme og jorder for 1 milliard. Det betyder, at en række overskudsvirksomheder, som vi alle ejer i fællesskab her i landet, skal sælges til den højestbydende. Det be-

[Henning Rasmussen]

tyder penge i kassen i dag, og så betyder det mistede indtægter hvert eneste år derefter. Det er der ingen som helst fornuft i økonomisk set, men det er altså rendyrket konservativ politik. Væk med de værdier, vi ejer i fællesskab! Sæl dem til dem, der har penge, så de kan tjene flere!

Vi ser noget, der ligner det, inden for Boligministeriets område. Her virker det også som en slags Ebberød Bank. Man nedsætter statstilskuddet til det almennyttige boligbyggeri med omkring 160 mio. kr., og de penge skal så i stedet finansieres ved indekslån. Det betyder mindre indtægter i realrenteafgift hvert år i de kommende år, og så bliver der samtidig stigende statsudgifter til de ekstra indekslåns afvikling og forrentning. Det betyder mindre udgifter i år, men det betyder også en større belastning af statskassen i de næste 20-30 år, indtil disse lån er afviklet. Problemerne bliver derfor bare udskudt, så det er aldeles ikke en besparelse.

Der er andre budgetforbedringer i 1989, som giver en engangsfordel; og jeg tænker eksempelvis på en hurtig opkrævning af penge, som staten har til gode, og på en langsom udbetaling af penge, som mennesker eller kommuner har til gode hos staten. Det er flere hundrede millioner kroner, der med den begrundelse føres til indtægt i 1989. Finansministeren må ikke misforstå mig. Jeg bebrejder ham ikke, at han gør det. Jeg konstaterer bare, at det ikke kan ventes at give ekstraintægter hvert år.

Regeringen har så fået Fremskridtspartiet og de øvrige borgerlige partier til at sige ja til en kraftig beskæring af medicintilskuddet. De første 800 kr. om året skal vi alle selv betale – bortset fra pensionister med medicinkort og kronisk syge. Det grundbeløb, som man selv skal betale, er lige så stort for folk med en lille indtægt som for folk med en høj indtægt, men det rammer folk med lave indtægter hårdere end mennesker med høje indtægter.

Det vil koste de syge omkring 520 mio. kr. om året, og det vil samtidig betyde, at der skal indføres et meget stort nyt bureaukratisk system til at føre kontrol med langt de fleste danskeres medicinkøb. Og så skal pengene i øvrigt i statskassen og ikke i amtskasserne, som ellers betaler tilskuddene til medicin, så de, der betaler amtsskat, skal altså ikke glæde sig for tidligt. Dette her giver ikke nogen lettelse i amtsskatten.

Vi foreslog flere gange under møderne i Finansministeriet at skære medicinudgifterne kraftigt ned ved at gribe ind over for de alt for høje priser og fortjenester, der er på medicin i Danmark, og ved andre indgreb, der reducerer udgifterne ved at købe medicin, men det havde ikke regeringens interesse. Vi bad i flere uger om vurderinger og om beregninger af vores forslag, men vi fik dem først kort før forhandlingernes afslutning, og de viser, at vore forslag ville give en besparelse på 525 mio. kr. om året – næsten nøjagtigt det samme beløb som det, regeringens og støttepartiernes nedskæring af medicintilskuddet vil give. Men vores forslag henter besparelsen ved at skaffe billigere medicin, samtidig med at der gives tilskud efter de samme regler som i dag, mens regeringen lader avancer og priser være som i dag og lader de syge undgælde ved at tage en stor del af medicintilskuddet fra dem.

Man kan kort sige, at vores forslag tager hensyn til befolkningen – og især til dem med de lave indtægter – mens regeringens virker modsat. Det straffer folk, især dem med de lave indtægter.

Vi har også sagt nej til de store nedskæringer i kontanthjælpen, som socialministeren har foreslået. Vi vil godt være med til at sætte en fornuftig og realistisk overgrænse for kontanthjælpen, så den står i et rimeligt forhold til, hvad man kan få i dagpenge, og til, hvad man kan tjene ved fuldtidsarbejde, men ministerens forslag tager f.eks. ikke højde for, at der er forskel på, hvordan man er stillet med hensyn til betaling af daginstitutioner, om man får dagpenge, har arbejde eller får bistandshjælp, og bl.a. derfor kommer forslaget ikke til at virke retfærdigt. Men endnu mere alvorligt er det med de nedskæringer, der sker i kontanthjælpen for meget store grupper af mennesker, der alene har bistandshjælp som indtægt. Det gælder især de enlige med 2 eller flere børn og de unge, og det har vi sagt at vi ikke kan være med til. De har det hårdt nok i forvejen.

Vi har også sagt nej til at være med til at udskyde ikrafttrædelsen af loven om gratis hjemmehjælp til alle, der har fået den anvist efter indstilling af lægen.

De indvendinger, man nu har imod at fastholde lovens ikrafttræden, kendte vi, da loven blev gennemført af den tidligere regering sammen med den nuværende socialminister i hen-

[Henning Rasmussen]

des egenskab af radikal ordfører, Socialdemokratiet og andre partier.

Man kendte det problem, at der ville blive en lille stigning i antallet af pensionister, der søgte og fik anvist hjemmehjælp af lægen, selv om man i princippet fastholdt den samme visitationspraksis. Man vidste, at det ville betyde mistede indtægter for kommunerne, når der ikke længere skulle kræves betaling af den gruppe pensionister, vi taler om, så hvis kommunerne nu har økonomiske problemer, må det skyldes, at den ramme, der er fastsat for kommunerne for 1989, er for stram.

Så har regeringen gerne villet drøfte takster i DSB, i Post- og Telegrafvæsenet og i lufthavne med os. Det plejer man jo ikke at gøre i forbindelse med finansloven, så det er noget nyt. Men forklaringen er den, at regeringen markant har sagt, at f.eks. Post- og Telegrafvæsenets overskud skal øges væsentligt, så der bliver en indtægtsstigning, som er langt større end den omkostningsstigning, der er. Man har klart og tydeligt sagt: P&T skal være et decideret skatteobjekt – og derved bliver det en finanspolitisk diskussion.

Vi ønsker ikke et langt større overskud inden for Post- og Telegrafvæsenet end det, vi har i år. Vi vil ikke være med til at ødelægge Post- og Telegrafvæsenets muligheder for at klare sig i den stigende konkurrence fra private firmaer. Man skal ikke ødelægge en god, velfungerende statslig virksomhed – Post og Telegrafvæsenet nævnt som det mest nærliggende eksempel.

Vi har sagt til regeringen, at vi altid vil stemme for de stigninger i taksterne i vore statsvirksomheder, der svarer til korrekt beregnede omkostningsstigninger. Det har vi altid gjort, det vil vi gøre i fremtiden, og det har vi også gjort i Finansudvalget i dag, men det er altså lavere stigninger end dem, trafik- og kommunikationsministeren oprindeligt havde forestillet sig.

Vi har i den forbindelse advaret stærkt imod, at trafik- og kommunikationsministeren benytter sine beføjelser til næsten at tredoble taksterne over en kort årrække for en lang række foreningers medlemsblade eksempelvis. Det er en meget alvorlig belastning for disse foreningers økonomi. De har i de fleste tilfælde meget få annoncer, og udgifterne må betales over medlemskontingentet. Vi har fået tilkendegivelser, der tyder på, at man har indset dette, og det, der sker på det område, vil vi derfor følge meget opmærksomt.

Så har trafik- og kommunikationsministeren også gjort opmærksom på, at han i henhold til sine administrative beføjelser vil indføre en helt ny afgift for de fleste statshavne på 2 kr. pr. passager og 10 kr. pr. bil. Man kan godt sige, at det er meget lidt for den enkelte rejse, og det er det også isoleret set. Men afgiften rammer meget tilfældigt på havnene, og det er koncentreret om ganske få havne, hvor det så rammer enkelte ruter meget hårdt. Deraf kommer problemet, og vi vil derfor råde ministeren fra at indføre denne afgift.

Og så en bemærkning om det, vi har kaldt justitsministerens nye skattekilde: det nye kørekort, som vi alle skal have . . . ja, jeg har egentlig skrevet »i huj og hast«, men jeg skal nok nøjes med at skrive »i stor hast«. Og dette med »i huj og hast« og »i stor hast« hænger sammen med – har vi fået at vide – at ministeren har trukket sine ændringsforslag. Der er så i hvert fald et enkelt markant ændringsforslag, som vi har ønsket i fællesskab at opretholde, fordi vi gerne vil tilkendegive, at vi ikke ønsker, at en i og for sig fornuftig omlægning, hvor vi får nye kørekort i et rimeligt tempo og med et rimeligt formål, decideret skal bruges til at dække et hul i justitsministerens del af den fælles kasse.

Det er jo blevet lidt af et problem for os, at Justitsministeriet sætter næsten alle de gebyrer og takster, som man administrativt kan fastsætte, op i et klart hastigere tempo end det, stigningerne i omkostningerne og i menigmands indtægter foregår i. Vi har aldrig protesteret imod, at man principielt gerne vil have omkostningsstigninger dækket af forhøjede takster og gebyrer, og vi har ikke vendt os imod brugerbetaling på områder som disse, men tempoet er for højt.

Jeg kan se en – hvad skal jeg sige – god ting ved dette forslag, og det er, at det er med til at åbne folks øjne for, hvad regeringens brugerbetalingsprincip betyder. Det er et spørgsmål om at forøge statens indtægter, selv om den måde, man vil indføre de nye kørekort på, næsten kan virke kunstig.

Så vil jeg slutte med nogle bemærkninger om den række af ændringsforslag, som jeg vil kalde positive og fremadrettede, og som er stillet som fælles forslag eller i en form for samarbejde mellem Socialdemokratiet, SF, CD og Kristeligt Folkeparti. Det er partier, der på mange områder har forskellig opfattelse, men det er alligevel lykkedes at opnå enighed om en række

[Henning Rasmussen]

meget nyttige forslag, som jeg slet ikke har mulighed for at nævne alle sammen.

Vi var enige om, at det var forkert af sundhedsministeren at slette Danmarks Bløderforening – og dermed støtten til en meget hårdt ramt gruppe af mennesker – af finansloven, i øvrigt sammen med støtten til gruppen af HIV-smittede. Og vi var enige om, at ministeren skulle have ladet være med at skære i tilskudene til de frivillige organisationers indsats mod alkoholmisbrug. Det burde i stedet forhøjes mindst svarende til den almindelige udgiftsstigning.

Vi var enige om, at der burde sættes penge af til en stor oplysningskampagne, især igennem de folkelige organisationer, om flytningene og deres problemer. Det er meget tiltrængt og meget vigtigt.

Så var vi enige om, at indsatsen på turistområdet både indenlandsk og udenlandsk burde der stilles væsentligt større beløb til rådighed for end dem, der er afsat på finanslovsforslaget. Der er ingen tvivl om; at de beløb, vi har foreslået Danmarks Turistråds tilskud og tilskuddet til det turistpolitiske arbejde forhøjet med, vil komme mangefold igen i form af en forbedret turistøkonomibalance og i form af flere mennesker i arbejde herhjemme.

Der er også nogle forslag på det sociale område, som vi er enige om. Jeg vil godt nævne forslaget om en forbedring af hjemmehjælperkurserne, der blev skåret ned for nogle år siden. Det, der nu foreslås, er, at uddannelsen bliver af samme længde som tidligere, og at efteruddannelsernes antal fordobles.

Der er et enkelt forslag, som jeg også lige kan nå at kommentere. Vi er enige om, at der bør sættes 25 mio. kr. af til støtte til forældre, hvis barn er sygt eller handicappet, og som derfor tit har store problemer, især hvis barnet er hospitalsindlagt eller må plejes hjemme i en længere periode.

Vi er her kommet i den situation, at der ikke er helt enslydende begrundelser for de penge, der er sat af på vores ændringsforslag og på det ændringsforslag, andre har stillet. Vi har derfor trukket vores ændringsforslag og stemmer så for det tilbageværende ændringsforslag i håbet om, at vi kan opnå enighed om den præcise anvendelse af beløbet.

(Kort bemærkning).

Skrumsager Skau (V):

Det, der kalder mig op, er den udtalelse fra hr. Henning Rasmussen om, at P & T-takstforhøjelserne og DSB-takstforhøjelserne er draget ind i finanslovforhandlingerne.

Det skyldes jo, at vi ikke kunne få flertal for aktstykket, da det på et tidligere tidspunkt blev lagt frem i Finansudvalget, at det har trukket ud med den endelige godkendelse, som vi dog har fået nu.

Jeg regner med, at det kan køre videre, som det tidligere har gjort, således at vi tager de pågældende reguleringer på de rigtige tidspunkter. At aktstykket fremkom, skyldtes jo, at 1988-finansloven, som Socialdemokratiet også stod bag, var nødlidende, og at vi skulle forsøge at rette op på den økonomiske situation så tidligt som muligt. Det lykkedes ikke for os dengang, men o.k. så får vi det nu.

(Kort bemærkning).

Behnke (FP):

Det, der kalder mig herop, er hr. Henning Rasmussens vrede ord om privatiseringspuljen. Jeg kan ikke forstå, hvorfor Socialdemokratiet har så meget imod den form for privatisering, som der her er lagt op til.

Selv i jeres ideologiske højborg i Sverige er man jo gået til privatiseringer på en lang række områder, oven i købet privatiseringer, hvor man benytter sig af at udstede aktier til medarbejderne, så de også får indflydelse på deres arbejdsplads, frem for at man eventuelt blot får del i et overskud, sådan som Socialdemokratiet i så mange år har snakket om. Hvorfor kan man ikke se perspektiverne i at lade de offentlige finanser ved at lægge en lang række virksomheder ud i privat regi og bl.a. lade medarbejderne i form af aktier få indflydelse på, hvad der skal foregå? Jeg troede faktisk, at også Socialdemokratiet kunne være med på det.

(Kort bemærkning).

Henning Rasmussen (S):

Jeg vil gerne sige til hr. Skrumsager Skau, at man kan jo altid optage diskussionen om hønen og ægget.

Når der blev sagt nej i Finansudvalget til portoforhøjelsen på 20 øre i september måned, var det bl.a. fordi der blev sagt: »I må regne

[Henning Rasmussen]

med yderligere kraftige forhøjelser til næste år, for vi skal have en forøgelse af overskuddet i Post- og Telegrafvæsenet«, og da det så viste sig, da finanslovsforslaget blev gennemarbejdet, at der faktisk var tale om en markant forøgelse af Post- og Telegrafvæsenets overskud, blev det et finanslovspørgsmål, som er ved at finde en rimelig løsning med et lavere overskud, end man havde budgetteret med, og med takster, som befolkningen og P & T kan leve med.

Og så vil jeg gerne sige til hr. Behnke, at enhver, der kender til det fortrinlige samarbejde, der næsten alle vegne er mellem offentlige myndigheder og private virksomheder, plejer ikke at have store diskussioner om, hvorvidt et opgaveområde er privat eller ikkeprivat. Det, der skaber diskussionen, er det forhold, at man meget markant siger: Nu skal vi privatisere.

Jeg vil godt nævne et eksempel. Når der i lovforslaget om en ændring af den kollektive trafik forhold i hovedstadsområdet står, at den kommunale institution, der foreslås dannet, skal privatiseres mindst 30 pct., og at ministeren, hvis det ikke sker, skal give sin tilladelse til, at det undlades, er det et markant, ideologisk felttog. Tilmed fastsætter Folketinget i det konkrete tilfælde, hvilke pligter kommunerne har – endda i procenter – med hensyn til privatisering.

(Kort bemærkning).

Jes Lunde (SF):

Jeg undrede mig over det, hr. Behnke sagde om privatisering, men jeg forstod nu, at den egentlige grund til, at Fremskridtspartiet ønsker en privatisering, er, at man ønsker en øget medarbejderindflydelse i de offentlige virksomheder, og det synes jeg da er fortrinligt.

Men hvis det er det, der er meningen med det, er der jo slet ingen grund til al denne ståhej, så er der jo slet ingen grund til at sælge disse virksomheder. Det ligger jo i vores hånd her i Folketinget at gennemføre en øget medarbejderindflydelse i de offentlige virksomheder; det kan vi gøre uden at sælge dem.

Ulempen er, at forudsætningen for, at de kan sælges, er, at medarbejderne har noget kapital, og så er det de mest velstillede blandt medarbejderne, der får indflydelse, og ikke de andre.

Hvis det er lighed, det handler om, hvis Fremskridtspartiet har en demokratisk indstilling og gerne vil fremme en øget medarbejder-

indflydelse, så lad os snakke om det, men det behøver vi ikke at sælge virksomheder for.

Formanden:

Hr. Behnke for en kort bemærkning. Derefter går vi tilbage til ordførerrækken.

(Kort bemærkning).

Behnke (FP):

Når jeg specielt understregede muligheden for, at virksomheder, der i dag ligger i offentligt regi, og som kommer i privat regi, gennem aktier giver medarbejderne mulighed for at få en direkte indflydelse, er det, fordi en sådan indflydelse har de ikke i dag. Men det er en indflydelse, som de rent faktisk får mulighed for at få. Vi har set i Sverige, og vi har set i Storbritannien, hvordan man med succes har privatiseret endda meget store offentlige virksomheder og bl.a. har friholdt en del af aktierne til salg til medarbejderne. Vi synes ærlig talt, det er en god ting at gøre det og på den måde knytte medarbejderne, rige som fattige, tættere til virksomheden.

Og det behøver ikke kun at være de rige medarbejdere, der får andel heri. Jeg er vidende om, at ved nogle af de seneste privatiseringer, man har foretaget i England, har man solgt aktier med et aktiepålydende helt ned til 1½ pund, og så kan alle være med.

Henning Andersen (KF):

Forhandlingerne om finansloven for 1989 har uden tvivl været de vanskeligste i de senere år. Derfor hilser vi i den konservative folketingsgruppe med betydelig tilfredshed, at KVR-regeringens første finanslov, der naturligvis bygger på et samarbejde med en række partier, også indeholder klare konservative mærkesager.

Økonomisk fastholder vi den stramme politik, vi undgår skattestigninger, og vi baner vejen for lettelser i de kommende år.

Politisk viser det, at regeringen er fuldt manøvredygtig, og der er ikke noget andet politisk alternativ, har vi nu fået slået fast. Denne regering har klart bevist, at den er i stand til at formidle et godt samarbejde partierne imellem her i Folketinget.

Finansloven for 1989 med de ændringsforslag, der måtte blive vedtaget, har et indhold,

[Henning Andersen]

der vil øge forståelsen i befolkningen for, at der er en klar sammenhæng mellem de offentlige udgifter og den private økonomi.

For at tage et eksempel: Fastholdelsen af den offentlige sektors vigtigste tal, statens udgifter på 208,5 mia. kr., vil give plads for fortsat udvikling i det private erhvervsliv. Et andet eksempel: De fortsatte moderniseringer og rationaliseringer i det offentlige vil gavne både den offentlige sektor, den private sektor og den samlede samfundsøkonomi.

Et andet hovedpunkt i finansloven er det politiske: aftalerne med en række partier her i Folketinget om de nødvendige ændringer og ændringsforslag.

Der er ingen grund til at skjule, at udgangspunktet for regeringen og for Det Konservative Folkeparti var noget anderledes, men sådan er vilkårene for en mindretalsregering, og ved forhandlinger og samarbejde om aftaler er det lykkedes at få noget igennem, som for den store dels vedkommende er det, som regeringen lagde frem i august måned.

Alt dette lover godt for fremtiden, også uden for finanslovens område. Det viser, at vi har en regering, der er i stand til at skaffe sig flertal af forskellig karakter, og det viser, at folkestyret i Danmark fungerer. Det er godt for os herhjemme, og det vil også vække tillid i udlandet, hvor man jo også bemærker, hvad der sker i dansk økonomi.

For Det Konservative Folkeparti er det en finanslov med perspektiv og med fremdrift. Vi genkender mange af vore egne mærkesager i den, og vi erkender, at det er et resultat af et dygtigt samarbejde både i regeringen og mellem partierne i Folketinget, der har vist forståelse for nødvendigheden af en række indgreb. Ethvert parti, der har været med i aftaler, har sin del af æren for alt dette. Finansloven og dens mange ændringsforslag er et tydeligt bevis herpå.

Jeg tillader mig et lille tilbageblik på min ordførertale ved førstebehandlingen af finansloven for 1989. Dengang talte jeg om finanslovens betydning for en fortsat positiv økonomisk udvikling i Danmark, og jeg talte om mod og om realisme i de beslutninger, der skal træffes, og om opgavens meget store omfang, dvs. det store behov, der er for at skabe ligevægt mellem udgifter og indtægter på det offentliges budget, og behovet for radikale ændringer i for-

valtningen af offentlige midler og i efterspørgslen på offentlige ydelser. Jeg nævnte også udtrykkeligt behovet for, at der netop på arbejdsmarkeds-, social- og sundhedsområdet sker en omlægning. Og endelig nævnte jeg dansk økonomis og samfundsudviklings afhængighed af, at der træffes beslutninger på grundlag af helhedsbetragtninger i modsætning til særinteresser.

I denne forbindelse tillod jeg mig i øvrigt at henvise til de to perspektivplanredegørelser, hvis advarsler og anbefalinger skiftende socialdemokratiske regeringer desværre sad overhørig op gennem 1970'erne. I dag må vi beklageligvis konstatere, at de strukturproblemer i dansk økonomi, som blev beskrevet meget udførligt i PP II, er blevet stærkt forværret i den forløbne 15-års-periode. Her tænker jeg ikke alene på de strukturproblemer, som unægtelig er til stede i den offentlige sektor, og som regeringen har til hensigt at løse gennem en omfattende reform af såvel den statslige som den kommunale sektor, men jeg tænker også – og navnlig – på den manglende balance mellem den offentlige og den private sektors størrelse og vægt i samfundsøkonomien. Det forhold, at man i 1960'erne og 1970'erne lod den offentlige sektor vokse på den private sektors bekostning har i høj grad medvirket til at gøre dansk økonomi meget sårbar over for konjunkturudsving.

Blandt fortidens synder hører altså ikke kun gældsætningen og det alt for store offentlige forbrug, men også den alt for ringe opmærksomhed, som man udviste over for vore betalingsbalanceerhverv. Allerede ved 1970'ernes begyndelse stod vi over for nogle strukturproblemer, som kunne være blevet løst ved at styrke betalingsbalanceerhvervene i stedet for at fortsætte udbygningen af den offentlige sektor mere eller mindre planløst.

Det forekommer mig, at de socialdemokratiske regeringer i 1970'ernes krisetid gav for let op over for den økonomiske nedgangskonjunktur; man tyede til jobskabelse i den offentlige sektor i stedet for gennem uddannelses- og erhvervspolitikken at sikre, at vi i Danmark havde en stærk privat produktionssektor. Var det sket, havde vi i dag haft en langt mere velkonsolideret økonomi, end vi har, men det rådes der så bod på i de kommende år.

Sammenfattende må jeg sige, at vi i dag står over for at skulle gennemføre en række af de

[Henning Andersen]

nødvendige tiltag, som der blev peget på i PP I og PP II, med 15 års forsinkelse, men så meget mere grund er der til at få dem gennemført så hurtigt, som det er praktisk muligt.

Der har i den seneste tid været talt og skrevet meget om sammenhængen mellem det høje afgifts- og skattetryk, svækkelsen af virksomhedernes konkurrenceevne og den høje ledighed. I den skrevne presse er det oven i købet flere gange sket med henvisning til PP II.

Personlig mener jeg, at vi bør tage denne sammenhæng mellem skattetrykket og ledigheden meget alvorligt, og derfor kan der naturligvis på en lang række områder ikke blive tale om flere socialdemokratiske fingeraftryk, som kun ville gøre ondt værre. Det er faktisk muligt gennem offentlige besparelser at skabe grundlag for en væsentlig nedsættelse af både erhvervs- og indkomstbeskatningen, og det skal være muligt at anvende skattelettelser som et konkurrenceforbedrende instrument, så vi kan få nedbragt arbejdsløsheden og blive godt rustet til de nye konkurrencevilkår i EF's indre marked efter 1992.

Det er i denne sammenhæng, vi skal se regeringens planer om rationalisering og forenkling af den offentlige sektor, og det er i denne sammenhæng, vi skal se den finanslov, som skal vedtages i morgen. Her synes jeg især, der er grund til at hæfte sig ved de elementer i aftalen, som ikke mindst på længere sigt bidrager til at mindske væksten i de offentlige udgifter, for det er jo sådan, at sigtet med finansloven for 1989 og de kommende år ikke kun er at fastholde de offentlige udgifter på et uændret niveau, men at bringe disse udgifter til et varigt fald i de kommende år.

På sundhedsområdet sker der en omlægning af medicintilskudssystemet, idet der indføres en egenbetalingsgrænse på omkring 800 kr. om året for personer, som ikke er kronisk syge, og som derfor almindeligvis har et medicinforbrug, som rent udgiftsmæssigt ligger under denne grænse. Skulle de enkelte brugere komme i den situation, at deres medicinbehov bliver større end normalt, vil deres medicinudgifter blive begrænset gennem de offentlige tilskud, når udgifterne overstiger egenbetalingsgrænsen.

Ordningen vil indebære, at alt ikke nødvendigt medicinforbrug bortfalder, samtidig med at kronisk syge, pensionister og kontanthjælps-

modtagere friholdes gennem forskellige kompensationsordninger.

Jeg finder det også positivt, at der opnås besparelser ved at overføre en række medikamenter til gruppen af håndkøbspræparater. Herved kan man sige, at borgerne slipper for receptbesværet, samtidig med at man fjerner en i realiteten overflødig receptudgift på sammenlagt ca. 35 mio. kr.

Hvad besparelserne på kontanthjælpsområdet angår, finder jeg det særlig perspektivrigt, at en del af besparelsen bliver anvendt til at hjælpe kontanthjælpsmodtagere over i en aktiv tilværelse.

Jeg synes også, der er grund til at fremhæve, at sigtet med omlægningen på dagpengeområdet er blevet opretholdt i den aftale, som regeringen indgik med Socialdemokratiet i sidste uge. Dagpengeforliget indebærer netop, at man ikke i årevis kan arbejde på halv tid til fuld løn, hvoraf halvdelen betales af skatteborgerne.

Herudover kan det ikke undre, at vi fra konservativ side ser positivt på de vigtige skridt, der nu er taget mod afskaffelsen af formueskatten. Det bør ikke være nogen hemmelighed, at formueskatten ikke ligefrem har bidraget til at forbedre investeringsklimaet i Danmark.

Den lempelse af formueskatten fra de nuværende 2,2 pct. til 1 pct. i 1991 vil, kombineret med en løsning af problemet med formuebeskatning af hovedaktionærer, uden tvivl føre til øgede erhvervsinvesteringer og skabelse af flere arbejdspladser herhjemme, og den vækst, der herved opnås i beskatningsgrundlaget, vil klart opveje det skatteprovenu, som staten i første omgang må give afkald på.

Aftalen om større privatisering i form af salg af statsaktiver finder vi ligeledes grund til at glæde os over, ikke mindst ud fra den betragtning, at incitamentet til rentabel drift af virksomheder og institutioner, som lægges over i privat regi, er ganske betragteligt.

Men privatiseringer kan naturligvis ikke løse alle problemer i den offentlige udgiftspolitik. Dels kan offentlige aktiver immervæk kun afhændes én gang for alle, dels kan der være tungtvejende grunde til at fastholde løsningen af en række opgaver i offentligt regi.

Men som det allerede er fremgået af debatten om afbureaukratiseringen, effektivisering og smidiggørelse af den offentlige sektor, kan det faktisk lade sig gøre at drive offentlige virksom-

[Henning Andersen]

heder med en høj grad af rentabilitet dels ved at styrke brugerindflydelsen, dels ved til stadighed at have opmærksomheden rettet mod behovet for en stram udgifts- og opgaveprioritering.

Jeg er fantastisk glad for i dag at kunne konstatere, at der i Folketinget i vidt omfang har været forståelse for nødvendigheden af at realisere de mål og tanker, som jeg gav udtryk for under førstebehandlingen af finanslovsforslaget.

Med vedtagelsen i morgen af finansloven for det kommende år er der skabt, synes jeg, grundlag for et yderligere rentefald og forøget beskæftigelse. Samtidig er der taget skridt, som sikrer en videreførelse af de aftaler, som vedrører nedsættelse af formueskatten, og som senere skal kunne udvides til også at omfatte selskabsskatten og personskatten.

Der er udvist mod og realisme i de trufne beslutninger. Langt fra alle beslutninger har været nemme eller populære at træffe, men de har været nødvendige, og de er blevet truffet.

Det økonomiske måltal på de 208,5 mia. kr. bliver overholdt, sådan som det var forudsat, og de nødvendige besparelser er blevet indarbejdet og kan nu vedtages i morgen. Ca. 10 mia. kr. er det lykkedes at reducere udgifterne med. Det var store ambitioner, vi lagde ud med, men vi har levet op til dem.

En af mulighederne for at skabe bedre overensstemmelse mellem indtægter og udgifter består i indførelse af brugerbetaling eller egenbetaling. Disse ikke ukendte principper vinder nu mere og mere frem og vil være med til at effektivisere og billiggøre den offentlige sektor.

Enighed om arbejdsmarkedsdelen og social- og sundhedsdelen af finansloven var sværest at nå i år. Her sker nok også de mest radikale ændringer i tankegang, finansiering og tilbud til borgerne. Det var vigtigt at nå enighed her, og det er en absolut sejr, at denne enighed er nået.

Dansk økonomi og dansk samfundsliv og især den enkelte borger skal nu nyde godt af den finanslov, som vi vedtager i morgen. Finansloven udtrykker i en stor helhed, hvordan staten skal bruge de penge, som opkræves hos borgerne. Der er lagt snævre rammer, hvilket stiller krav om effektiv forvaltning og ansvarsbevidsthed. Der er ikke indføjjet udgifter for at tilgodese snævre særinteresser. Der er tænkt og handlet i større og mere langsigtede baner end hidtil.

Dette sidste bringer mig over i de udsigter for fremtidens politiske samarbejde og fremtidige finanslove. Ved dette års finanslovarbejde har vi bragt os i en situation, hvor en del af arbejdet med finansloven for 1990 allerede er gennemført. Vi har taget hul på en ny måde at samarbejde bredt på, og vi har taget nye styringsmuligheder og nye principper for udgiftspolitikken i brug. Det er noget væsentligt.

Den kolossale opgave, som vi uophørligt må holde os for øje i disse år, er dobbelt. Vi skal i et samarbejde mellem staten, amterne og kommunerne og i et samarbejde mellem politikere og offentligt ansatte have gennemført reformer i den offentlige sektor, som gør det muligt at løse væsentlige samfundsopgaver på en ny og mere tidssvarende måde. Det skal ske på borgernes præmisser og for færre penge.

Den anden meget væsentlige del af opgaven er, at vi gennem nedbringelsen af de offentlige udgifter og skattetrykket skal bane vejen for øget økonomisk vækst, som vil opnås i form af en stærkt forbedret konkurrenceevne i erhvervslivet, skabelse af tusinder af nye arbejdspladser samt nedbringelse af såvel ledigheden som betalingsbalanceunderskuddet.

(Kort bemærkning).

Henning Rasmussen (S):

Hr. Henning Andersen hører til de kolleger i Folketinget, man kan ræsonnere med, og derfor følgende: Hvad er årsagen til, at den konservative ordfører kun nævnte den positive del af kontanthjælpsforslaget – den, at en lille del af kontanthjælpsmodtagerne får en særlig støtte? Hvorfor nævnte hr. Henning Andersen ikke, at enlige forsørgere med bare 2 børn kommer ud for en kraftig nedskæring i en lang række tilfælde i deres kontanthjælp til næste år? Det er jo det, vi protesterer imod, og ikke, at man sætter folk i sving.

Så vil jeg gerne spørge videre i anledning af det, der blev sagt om, at der ikke var råd til fingeraftryk, socialdemokratiske fingeraftryk. Er det ikke rigtigt, at finansministeren sidste år skønnede, at netto påvirkede vores forslag om at forøge folkepension, dagpenge og efterløn finansloven for 1988 med 1,8 mia. kr., mens det, vi gennemførte i fællesskab: omlægning af arbejdsgiverafgifterne, netto kostede 2,6 mia. kr.?

Er det ikke også rigtigt, at de socialdemokratiske ændringsforslag i år altovervejende tjener

[Henning Rasmussen]

to formål: at give uddannelse til flere og på forskellig måde at støtte produktion og forskning?

Når hr. Henning Andersen siger, at Socialdemokraterne løste beskæftigelsesproblemer ved jobskabelse, vil jeg godt minde om, at vi i dag har behandlet et meget stort fælles jobskabelsesprojekt – man kan godt kalde det jobtilbud, jeg er ligeglad – men det er i virkeligheden det samme, vi er enige om nu at bruge som metode til at løse beskæftigelses- og uddannelsesproblemer for en hårdt ramt gruppe af medborgere.

(Kort bemærkning).

Lykketoft (S):

Jeg noterede mig hr. Henning Andersens betragtninger om, at nu havde man løst, hvad De Konservative har betragtet som et problem med formueskatten, og nu skulle man så i gang med at kigge på selskabs- og personbeskatningen. Det er jeg for så vidt enig i. Her er der meget der trænger til en gennemgribende drøftelse, hvis vi skal have vores samlede skatte- og afgiftssystem tilpasset til de vilkår, vi skal arbejde under i de næste 10–20 år; der er god grund til at overveje, hvordan man kan få marginalskatter ned osv., og der er mange af de overvejelser, som efter min opfattelse er mangefold vigtigere, for at vi kan få en fornuftig erhvervsudvikling, end det, man nu har lavet med Fremskridtspartiet om formueskatten.

Jeg er enig med min kollega hr. Henning Rasmussen i, at hr. Henning Andersen er et meget ræsonnabelt menneske, og derfor kunne jeg tænke mig at spørge, hvad hr. Henning Andersen tror i sit sinds inderste er vigtigst for, at der kan blive ro og stabilitet som baggrund for en fornuftig erhvervsudvikling: det forrevne forlig, man har lavet med Fremskridtspartiet om formueskattelettelse eller en bred enighed om at få en økonomisk politik, der kunne give erhvervslivet udviklingsmuligheder, som kunne bidrage til, at vi mere systematisk kunne få ændret vores skatte- og afgiftssystem. Mener hr. Henning Andersen i grunden ikke, at der er en modstrid mellem at lave den slags forrevne forlig med Fremskridtspartiet og så at sigte på den bredere og mere systematiske forberedelse af en bedre konkurrenceevne og en større stabilitet i dansk politik?

(Kort bemærkning).

Henning Andersen (KF):

Hr. Henning Rasmussen spurgte mig om årsagen til, at jeg kun nævnte – og sådan tror jeg at hr. Henning Rasmussen spurgte mig – den positive del af kontanthjælpen.

Hr. Henning Rasmussen ved, at når nu man stadig væk bruger dette eksempel med den enlige med de to børn, er det stadig væk sådan, at en enlig med to børn har mere end en enlig, der er i arbejde. Sådan hænger tingene stadig væk sammen. Andet vil jeg ikke sige til det, for det fremgik også af mit indlæg, at jeg om en lang række andre ting, også i forhold til Socialdemokratiet, var positiv.

Det bringer mig over til det, hr. Lykketoft siger. Når vi har løst formueskatten, og det håber jeg at vi har i de kommende år, spørger han, om det ikke giver anledning til overvejelse, om ikke man kunne gøre det bedre med hensyn til de ting, man nævner med lettelse af selskabsskatten og de personlige skatter i de kommende år, ved at tale mere med Socialdemokratiet. Sådan forstod jeg den udlægning, hr. Lykketoft kom med.

Det skulle da glæde mig, hr. Lykketoft, hvis vi i det kommende år kunne lave langt flere fornuftige ting på disse områder også med Socialdemokratiet. Selvfølgelig. Det fremgik også af min tale i dag, at jeg brugte megen tid på at tale om, at der var mange partier, der skulle dele æren, når finansloven i morgen bliver vedtaget. Det har jo imidlertid vist sig i de forhandlinger, vi har haft denne gang, at vi på en lang række af de områder, der her blev nævnt, ikke har kunnet finde fælles fodslag. Det skulle glæde mig, om fremtiden måtte vise, at vi kan.

Jes Lunde (SF):

Da regeringen i august måned præsenterede sit forslag til finanslov for 1989, var det klart fra begyndelsen for SF, at der var behov for meget store forandringer i loven. Regeringen var med udspillet tilsyneladende fuldstændig uberørt af de sidste 6 års fiasko i den borgerlige økonomiske politik, og alt tydede på, at man var til sinds at traske videre ad de gamle, nedtrampede stier.

Det er naturligvis fuldstændig uacceptabelt i en situation, hvor arbejdsløsheden er uændret tårnhøj – som for 6 år siden. Prognoserne for den kommende tid taler oven i købet enstem-

[Jes Lunde]

migt om endnu værre udsigter. Samtidig er det som bekendt lykkedes regeringen at opnå den triste rekord i år at runde de 300 mia. kr. i udlandsgæld, hvorved den er blevet fordoblet i forhold til, hvad den var for 6 år siden, da de borgerlige kom til.

På den baggrund kunne man godt forvente sig en hel del nytænkning, hvis det var nationens vel, der lå regeringen på sinde. Men den har i stedet blot demonstreret, at den sætter ideologiske hensyn og fordelingspolitik til gavn for de rige over alt andet.

SF har derfor arbejdet knap 100 ændringsforslag til finansloven, hvori vi har trukket de vigtigste områder frem, der trænger til en politisk forandring. Perspektivet i vore forslag har været at foreslå en samtidig nedbringelse af arbejdsløsheden og underskuddet på betalingsbalancen.

SF har stillet forslag om etablering af en række nye uddannelsespladser. Det drejer sig om flere uddannelsespladser til de ufaglærte, øget kapacitet i de faglærtes efteruddannelse, flere uddannelsespladser i det etablerede uddannelsessystem og indførelse af betalt frihed til uddannelse.

Der er tale om en kraftig investering på området, så der kan skabes ca. 40.000 nye pladser. Det kan kun lade sig gøre, fordi der satses så bredt over hele uddannelsesfeltet. Virkningen er en umiddelbar nedbringelse af arbejdsløsheden, og på lidt længere sigt gør uddannelserne arbejdskraften bedre rustet til at klare sig på arbejdsmarkedet og til at bedre virksomhedernes konkurrenceevne.

Danmark har løbende ca. 2 pct. af arbejdskraften under efteruddannelse, mens Sverige er oppe på det dobbelte, og det er for SF at se en del af forklaringen både på den lavere arbejdsløshed i Sverige, fordi man udnytter ledigheden konstruktivt, og den større konkurrencemæssige styrke i den svenske økonomi. I samme forbindelse foreslår SF også en stærkt forøget forskningsindsats, et område, hvor der også investeres for lidt i Danmark.

SF har stillet forslag om en styrkelse af erhvervspolitikken gennem anvendelse af udviklingsprogrammer, udviklingskontrakter, systemeksport, handelshuse, iværksættercentre og en opblødning af de stive grænser mellem den private og den offentlige sektor. Vi udnytter mulighederne for et samspil mellem den pri-

vate og den offentlige sektor alt for lidt i sammenligning med f.eks. Japan, hvor man helt bevidst satser på at bruge den offentlige sektor til at styrke den private planlægnings- og afsætningsmuligheder.

Samtidig med at vi begynder at gøre en effektiv indsats mod vore økonomiske problemer og arbejdsløsheden, er det også vigtigt med en social omfordeling til gavn for de dårligst stillede. SF foreslår fjernelse af en række stramninger på dagpengeområdet, forhøjelse af satserne, så udviklingen i arbejdsløshedsdagpengene kommer i overensstemmelse med lønudviklingen i samfundet, forhøjelser i kontanthjælpen og i folkepensionen.

Det er naturligvis dyre forslag, og SF anviser derfor også fuldt ud en finansiering af dem ved beskatning af kursgevinster på aktier, fjernelse af en række meget gunstige og ikke særligt sagligt velbegrundede afskrivningsregler i erhvervslivet osv.

Derudover foreslår vi også en indtægtskilde, som har et miljøpolitisk sigte, nemlig energi-, miljø- og ressourceafgifter. SF foreslår afgifter på sukker i forarbejdede varer, kunstgødning, sprøjtemidler, reklamer osv. og der er i alle tilfælde tale om områder, hvor vi ønsker at nedbringe forbruget både ud fra en miljømæssig og også en betalingsbalancemæssig synsvinkel.

En del af midlerne anvendes til en forstærket miljøpolitisk indsats. Derudover har SF en række mindre forslag på områder, hvor det er tiltrængt med forbedringer, såsom kollektiv trafik, cykelstier, på det kulturelle område etc.

Finansministeriets Budgetdepartement har som de foregående år foretaget en økonomisk konsekvensberegning af SF's forslag, og de er kommet til helt samme resultat som vi: Forslagene vil nedbringe arbejdsløsheden med 35.000-40.000, bedre betalingsbalancen med indtil 2 mia. kr. og statsfinanserne med indtil 2 mia. kr. Vi hilser denne vurdering med tilfredshed, fordi den viser, at det er muligt at gøre en indsats over for de samlede problemer, vi står i. Det er efterhånden kun borgerlige økonomiske fordomme, der forhindrer regeringen i at komme i gang, og det påfører den et voldsomt ansvar for, at der ikke sker noget.

Det er jo barokt, at det er SF, der skal være ene om at fremkomme med ændringsforslag, der samlet kan resultere i en nedbringelse af både arbejdsløsheden og underskuddet på betalingsbalancen.

[Jes Lunde]

SF har også været til et enkelt forhandlingsmøde i Finansministeriet, men det tog ikke mere end en times tid at finde ud af, at der ikke var basis for aftaler mellem os og regeringen, og det undrer os ikke, når vi ser de aftaler, den har valgt at indgå til anden side. Der er i stribevis af uhyggeligt reaktionære aftaler, som vi må tage klar afstand fra.

Formueskatten lempes, og det er en gave til de allerrigeste mennesker i vort samfund. De reelle erhvervsmæssige problemer, der kan eksistere i forbindelse med formuebeskatningen, har SF i beslutningsforslag nr. 142 i samlingen 1987-88 fremlagt konkrete forslag til at løse. Tilbage er kun det reelle ønske om at forære penge til de rigeste, og det tager vi skarpt afstand fra.

Samtidig skæres der brutalt ned i ydelserne til de dårligst stillede, besparelser på kontanthjælpen, adgangen til hjemmehjælp, medicin-tilskuddene, dagpengene etc. Jo, regeringen ved godt, hvem den ønsker at støtte i samfundet, og hvor den vil skære ned.

Som det næste er der aftalt seminarienedlæggelser på en uhyggelig måde. Jeg skal ikke gentage debatten fra i går, men blot her anføre det som et dystert eksempel på, at finansloven er reaktionær som ingen sinde før.

Endelig er der som en helt speciel cadeau til Fremskridtspartiet aftalt vidtgående privatiseringer, et forslag, som nærmer sig det tragikomiske, når regeringen forpligter sig til at foreslå skattelettelser svarende til forrentningen af det provenu, der ikke privatiseres for.

Det undrer mig ikke, at finansministeren i Berlingske Tidende i søndags kunne rose sig selv af, at det var den bedste finanslov, han nogen sinde havde set - vi andre har det så tilsvarende skidt med det udseende, den har fået.

Besparelserne på arbejdsløshedsdagpengene er gennemført sammen med Socialdemokratiet, mens de øvrige aftaler er indgået med CD, Kristeligt Folkeparti og Fremskridtspartiet.

Jeg synes, det må give anledning til at spørge Socialdemokratiet, om deres taktik i forbindelse med finansloven nu også har været så genial. Var det klogt allerede i juni måned at fortælle regeringen, at I ville stemme imod finansloven, når I ser, hvad der nu er kommet ud af det? For os at se, var det en klar brøler, fordi det gav Socialdemokratiet mindre pressionsmulighed i dagpengeforhandlingerne og samtidig åbnede

mulighed for, at regeringen kunne siksakke sig til en sort finanslov.

Hvad angår selve den aftale, Socialdemokratiet har indgået med regeringen, vil vi godt kvittere for, at væsentlige dele i regeringens oprindelige udspil er taget af bordet. Det skyldes bl.a., at regeringen har været interesseret i at lave et forlig med Socialdemokratiet for at få ro i 3-parts-forhandlingerne. Derfor synes vi også, at Socialdemokratiet burde have fået mere ud af forhandlingerne, hvor der i resultatet stadig står mange besparelser tilbage, en enkelt af dem oven i købet som en gentagelse af regeringens udspil, pakket ind på en ny måde. Vi tager afstand fra stramningerne over for de arbejdsløse og opfordrer til, at man i stedet koncentrerer sig om at nedbringe arbejdsløsheden.

Når SF ikke har skullet bruge tiden på at sidde til forhandlinger ovre i Finansministeriet, har vi haft desto mere tid til at forhandle på anden vis, og det er der kommet en ganske smuk aftale ud af.

SF, CD og Kristeligt Folkeparti er blevet enige om en stemmeaftale, der indebærer merudgifter på 160 mio. kr. til nye initiativer på det sociale, miljømæssige, erhvervsmæssige, sundhedsmæssige og kulturelle område.

Jeg vil især fremhæve 25 mio. kr. til pasning af alvorligt syge børn, 300.000 kr. til indvandreraktiviteter, 5 mio. kr. til planteavlfsforsøg, der kan nedbringe sprøjtemiddelforbruget, 5 mio. kr. til fiskeri, der er ramt af forurening, penge til Sydjysk Universitetscenters bibliotek, patientbiblioteket på Rigshospitalet og Det Danske Selskab, 10 mio. kr. til oplysningsarbejde m.v. vedrørende flytninge og indvandrere, 2 mio. kr. til en forstærket indsats mod AIDS og 10 mio. kr. til sikring af ekspertisen på de små specialsygehuse. Derudover har vi også aftalt et enkelt besparelsesforslag, nemlig 10 mio. kr., ved at staten ophører med at indkøbe tobak. Samlet er vi meget tilfredse med aftalen og parat til også i fremtiden at lave fornuftige aftaler med de to partier.

Den aftale, SF har fået igennem, er dog kun en dråbe i havet i sammenligning med indholdet i den samlede finanslov, og den ændrer derfor naturligvis intet ved vores afstandtagen fra de forlig, der er indgået i Finansministeriet. Der er stadig tale om, at forligene med CD, Kristeligt Folkeparti og Fremskridtspartiet trækker markant i den forkerte retning, ligesom den

[Jes Lunde]

socialdemokratiske aftale ikke lever op til vore krav.

Vort syn på den samlede sorte finanslov er derfor også uforandret. SF stemmer imod finansloven for at give udtryk for vores afstandtagen fra regeringens samlede politik, og fordi vi ønsker at give udtryk for vores mistillid til den.

Skrunsager Skau (V):

Da VKR eller KVR-regeringen trådte til i juni, lagde den op til en ny linje i dansk økonomi. Den linje blev for alvor udmøntet i finanslovsforslaget, der blev fremlagt i august måned.

Nu står vi umiddelbart over for at skulle vedtage finansloven for 1989, og det er glædeligt, at regeringens fremlagte linje om afbureaukratisering, om modernisering, om begrænsning af kontante ydelser, om brugerbetaling og salg af offentlige aktiver efter de forskellige aftaler, der er indgået, skinner klart og tydeligt igennem.

I Venstre er vi overbevist om, at disse forslag og vedtagelsen af en række af regeringens ændringsforslag vil gøre Danmark til et bedre land at leve i.

Ud over regeringens ændringsforslag er der fremkommet mange ændringsforslag fra oppositionen til finansloven for 1989. Nogle af dem har vi allerede hørt om her fra talerstolen. Til forskel fra sidste år er forslagene i år i høj grad præget af et meget lavt ambitionsniveau. Sidste år havde Socialdemokratiet en række skattefinansierede udgiftsforslag klar, som de på grund af den daværende politiske situation, skal vi sige, i for høj grad fik imødekommet.

Denne gang har Socialdemokratiet været noget mere beskedent, heldigvis for landets økonomiske situation og ikke mindst for landets skatteydere. Det socialdemokratiske fingeraftryk, som de ynder at kalde det, har haft en meget negativ indflydelse på vores fælles økonomi, hvilket klart fremgår af Finansredøgørelsen for 1989 og Budgetoversigt 4, som vi modtog i går.

Vi har også i år indgået nogle stemmeaftaler med Socialdemokratiet, som vil være med til efter vores overbevisning og selvfølgelig ud fra en samlet vurdering at forbedre vores politik og økonomi. Det er forslagene, der især vedrører arbejdsministerens område, jeg her tænker på.

Fremskridtspartiet fremlagde i oktober måned et besparelsesforslag på 50 mia. kr. Jeg sy-

nes faktisk, det var et godt initiativ, men desværre viste det sig, at besparelseskataloget hvilede på et for spinkelt og for unøjagtigt grundlag, som gjorde det næsten uanvendeligt. Vi kan kun håbe på, at der kommer et bedre oplæg næste år.

Men også med Fremskridtspartiet har vi indgået en række stemmeaftaler, som efter Venstres mening ligeledes vil forbedre vores politik til gavn for os alle på uddannelsesområdet, på sundheds- og på det sociale område.

De to tidligere regeringspartier CD og Kristeligt Folkeparti har også fremsat deres ønsker og krav til finansloven, og det er glædeligt at konstatere, at der her har været mange sammenfald med regeringens ønsker. Det betyder nemlig, at vi dels sammen med disse to partier og dels med skiftende tilslutning fra andre partier kan få vedtaget en række betydningsfulde ændringsforslag, der medfører, at regeringens udgiftspolitiske måltal på 208,5 mia. kr. bliver nået.

Dette har været et ufravigeligt krav fra Venstre, eftersom en opnåelse af måltallet betyder et loft over de offentlige udgifter og dermed et loft over de skattefinansierede udgifter.

Der skal lyde en ekstra tak til Kristeligt Folkeparti og Fremskridtspartiet, fordi de har støttet undervisningsministerens synspunkt om, at gymnasiet skal spare helt på samme linje som handelsskoler og tekniske skoler, og fordi de ligeledes støtter tanken om at opkræve et depositum, så tilmeldingerne til uddannelserne tages alvorligt, et depositumssystem, som vi allerede anvender mange steder i den private sektor.

Uanset den lille finansaftale med Socialdemokratiet og den store finansaftale med Fremskridtspartiet, CD og Kristeligt Folkeparti er der en række, om end mindre, forslag fra oppositionen, der ser ud til at få et flertal uden om regeringen. Her tænker jeg bl.a. på støtten til Mødrehjælpen, som vi føler er en forkert måde at støtte yngre mødre på, og på forøgelsen af tilskuddet til Statens Kunstfond. Alt i alt drejer det sig ikke om så forfærdelig mange millioner kroner, men alligevel. Disse forslag kan Venstre ikke støtte.

Derudover har Socialdemokratiet stillet nogle ændringsforslag, hvortil Venstre heller ikke kan give sin støtte. Det drejer sig om en forhøjelse af skattebyrden, skattestigninger på 1-2 mia. kr. nu, og så senere noget mere. Det gælder

[Skrumsager Skau]

forslaget om at give øget støtte til almennyttigt boligbyggeri og flere penge til flere offentligt ansatte og også forslaget om at give 450 mio. kr. til det, jeg vil kalde en dirigistisk erhvervspolitik.

Også SF har stillet ændringsforslag, som vi ikke kan støtte. Hr. Jes Lunde redegjorde for en del af disse forslag, som jo i allerhøjeste grad ville være med til at give en politisk forandring. Et system, som vi i Venstre på ingen måde kan støtte.

De forslag, som SF har lagt megen vægt på, er skattestigninger – nye skattestigninger, ekstra afgifter her og dér – som i allerhøjeste grad vil belaste den enkelte familie. Det gælder de stigninger, jeg har omtalt her, men det gælder også en forhøjelse af sukkerafgiften, som vil give et provenu på ½ mia. kr. Så er der afgifter på handelsgødning, afgifter på bekæmpelsesmidler, og endelig er der selvfølgelig ændringsforslagene, som medfører en udmeldelse af EF, fordi SF foreslår, at disse poster stemmes ud. Men, som jeg tidligere har sagt, vil SF jo også et helt andet samfund end det, vi i Venstre står for.

SF er ikke bange for et øget udgiftstryk, et øget skattetryk. Det afviser vi i Venstre.

Afslutningsvis vil jeg sige, at vedtagelsen af de ændringsforslag, som regeringspartierne støtter, som tidligere nævnt betyder en helt ny og fremadrettet politik, som lover godt for et stabilt Danmark fremover.

Det er også værd at bemærke, at de ikkeudmøntede beløb på finansloven denne gang kun beløber sig til 1,4 mia. kr. eller godt og vel en tredjedel af sidste års budgetreguleringskonti. Samtidig har vi en forventning om, at et stabilt Folketing gør, at dette beløb sandsynligvis og meget hurtigt kan blive udnyttet i løbet af det kommende år.

(Kort bemærkning).

Henning Rasmussen (S):

Det, der får mig til at tage ordet, er, at hr. Skrumsager Skau brugte det udtryk, at regeringen og Socialdemokratiet har stemmeaftaler på arbejdsministerens område.

Stemmeaftaler er noget helt andet end den konkrete aftale, vi har om ganske bestemte ændringer i to lovforslag: L 55 og L 57. Jeg beklager meget, at hr. Skrumsager Skau har brugt udtrykket »stemmeaftaler« om en aftale, et forlig, om ganske konkret lovindhold. Det kan jo fejl-

agtigt give befolkningen det indtryk, at vi har en række aftaler om at stemme derudover, og det ved hr. Skrumsager Skau at vi ikke har.

Hr. Skrumsager Skau forklarede meget omhyggeligt, at man har fået den nye regering, og at den har en ny linje på en række punkter i sammenligning med den tidligere, og vi hørte jo også, på hvilke områder det var. Så vil jeg godt spørge: Jamen når nu den nye linje er afhængig af, at CD og Kristeligt Folkeparti vil støtte den – og Fremskridtspartiet, men man skal i al fald have enten CD eller Kristeligt Folkeparti med også – var det så nødvendigt at skifte regering af den grund? Det er jo de samme partier.

(Kort bemærkning).

Jes Lunde (SF):

Hr. Skrumsager Skau fastslog, at der var et helt andet syn på samfundet i SF's ændringsforslag end det, Venstre har, og derfor kan de ender ikke nå sammen. Det forstår jeg godt. Det følger jo bl.a. af, at Venstre kan leve med, at vi bliver ved med at have tårnhøj arbejdsløshed og stort underskud på betalingsbalancen. Kan man leve med det, så behøver man selvfølgelig ikke at foretage sig noget aktivt.

Det, der kalder mig herop, er hr. Skrumsager Skaus ord om skattetrykket, om at vi skulle være interesseret i at øge skattetrykket meget. Jamen det interessante er jo, hvor de skatter falder. Vi mener ikke, der er behov for at øge det almindelige indkomstskattetryk over for befolkningen. Vi mener, at der er mange, der er spændt hårdt nok for skattemæssigt. Men det, vi synes er uacceptabelt, er, at kursgevinster på aktier er skattefrie, at en masse andre ting i vores samfund går fri af beskatning, mens nogle mennesker har det hårdt. Det er den prioritering, vi ønsker at ændre.

Så er der det med miljøafgifterne. Jeg forstod nu på hr. Skrumsager Skau, at miljøafgifter var noget, han var imod. Det undrer mig lidt, for vi har da inden for de seneste dage lavet et forlig med regeringen, som betyder indførelse af en række miljøafgifter. Derfor må jeg spørge, om vi endnu en gang har en af de finanslovdebatter, hvor der sættes spørgsmålstegn ved Venstres medlemskab af regeringen.

(Kort bemærkning).

Lykketoft (S):

Jeg sad oppe ved en højtaler og hørte hr. Skrumsager Skau berette om de rædselsvækkende virkninger af de socialdemokratiske fingeraftryk på sidste års finanslov. Det vil vi godt høre noget mere om. Hvad er efter hr. Skrumsager Skaus mening nettobelastningen på finansloven af de socialdemokratiske fingeraftryk? For det må jo interessere pensionisterne, det må interessere efterlønerne, det må interessere dagpengemodtagerne, som synes, de har fået en beskeden opretning af deres situation, hvor meget skade Venstre mener det har gjort på dansk økonomi. Lad os høre noget om det. Lad pensionisterne høre noget om det. Lad efterlønerne høre noget om det. Lad dagpengemodtagerne høre noget om det.

Så forstod jeg også på hr. Skrumsager Skau, at den store aftale, som han sagde med næsten tårevædet stemme, med Fremskridtspartiet var indgangen til stabilitet i dansk politik. Forholder det sig ikke snarere sådan, hr. Skrumsager Skau, at den hoppen rundt fra tue til tue sammen med hr. Glistrup, som nu er indledt, er noget af det, der, som vi fik illustreret i debatten i går, i virkeligheden indsnævrer regeringens mulighed for at føre en samlet, samlende økonomisk politik, der kan give dansk erhvervsliv trykthed, der kan danne grundlag for, at vi kan få en større beskæftigelse? Forholder det sig ikke sådan, at regeringen nu har viklet sig ind i et modsætningsfyldt sæt af aftaler med et Fremskridtsparti, som man ikke en gang har noget pant på overhovedet vil stemme for den finanslov, der skal vedtages her i dag og i morgen.

(Kort bemærkning).

Skrumsager Skau (V):

Jeg vil gerne sige til hr. Henning Rasmussen, at jeg har brugt et forkert udtryk. Vi har lavet forlig på det område. Det skal der ikke herske nogen som helst tvivl om.

Til hr. Jes Lunde vedrørende skattetryk og de miljøafgifter, som er aftalt: Dem står Venstre bag. Der skal heller ikke herske tvivl om det.

Så er det hr. Lykketoft vedrørende fingeraftryk. Det, jeg henviste til, er de kommentarer, som er givet af vismændene, som vi har i Finansredegørelse 1989, og som vi har i Budgetoversigt nr. 5, som vi lige har fået. Så jeg vil an-

befale hr. Lykketoft at læse det afsnit, som det vedrører.

(Kort bemærkning).

Lykketoft (S):

Jamen det, der er interessant for offentligheden, det, der er interessant for pensionisterne og efterlønerne og dagpengemodtagerne, det er ikke, hvad jeg kan læse i Budgetoversigten. Det er, hvad hr. Skrumsager Skau mener det har gjort af skadevirkninger, at disse mennesker, som ikke hører til de bedst aflønnede her i landet, har fået en opretning af deres situation ved sidste års finanslov. Det er det, der er interessant. Det er, hvad hr. Skrumsager Skau mener. Det vil vi godt bede om at få penslet lidt ud, sådan at offentligheden kan få klart belyst, hvad Venstres holdning til en social fordelingspolitik egentlig er – hvis ikke man synes, man har fået illustreret det godt nok ved de vedtagelser, der nu er lavet om bistandslov, om medicintilskud og om formueskat.

(Kort bemærkning).

Jes Lunde (SF):

Jeg synes, det må være rigtigt opfølgende at spørge hr. Skrumsager Skau, om ikke de miljøafgifter, som vi indfører i fællesskab, indgår i skattetrykket.

Behnke (FP):

Ikke fordi jeg skal starte med at dvæle ved hr. Skrumsager Skaus indlæg, men jeg opfatter det også sådan, at Fremskridtspartiet bestemt har et forlig med regeringen og ikke blot en afstemningsaftale.

Men det er jo ellers et interessant finanslovsforslag. Folketinget i dag skal behandle ændringsforslag til. Fremskridtspartiet havde helst set, at der var endnu flere ændringsforslag, nemlig de ændringsforslag, som kunne gøre den finanslov, vi har foran os, til en rigtig god finanslov. For god er finansloven ikke, ej heller efter i dag, når de mange ændringsforslag er blevet vedtaget eller forkastet. Kendsgerningen er jo den, at finanslovsændringerne ikke for alvor tager fat på løsningen af landets alvorlige økonomiske problemer.

Ifølge Budgetoversigten fra december 1988 ender 1988 med 11,5 mia. kr. i underskud. Og når man sammenligner med finansloven for

[Behnke]

1988, som forudsagde 2,5 mia. kr. i underskud, og med skønnet fra juli på 3,5 mia. kr. i underskud, så er det jo tydeligt, at der fortsat frådses med pengene i den offentlige sektor.

Det er altså ikke lykkedes i 1988 at rette op på landets statsfinanser; tværtimod, kan man vist roligt sige. Hvordan ser det så ud for 1989? Ja, i det finanslovsforslag, der blev fremsat i august måned, talte man om et underskud på 7,8 mia. kr. Nu har vi nået december måned, og når der er blevet stemt for og imod ændringsforslagene i dag, forventer finansministeren et minus på 1,2 mia. kr. næste år. Det er mildt sagt ikke noget at råbe hurra for.

En af årsagerne er, at man i 1988 har troet alt for meget på begrebet budgetreguleringer, vel at mærke negative budgetreguleringer. Sandheden er jo den, at i et ministerium eller et direktorat eller en styrelse har man simpelt hen ikke den fornødne respekt for et eller andet tilfældigt negativt tal, der står på en finanslovkonto.

Derfor må og skal det være læresætningen for 1989, at regeringen stopper de mange budgetreguleringskonti. Der skal fremover sættes navn på besparelser, ellers bliver de ikke til noget. I den forbindelse skal der ikke herske nogen som helst tvivl om, at Fremskridtspartiet meget gerne medvirker til at sætte navn på besparelser.

Folketinget bliver altså nødt til at tage skeen i den anden hånd. Det er efter vores mening flovt, at Industrirådet i dette efterår og i vinter har måttet anvende op imod 2½ mio. kr. på annoncer i dagbladene i forsøg på at råbe politikerne op. Industrirådet har jo ret, når de vil have Danmark tilbage til Anker, og hr. Engell har ret, når han flere gange sagligt har påpeget, at det jo ikke var stenalder i 1978.

Fælles i de to udtalelser er der en forundring over, at det offentlige er blevet 500.000 personer større i de sidste 10 år. Man kan med rette stille spørgsmålet: Hvad laver de 500.000 personer? Hvad er det, vi har fået i dag, som vi ikke havde og som vi ikke kunne leve uden i 1978? Vi kan ikke svare, Industrirådet kan ikke svare og hr. Engell kan ikke svare på det.

Derfor bør Folketinget tage sig sammen og vedtage en præcis nedtrapning af den offentlige sektor, en nedtrapning, så mindst ½ million af de folk, der er ansat for mange af i øjeblikket, kan komme ud i eksportgavnlig beskæftigelse.

Den slags ændringsforslag har vi ikke til behandling i dag, og dem savner vi.

Der er heller ikke nogen ændringsforslag om forhøjelse af den skattefri bundgrænse. Når jeg nævner den skattefri bundgrænse, er det ikke kun, fordi der skal holdes en traditionel fremskridtstale, men også for at gøre opmærksom på, at kravet om en nedsættelse af skattetrykket i almindelighed og forhøjelse af den skattefri bundgrænse i særdeleshed er et krav, som efterhånden stilles af flere og flere også uden for Fremskridtspartiets rækker.

Det interessante er jo, at specielt arbejdsmarkedets parter, ja selv hr. Georg Poulsen, taler om skattelettelser i stedet for bruttolønsforhøjelse. Derfor havde en skattefri bundgrænse været et passende emne for finanslovforhandlingerne.

Vi har også med interesse læst Finansredegørelsen fra december i år, og jeg tillader mig at citere:

»Spørgsmålet er derfor, om erhvervene bliver i stand til at udnytte de ventede gunstige udenlandske konjunkturer. Dette afhænger i høj grad af midtvejsforhandlingerne på arbejdsmarkedet i foråret 1989. Hvis forhandlingerne resulterer i en løn- og omkostningsudvikling, som er klart mindre end udlandets, er der realistiske muligheder for et konjunkturopsving.«

Men det er bare ikke nok, at regeringen håber og tror, at arbejdsmarkedets parter selv finder frem til en fornuftig løsning, en eksportgavnlig løsning, som landet mildt sagt har brug for. Vi så sidste gang, da arbejdsmarkedet frit forhandlede, at man bestemt ikke lavede nogen fornuftig løsning, og vi har desværre ikke grund til at tro, at arbejdsmarkedet vil opføre sig anderledes denne gang.

Derfor foreslog vi under forhandlingerne med finansministeren, at man lavede en såkaldt sømandsskatteløsning for hele arbejdsmarkedet, altså at vi i Folketinget vedtog en forhøjelse af den skattefri bundgrænse – og her var fremskridtsforslaget en bundgrænse på 48.000 kr. – og så i øvrigt meddelte arbejdsmarkedet, at den skattefri bundgrænse først vil komme til udmøntning, hvis der bliver indgået nye overenskomster med bruttolønsnedgang.

Alle er i dag enige om, at sømandsskatteafskaffelsen er blevet en succes, og derfor mener vi, at man med fordel kunne have lavet noget tilsvarende for hele arbejdsmarkedet.

[Behnke]

Den umiddelbare mulighed og den umiddelbare fordel vil være, at vi kan nedsætte bruttolønningerne og dermed forbedre virksomhedernes konkurrenceevne væsentligt. Når jeg siger væsentligt, så mener jeg væsentligt. Hvis vi holder fast ved vores 48.000 kr. som skattefri bundgrænse, vil det for gennemsnitsdanskere betyde en skattelempelse på oppe omkring 12.000 kr. Og hvis virksomhederne får de 12.000 kr. i form af bruttolønsnedgang, vil det betyde en konkurrenceforbedring for det danske erhvervsliv på op imod 20 mia. kr.

Se, det er jo virkelig noget, der ville sætte gang i tingene. Men sådan skulle det altså ikke være. Det er oven i købet sådan, at vores ven ADAM har regnet lidt på det, og resultatet var, at der ville blive mindst 105.000 nye job i løbet af 1989, hvis man lavede en sådan ordning.

Man kunne benytte den samme ordning i den offentlige sektor, og det pegede vi også på under forhandlingerne hos finansministeren. I dag modtager ca. 1 million personer skattepligtige offentlige ydelser – løn, dagpenge osv. Ganges det med 12.000 kr., vil de offentlige kasser kunne spare 12 mia. kr. alene i løn, dagpenge osv, uden at modtagerne får mindre udbetalt. Der kunne med andre ord have været gennemført et columbusæg, som ville betyde en meget kraftig forbedring af erhvervslivets konkurrenceevne, som ville have løst midtvejsforhandlingerne, og som ville have løst de offentlige budgetproblemer.

Men sådan skulle det ikke være. Sådan kunne det ikke komme til at gå, for som vi fik at vide under forhandlingerne, og som vi fik dokumenteret i går aftes under formueskattedebatten, har regeringen bundet sig så meget til Socialdemokratiet på skatteområdet, at det kun er, når regeringen har kysset støvet for hr. Lykkesofts fødder, at man er parat til at foretage ændringer i skatteudskrivningen og herunder altså også ændringer i den skattefri bundgrænse.

Vi måtte derfor under forhandlingerne konstatere, at den efter vores mening for alle parter i samfundet bedste løsning af landets problemer ikke var mulig; der lå et socialdemokratisk veto. Og så måtte vi jo granske og søge at finde andre græsgange under forhandlingerne, finde en plet frisk græs, som Fremskridtspartiet også kunne være med til at gå på.

Som det jo er fremgået af det forlig, der er blevet indgået mellem regeringen og bl.a.

Fremskridtspartiet, blev det privatiseringerne, som blev kodeordet for at få forliget på plads. Vi kan i Fremskridtspartiet kun glæde os over den, skal vi sige ikke planlagte timing, vi kom til at opleve. Vi kunne nemlig i torsdags offentliggøre et katalog med over 100 forslag til privatiseringer, og samme dag kunne vi få regeringens foreløbige tilsagn om at indføre en privatiseringspulje på 2 mia. kr. til gennemførelse i 1989-90, en pulje, der så senere fredag blev en decideret del af forliget.

Vi mener, at privatiseringspuljen er et meget væsentligt skridt i retning af et brud på den socialdemokratiske samfundsmode, et skridt, som Fremskridtspartiet er meget tilfreds med at være med til at tage.

Vi er sikre på, at privatiseringer bliver 1990'ernes løsning på samfundets store gældsproblemer. Fremgangsmåden er den, at man ved salg af statsaktiver opnår nogle indtægter, som kan bruges til betydelige afdrag på statens gæld, og når der afdrages på statens gæld, så bliver der for hver eneste krone 10 øre til skattelettelser.

Til de øvrige ændringsforslag, vi har til behandling i dag, har jeg følgende bemærkninger: Vi havde jo også forhandlinger kørende hos arbejdsministeren, forhandlinger om det famøse lovforslag nr. L 57. De førte som bekendt ikke til ret meget, for det viste sig hurtigt, at Socialdemokratiet har så mange bindinger på regeringen, at der ikke var nogen farbar vej ud af det socialdemokratiske tjørnekrat. Den eneste mulighed var en procentvis nedsættelse af dagpengene, måske fra 1990.

Men regeringen måtte erkende, at det socialdemokratiske fingeraftryk fra sidste jul – ja, dér er jo ikke nogen udløbsdato på det fingeraftryk, og det blev altså sådan, at man ikke var parat til at indgå en aftale med Fremskridtspartiet om procentvis nedsættelse af dagpengene fra 1990, og så måtte vi opgive. Det var ikke muligt at føre forhandlingerne videre. Ikke fordi Fremskridtspartiet havde ultimative krav, men simpelt hen fordi regeringen var ultimativt bundet af Socialdemokratiet.

Vi vedstår selvfølgelig de ændringsforslag, som er forligsstof, også selv om det ikke alt sammen er vores livret. Men sådan er det nu engang at indgå forlig. Når man er et parti med kun 16 mandater, kan vi ikke få alle gaverne den første jul.

[Behnke]

Vi er tilfredse med vores del af forliget om finanserne. Vi er tilfredse med, at vi har fået afgiften på dunkpetroleum væk. Vi er tilfredse med, at vi får en række receptpligtige produkter ud i håndkøb. Vi er tilfredse med, at formueskatten lempes yderligere, specielt den del, der vedrører hovedaktionærer. Og vi er meget tilfredse med den 2 mia. kr. store privatiseringspulje. Vi tror nemlig på privatiseringer. Vi har set, hvordan privatiseringer har medført stor succes i andre lande. Disse succeser skal Danmark også have lov til at opleve.

Det skal da selvfølgelig heller ingen hemmelighed være, at vi lægger en klar ideologisk markering i privatiseringspuljen. Til gengæld må Fremskridtspartiet så stemme for et par ændringsforslag, som ikke er vores livret.

Vi synes ikke, at 800 kr.-medicinbundgrænsen er nogen god idé. Vi synes heller ikke, at hjemmehjælpen skal udskydes i et halvt år. Vi synes ikke, at tandlægeregningerne skal være større. Og vi synes ikke, at portoen bør stige. Men vi har indgået et forlig, fordi vi ønsker at få en fod med i finansloven. Vi ønsker at få stoppet den socialdemokratiske indflydelse i dansk politik, og vi må som et 16-mands-parti være med til at sluge nogle kameler.

Vi skal derudover glæde os over, at det finanslovkatalog, som vi fremlagde i september måned, har vist sig at blive udmøntet i konkrete resultater. Regeringen har erklæret, at den har taget en række ideer fra kataloget op og har sørgt for, at de pågældende unødvendige udgifter kommer ud af finansloven. Det gælder bl.a. det efterhånden mange gange omtalte verdensmesterskab i træfældning.

Men også Kristeligt Folkeparti skal have ros i den anledning. Vi glæder os over, at emner som kantinetilskud og indkøb af røg og spiritus samt selvbetaling for en række kosmetiske ydelser på sygehusene har fundet vej over til konkrete ændringsforslag fra Kristeligt Folkeparti, og vi skal da også støtte disse gode forslag.

Ændringsforslag fra Kristeligt Folkeparti nr. 438 om brugerbetaling for en række behandlinger på vore sygehuse vil vi som sagt støtte. Vi deler Kristeligt Folkepartis holdning til brugerbetaling ved sterilisation m.v., men vi må dog for abortens vedkommende fastholde den gratis abort, når det er medicinsk tilrådeligt.

De sidste punkter fra Kristeligt Folkeparti, om rejseforsikring, er vi mindre begejstrede for. Problemet er bl.a., hvad man skal gøre med den person, der vælger at rejse til udlandet uden at tegne en forsikring, og som så alligevel bliver syg i udlandet. Men som sagt: Selve intentionen i Kristeligt Folkepartis ændringsforslag støtter vi, og vi stemmer også for ændringsforslaget senere i dag.

Så er der forslaget om 25 mio. kr. til familier, der selv vil passe handicappede og syge. Det er jo egentlig et sympatisk forslag. Vi kan alle blive enige om, at pasning i familier er både bedre og billigere end pasning på offentlige institutioner. Men skal Fremskridtspartiet støtte et sådant forslag, kræver det også, at der er forslag om mindst tilsvarende besparelser i den sociale sektor, og det er der desværre ikke. Derfor bliver vi nødt til at gå imod det pågældende ændringsforslag.

I de omdelte ændringsforslag fra regeringen var der også forslag under Justitsministeriet om yderligere 350 mio. kr. gebyrer på befolkningen. Forslagene er trukket af regeringen, men Centrum-Demokraterne har bedt om at opretholde forslaget for så vidt angår de 250 mio. kr.

Jeg mener, det er vigtigt i denne forbindelse at få slået fast, at den går altså ikke. Vi er ikke parat til at lægge nye omkostninger ud på befolkningen, uanset om man kalder det gebyrer eller kørekortsombytning eller retsafgifter, eller hvad det er. Hvis befolkningen skal betale den slags store beløb ekstra til det offentlige, så må det være efterfulgt af mindst lige så store skattelettelser; mindst det samme provenu skal ud i skattelettelser.

Den balance, som finansministeren så gerne vil have på statsfinanserne, skal efter vores mening ikke opnås ved, at der indføres nye indtægter i finansloven, men tværtimod ved, at der kommer færre udgifter. Derfor vil vi, uanset hvordan det nu går med ændringsforslagene senere under afstemningerne, nøje følge med i, hvad der foregår oven i Justitsministeriet, for vi er klar over, at der ligger nogle administrative beføjelser, og de skal ikke have lov til automatisk at komme ud som ekstra afgifter på befolkningen.

Man kan selvfølgelig med rette spørge, hvorfor Fremskridtspartiet ikke selv har stillet ændringsforslag til finansloven. Hvorfor er vores 50 mia. kr.-finanslovs-katalog ikke blevet udmøntet

[Behnke]

i paragrafændringer? Det skyldes ganske enkelt, at vi prioriterer en finansaftale med regeringen højere end at få vores eget katalog udmøntet i ændringsforslag. For sagen er jo den, at havde Fremskridtspartiet fremsat de ca. 900 ændringsforslag, som en udmøntning af vores finans katalog ville betyde, så ville regeringen have haft rigeligt med undskyldninger for at afbryde forhandlingerne med de påstået urealistiske fremskridtsfolk. Vi var altså mere interesseret i at få en fod med i finansloven end i at have fremsat vores egne ændringsforslag. Og ser man på den offentlige debat, der har været omkring vores finans katalog, så er der vist heller ingen, der er i tvivl om, hvad det finans katalog indeholder.

Så er der den bunke af ændringsforslag, som firkløveret Socialdemokratiet, SF, CD og Kristeligt Folkeparti har fremsat. Det kan kun undre os, at partier som CD og Kristeligt Folkeparti hopper på de rødes limpind. Vi er jo faktisk i den situation, at de seks ikkesocialistiske partier udgør et pænt flertal i Folketinget. Vi seks partier er i stand til at fastlægge en fremadrettet politik for de næste 4 år, en økonomisk politik, som kan give dansk erhvervsliv troen på fremtiden tilbage.

Derfor er det skuffende at se, hvordan CD og Kristeligt Folkeparti splitter denne mulighed gennem udflugter hos socialisterne.

Netop denne udflugtstrang hos CD og Kristeligt Folkeparti gør jo, at finansministerens nok så positive udtalelser om - jeg citerer - at »det er den bedste finanslov i min tid«, disse optimistiske ord, jo desværre ikke rækker ret langt. Hvis CD og Kristeligt Folkeparti tager på soldetur med de røde i løbet af 1989, så kan udgiftsrammerne jo ikke holde ret langt. Når man ser, hvor spinkelt finanserne ifølge den seneste budgetoversigt er bygget op, og hvordan det er gået fuldstændig skævt for 1988, så er der også al mulig grund til at frygte, at det kan gå hen og gå skævt for 1989.

Vi vil derfor følge regeringen tæt i det kommende finansår. Der er nemlig brug for, at Fremskridtspartiet får endnu større indflydelse på 1990-finansloven end på den finanslov, vi behandler nu, sådan at finansministeren også til næste år ved samme tid kan tage julehumøret på og erklære, at det for 1990 bliver den bedste finanslov nogen sinde.

Det finanssamarbejde, som er indledt mellem regeringen og Fremskridtspartiet om en række konkrete ændringsforslag, er et samarbejde, som vi kun anser for begyndelsen på et længere samarbejde, et samarbejde, der kan opbygges op gennem 1990'erne, så vi for alvor kan få taget fat på at løse landets alvorlige økonomiske problemer.

Kirsten Lee (RV):

Det væsentlige at bemærke om de ændringsforslag til finansloven, som vi skal stemme om i dag, er, at der ikke er noget flertal for en massiv udvidelse af de offentlige udgifter, og det er vi godt tilfredse med i Det Radikale Venstre.

Vi noterer os, at der er en del ændringsforslag, hvor der er et flertal uden om regeringen, og som Det Radikale Venstre også ønsker at stemme for.

Vi føler det vigtigt at styrke arbejdet vedrørende alkoholskader og alkoholforebyggelse. De frivillige organisationer gør et stort arbejde dér, hvor sundhedsvæsenet spiller fallit. Det er f.eks. dér, hvor det drejer sig om at skabe sociale netværk i alkoholfri miljøer. Sundhedsministeren har nedsat et udvalg, der skal vurdere, hvordan midlerne inden for alkoholområdet bedst anvendes, så vi kan få en målrettet og effektiv indsats.

Hvad tobaksvarer angår, mener flertallet tilsyneladende, at der kan spares 10 mio. kr. ved at forbyde statens indkøb af tobaksvarer. Socialdemokraten hr. Mogens Camre har tidligere mod Det Radikale Venstre fremført et forslag om at spare 10 mio. kr. på finansloven ved at forbyde indkøb af tobaksvarer. Dette forslag er et slag i luften, da tobaksindkøb ikke figurerer på en særlig konto og derfor ikke kan skilles ud til særskilt opgørelse. Vi stemte dengang imod Socialdemokratiets forslag, og vi stemmer også nu imod forslaget. Det er ikke blevet bedre af, at det er Kristeligt Folkeparti, der har fremsat det.

Hvad indsatsen mod AIDS angår, stemmer vi ikke for den forhøjelse af AIDS-projektpuljen, som er foreslået. Vi har sikret tilskud til AIDS-arbejdet i Landsforeningen for Bøsser og Lesbiske på finansloven med 780.000 kr. Vi har sikret tilskud til Bløderforeningen på 400.000 kr., og vi har sikret tilskud til Positivgruppen på 200.000 kr. Midlerne i AIDS-pro-

[Kirsten Lee]

jektpuljen blev ikke anvendt fuldt ud sidste år, og vi ser ikke nogen grund til at øge dem.

Vi er glade for, at indsatsen mod AIDS har båret frugt, og at prognoserne for HIV-smittede er langt bedre end tidligere antaget.

Der har været megen opmærksomhed om AIDS-kampagnen, så meget, at andre vigtige sundhedspolitiske budskaber kun vanskeligt har kunnet trænge igennem. Vi skal fortsætte oplysningsarbejdet omkring AIDS. Det er også muligt med de midler, vi allerede har skaffet til veje.

Vi stemmer imod en bevilling på 23 mio. kr. til Dansk Flygtningehjælp. Det Radikale Venstre har allerede sikret, at FN-kvoten af flygtninge fordobles, og midler er afsat hertil. Forslaget er overflødig. Penge kan jo kun bruges én gang.

Vi går ikke ind for, at der skal afsættes 25 mio. kr. til pasning af syge børn. Den 1. januar 1988 trådte der en ny ordening i kraft, hvorefter forældre til kronisk syge børn og til alvorligt syge børn kan få kompensation for tabt arbejdsfortjeneste under deres børns indlæggelse og i forbindelse med ambulante kontroller. På den måde skal disse hårdtbelastede familier ikke bruge ferier og fridage i forbindelse med deres børns sygdom.

Vi synes ikke, der er megen fornuft i at afsætte 25 mio. kr. på finansloven, heller ikke selv om forslaget er fremsat to gange. Disse 25 mio. kr. rækker ikke engang til, at hvert sygt barn under 2 år kan passes bare en enkelt dag under sygdom, for pengene rækker ikke til at give deres forældre kompensation for bare én dags tabt arbejdsfortjeneste.

Hvad oplysning om flygtninge og indvandre angår, tror vi ikke meget på en oplysningskampagne. En sådan har vi tidligere taget afstand fra. Hr. Bernhard Baunsgaard brugte udtrykket, at det blot var Socialdemokratiets måde at købe sig aflad for den stramme flygtningelov på. Vi håber, midlerne kan udmøntes i en styrkelse af aktiviteter for danske og flygtninge og indvandrere, hvor mennesker kan mødes. Det tror vi på fremmer forståelsen for hinanden. Vi tror på, det kan hjælpe de fremmedes integration i det danske samfund. Vi håber, at midlerne i videst mulig udstrækning kan blive anvendt i kulturministerens regi.

Vedrørende Socialdemokratiets ændringsforslag om formueskatten har der været ført en

lang debat herom. Der er ingen grund til at gentage den. Det Radikale Venstre er tilfreds med, at vi kan gennemføre vores politiske målsætning om at lempe formueskatten.

Fremskridtspartiet har tidligere fremsat nogle luftige, til dels grundlovsstridige tanker, bl.a. om at afskaffe tilskud til folkekirken og at afskaffe Lønmodtagernes Dyrtidsfond, men det blev ved larmen i pressen. Tankerne har tilsyneladende ikke udmøntet sig i konkrete ændringsforslag til finansloven, så Fremskridtspartiets spareforslag, der ved første behandling af finansloven var en velbevaret hemmelighed, er måske ikke så alvorligt ment endda. Men vi anerkender, at vi er godt tilfreds med de forslag, vi får gennemført ved Fremskridtspartiets hjælp.

Hvad SF's ændringsforslag angår, udmærker de sig ved, at flertallets sunde fornuft ser ud til at have sejret over SF's overbudspolitik.

Alt i alt mener vi, det er en fornuftig finanslov, vi skal stemme om i morgen.

(Kort bemærkning).

Jytte Andersen (S):

Det var interessant at høre fru Kirsten Lee. Fru Kirsten Lee er jo ikke en tilfældig finanspolitisk ordfører. Hun er finanspolitisk ordfører for Det Radikale Venstre.

Når jeg synes, det var interessant, er det selvfølgelig på baggrund af de meget voldsomme udfald, fru Kirsten Lee kom med sidste år, da Socialdemokratiet fik afsat fingeraftryk på finansloven.

Da stod fru Kirsten Lee heroppe på denne talerstol med store armbevægelser og sagde: Næste år er det børnefamiliernes tur; nu har Socialdemokraterne soldet og givet pensionisterne for meget. En af grundene til, at børnefamilierne dengang ikke fik for meget, var, at alle de, der havde været finanslovforhandlere, var mænd, at der ikke havde været nogen kvinder til at forhandle, når brikkerne skulle falde på plads.

Vi er faktisk enige i i Socialdemokratiet, at børnefamilierne er dem, der står for tur. Det er baggrunden for, at vi har stillet forslag om 100 mio. kr. Godt nok 25 mio. kr. til en beskeden start, javel, men det handler om at komme i gang. Det er baggrunden for, at vi har stillet forslag om 75 mio. kr. til at lette forældrenes betaling i daginstitutioner.

[Jytte Andersen]

Vi har også i det forløbne år stillet forslag om at få afviklet ventelisterne. Jeg ved godt, det kan være træls at blive ved med at høre på, at der faktisk er 30.000 børn, der står på venteliste til daginstitutioner.

Jeg vil godt spørge fru Kirsten Lee, om den fortid, fru Kirsten Lee har som formand for Udvalget for Børns Dagligdag, fuldstændig er glemt. Er de forslag og meget klare prioriteringer fra Udvalget for Børns Dagligdag, der gik ud på, at der skulle ske noget med de syge børn, at der skulle ske noget på daginstitutionsoområdet, fuldstændig glemt?

Har Det Radikale Venstre overhovedet tænkt på børnefamilierne i de finanslovforhandlinger, der er foregået? Hvad er baggrunden for, at fru Kirsten Lee stemmer imod de socialdemokratiske forslag?

(Kort bemærkning).

Ingerlise Koefoed (SF):

Jeg må sige, at allerede sidste år, da Socialdemokratiet og SF fremsatte forslaget om en oplysningskampagne om indvandrere og flygtninge, var jeg meget forbavset over Det Radikale Venstres holdning.

Når hr. Bernhard Baunsgaard sagde, som han sagde, tror jeg, det var, fordi vi ikke fik tid til at diskutere ideen, planlægningen bag en sådan kampagne, med ham. Det har i hvert fald været SF's mening – det er det stadig – at vi vil forsøge at få lavet en kampagne, som vi f.eks. opfordrer Dansk Folkeoplysnings Samråd til at stå for og til at nedsætte et udvalg om, ligesom man gjorde med energioplysningskampagnen, ligesom man gjorde med oplysningskampagnen om informationsteknologi.

Det er naturligvis ikke Folketinget, der skal bestemme, hvordan en sådan kampagne skal forløbe. Det er naturligvis de folkelige organisationer. Det har hele tiden været vores mening om den sag, og det mener jeg også vi kan vinde gehør for.

Derfor mener jeg, det er alt for tidligt, at fru Kirsten Lee afviser denne kampagne. Jeg forstår slet ikke, man kan sige, at det ikke er nødvendigt, for der er dog stadig væk, så vidt jeg kan opfatte det, et ret stort fremmedhad i den danske befolkning – af og til også inden for murene her.

Men vi kan jo glæde os over, at der er andre partier, der bedre forstår, hvad vi mener med

det, vi siger, og med det, vi foreslår, end Det Radikale Venstre.

(Kort bemærkning).

Behnke (FP):

I det ellers venlige indlæg fra fru Kirsten Lee havde der indsnæget sig en enkelt skrubbudse, nemlig hvorvidt det er grundlovsstridigt, når Fremskridtspartiet foreslår tilskuddene til folkekirken nedsat.

Som fru Kirsten Lee sikkert har bemærket, var der som en del af finanslovforhandlingerne rent faktisk et bilag, hvori justitsministeren udtalte sig om spørgsmålet, og man måtte erkende, at det ikke var grundlovsstridigt. Men det er klart, at en sådan udtalelse ikke får nær så megen presse, som når fru Kirsten Lee kalder det grundlovsstridigt.

Når Fremskridtspartiet fremlægger et finanslovkatalog, skal det bestemt tages alvorligt, og det er det også blevet. Det er bestemt mit indtryk, at regeringen har taget det alvorligt under forhandlingerne. Men om det skal udmøntes i konkrete ændringsforslag, er en helt anden snak. Vi har altså vurderet i Fremskridtspartiet, at den offentlige debat, der har været om vores katalog, var, hvad vi faktisk ønskede at opnå.

Det glæder mig selvfølgelig, at det er lykkedes at få et samarbejde med, at det er lykkedes at være i stue med Det Radikale Venstre under disse finanslovforhandlinger. Der viser, at et sådant BZ-samarbejde sagtens kan udmønte sig i noget frugtbart.

(Kort bemærkning).

Mimi Jakobsen (CD):

Fru Kirsten Lee talte fyndigt og godt om sin tilfredshed med finansloven, og det er da dejligt at høre, men det havde været endnu dejligere, hvis fru Kirsten Lee også havde sagt nogle rigtige ting.

Det, der er problemet, er, at det bygger totalt på misforståelser, hvad fru Kirsten Lee sagde om ændringsforslagene, og det gjaldt stort set hele striben.

Når det drejer sig om bekæmpelse af misbrug af alkohol og narkotika, som fru Kirsten Lee talte varmt om, må jeg gøre opmærksom på, at det, det såkaldt alternative flertal gør, er, at vi retter op på nogle besparelser, der er foreslået af regeringen. Der er ikke tale om, at vi

[Mimi Jakobsen]

forgylde nogen. Vi retter simpelt hen op på de besparelser, der er foretaget af fru Kirsten Lees egen regering.

Det samme gælder AIDS-puljen og fordelingen heraf. Jamen der var jo skåret et par millioner i AIDS-puljen, og det er derfor, vi har et ændringsforslag i dag om, at vi retter den op med 2 mio. kr., plus at de organisationer, der får støtte, får nogenlunde de beløb, de har fået før.

Med hensyn til ændringsforslaget om syge børn kan det da være fuldstændig rigtigt, at man for 25 mio. kr. ikke får noget, hvis det er røde hunde og skarlagensfeber, det drejer sig om. Men det er slet ikke det, der er tale om i det forslag. De 25 mio. kr., der står på finansloven nu, er til hjælp til forældre med alvorligt syge børn. Og det er ikke børn med skarlagensfeber eller røde hunde, men alvorligt syge og handicappede børn. Derfor har det selvfølgelig en mening, uanset at vi fik den anden fortrinlige ordning, som jeg godt husker, igennem for et år siden.

Med hensyn til FN-flygtninge mener jeg også, det er en total misforståelse, hvad fru Kirsten Lee sagde. Men det ved jeg at hr. Kofod-Svendsen vil beskæftige sig med, så det skal jeg overlade til ham.

(Kort bemærkning).

Henning Rasmussen (S):

Det var en barsk oplevelse at høre fru Kirsten Lee under finanslovdebatten sidste år. Men det er ikke lettere i år.

Jeg vil gerne spørge fru Kirsten Lee: Er det virkelig hendes opfattelse, at nu er tiden inde til at skære ned på oplysningsindsatsen, når det drejer sig om AIDS? Er det ikke sådan, at en hvilken som helst specialist på det område anbefaler, at vi opretholder indsatsen? Og er det ikke også rigtigt, at hvis 1 mio. kr. anvendt på oplysning redder bare ét menneske fra at få AIDS, så er pengene tjent hjem i formindskede sundhedsudgifter?

Jeg forstår simpelt hen ikke, at Det Radikale Venstre kan have den opfattelse, at nu er tiden inde til at skære ned på den indsats.

Og så vil jeg gerne spørge fru Kirsten Lee, der siger, at nu vil Socialdemokratiet købe aflad for den stramme flygtningepolitik, vi har lagt ryg til: Er det ikke en regering med nøjagtig den samme justitsminister, fru Kirsten Lees parti er medlem af?

(Kort bemærkning).

Lykketoft (S):

Jeg sad såmænd og ventede på, om der i fru Kirsten Lees indlæg var noget om de perspektiver, hun så i de aftaler, der er lavet om ændringsforslagene. Det hørte jeg ikke så meget om. Jeg ved ikke, om man tør tage det som udtryk for, at fru Kirsten Lee ikke kan se nogen perspektiver i dem.

Jeg fæstede mig selvfølgelig også ved det lidt, fru Kirsten Lee sagde om formueskatten og Det Radikale Venstres glæde ved at være kommet igennem med sine synspunkter.

Nu har jeg tidligere fået Det Radikale Venstres synspunkter forklaret og læst dem på den måde, at man syntes, der var noget med formueskatten, der var mindre hensigtsmæssigt. Man skulle i stedet for forhøje arveafgifter og andre ting, så de grupper, der i dag betaler formueskat, kom til at betale deres rimelige del til fællesskabet.

Har Det Radikale Venstre gjort noget for at få ændringsforslag af den art ind i sammenhængen her? Er der gjort noget som helst for at håndhæve en helhed i den radikale tankegang, som den tidligere har været fremlagt? Eller er det simpelt hen nu blevet radikal politik, radikal omfordelingspolitik, at man skal lave formueskatteløstelser – og så skal man finansiere dem ved dyrere medicin og lavere bistandshjælp – sammen med Fremskridtspartiet?

(Kort bemærkning).

Jes Lunde (SF):

Jeg kan helt tilslutte mig fru Mimi Jakobsens udtalelser om, at fru Kirsten Lee ikke har sat sig ordentligt ind i oppositionens ændringsforslag. Det gør det selvfølgelig også meget nemmere at kalde dem overbudspolitik. Jeg kunne godt tænke mig snart at få belyst noget mere, hvad det er, fru Kirsten Lee egentlig mener med det.

Er det det at ville bekæmpe arbejdsløsheden, at ville nedbringe arbejdsløsheden, der er overbudspolitik? Vi synes det ikke.

Jeg har svært ved at finde eksempler på overbudspolitik. Måske er det vore forslag på militærområdet. Måske er det det, at vi foreslår en procentvis besparelse på militæret, der er overbudspolitik. Det var det ganske vist ikke sidste år, for da foreslog De Radikale også en procentvis besparelse. Men måske er det det, der

[Jes Lunde]

nu er blevet overbudspolitik, efter at De Radikale ikke længere foreslår noget på området.

Så sagde fru Kirsten Lee, at pengene kun kan bruges én gang. Ja, så har økonomen John. M. Keynes måske alligevel levet forgæves. Han påviste ellers, at det var en sandhed, der ikke var slet så enkel, som den umiddelbart tager sig ud.

(Kort bemærkning).

Kofod-Svendsen (KRF):

Jeg vil tage nogle af de punkter frem, fru Kirsten Lee var inde på.

Først hed det, at det med at spare på tobakken var et slag i luften, for det figurerede ikke på finansloven. Så må jeg sige, at kantinedriften figurerer heller ikke som et særskilt punkt på finansloven. Men da vi fra Kristeligt Folkepartis side spurgte, om der var besparelser, viste det sig, at der var besparelser på 50 mio. kr., og de besparelser vil regeringen tilslutte sig. På det ene område, hvor der ikke er sat bestemte beløb af på finansloven, er det altså ikke et slag i luften.

Dernæst med hensyn til FN-kvoten af flygtninge: I den finanslov, fru Kirsten Lee er ansvarlig for, er der ikke afsat beløb, så kvoten bliver forhøjet. Jeg ved godt, at fru Kirsten Lee i dagspressen har været ude med, at regeringen vil sætte kvoten op. Så kom justitsministeren og sagde, at det havde regeringen ikke truffet beslutning om, men det kunne de partier, som gik ind i forhandlinger om den kommende finanslov, formulere, hvis de ønskede det. Det gjorde vi så fra Kristeligt Folkepartis side, og vi er glade for imødekommenheden fra regeringens side.

Når Kristeligt Folkeparti fastholder sit forslag, er det på grund af bemærkningerne til det ændringsforslag til tredje behandling af finansloven, som er stillet af finansministeren, det første ændringsforslag til finansloven, der er kommet, på side 4, under Socialministeriet. Den bemærkning går ud på, at man ud over at forhøje kvoten vil iværksætte nogle sanktioner, som vi mener skal behandles i Retsudvalget. Vi mener ikke, at det skal være ved et ændringsforslag under Socialministeriet, man sætter § 59 a i udlændingeloven i kraft. Derfor stemmer vi for vort eget ændringsforslag, og så kan vi tage en drøftelse i Retsudvalget i det kommende år.

Op så en sidste bemærkning, når det gælder flygtninge. Vi er faktisk tilhængere af oplys-

ning, men ikke en statsdirigering. Vi ønsker, at man på græsrodsniveau får arrangementer i stand mellem danskere og flygtninge, så de modsætninger, der findes, kan blive nedbrudt ved et ægte møde, ved et ægte samvær. Vi synes, det er en fremadrettet investering.

Anden næstformand (Lilli Gyldenkilde):

Jeg skal gøre opmærksom på, at jeg i anledning af, at der har været korte bemærkninger fra otte personer til fru Kirsten Lee, har i sinde at bruge forretningsordenens § 28, stk. 3, hvorefter fru Kirsten Lee af formanden kan få lejlighed til en kort bemærkning af indtil fem minutters varighed.

(Kort bemærkning).

Kirsten Lee (RV):

Jeg siger tak til formanden.

Jeg prøvede på at forklare fru Mimi Jakobsen, at vi er glade for, at vi er i stand til at stemme for det forslag, som er kommet fra det alternative flertal vedrørende indsatsen på alkohol- og narkotikaområdet.

Til hr. Henning Rasmussen vil jeg gerne sige, at vi har sagt – det vil jeg gerne gentage – at AIDS-projektpuljen sidste år ikke blev fuldt udnyttet. Derfor kan vi ikke se nogen mening i at forhøje den. Men vi mener fortsat, der er behov for at give det beløb, vi har sikret afsat på finansloven til Landsforeningen for Bøsser og Lesbiske, til AIDS-projektet, til Bløderforeningen og til Positivgruppen.

Hvad flygtninge angår, hr. Henning Rasmussen, så er Det Radikale Venstre ikke gået ind i denne regering på grund af dens hidtidige flygtningepolitik. Det er åbenbart for alle. Det har der aldrig været tvivl om.

Der er heller ikke nogen tvivl om, at denne regering består af tre forskellige partier, som har forskellige synspunkter på en del områder. Men på mange områder er vi i stand til at finde sammen, og denne finanslov er faktisk et udtryk for, at vi er i stand til at opfylde nogle vigtige finanspolitiske målsætninger.

Til hr. Kofod-Svendsen vil jeg gerne sige: FN-kvoten er fordoblet. Jeg vil gerne gentage, at jeg tror ikke, der findes nogen i denne regering, der vil sige, at FN-kvoten ikke er fordoblet. Det ligger fuldstændig klart.

Til fru Jytte Andersen skal jeg sige: Socialdemokratiet sagde sidste år, da de havde fået 2

[Kirsten Lee]

1/2 mia. ekstra, eller hvor meget det var, på finansloven og overskredet budgetrammen, at de havde fået alle deres krav opfyldt.

Det var sidste år, Socialdemokratiet havde mulighed for at overskride budgetrammen med et så væsentligt beløb, der virkelig har været til nytte for børnefamilierne. Vi vil ikke være med til at spise børnefamilierne af med 25 mio. kr., som formentlig går til administration, uden at der bliver passet nogle syge børn.

Jeg husker naturligvis udmærket, kan jeg sige til fru Jytte Andersen, hvad der stod i Børneudvalgets rapport. Vi har regnet meget omhyggeligt på, hvad det vil koste at passe syge børn. Det beløber sig til langt over en milliard kroner. De penge vil vi da gerne være med til at finde, hvis de kan findes inden for de stramme rammer, disse års økonomiske krise sætter.

Vi er opmærksomme på, at man i Sverige har en ordning med 60 omsorgsdage pr. år for forældre til syge børn. Den udnyttes ikke. Men problemet er, fru Jytte Andersen – det er et problem, vi gerne vil erkende – at det svenske system på grund af afgørende forskelle i forhold til den svenske administration ikke umiddelbart kan overføres til Danmark; så skal vi ændre administrationen først. Det kan vi da godt gå i gang med, hvis I vil være med til det.

Anden næstformand (Lilli Gyldenkilde):

Vi har tre korte bemærkninger. Først hr. Torben Lund.

(Kort bemærkning).

Torben Lund (S):

Det er fru Kirsten Lees bemærkninger om AIDS-forebyggelsen, der kalder mig herop. Jeg forstår, at fru Kirsten Lee godt vil være med til, at der overflyttes nogle penge fra AIDS-puljen, som sættes af til den særlige AIDS-organisation i Landsforeningen for Bøsser og Lesbiske. Samtidig vil fru Kirsten Lee også acceptere, at der gives generelle driftstilskud til Bløderforeningen, og at der gives et generelt driftstilskud til Positivgruppen.

Det eneste, jeg mangler i opregningen af regeringens ændringsforslag, er: Hvor bliver det generelle tilskud til Landsforeningen for Bøsser og Lesbiske af? Det var et beløb, som vi i enighed fik sat på finansloven for 1988.

Hvad er fru Kirsten Lees bevæggrund for, at de penge ikke skal bevilges også i 1989? Det er

jo et generelt tilskud, som af Landsforeningen for Bøsser og Lesbiske bliver brugt til oplysningsarbejde specielt blandt unge. Det sikrede vi i bemærkningerne sidste år. Man prøver specielt for unge at etablere sociale netværk, som alle erkender er meget afgørende for at undgå, at smitten yderligere spreder sig i den risikogruppe, som er allerstørst. Det vil jeg gerne høre fru Kirsten Lees mening om.

(Kort bemærkning).

Jytte Andersen (S):

Sidste år blev der stemt i denne sal om et ændringsforslag, der gik ud på, at der skulle afsættes penge til pasning af syge børn. Det var et forslag, Socialdemokratiet fastholdt, fordi vi mente, det var nødvendigt. Det stemte Det Radikale Venstre imod.

Det skulle i hvert fald sige, at vi ikke på noget tidspunkt har givet udtryk for, at alle vores finanslovsforslag sidste år blev indfriet. Så havde vi selvsagt måttet trække forslaget.

De argumenter, fru Kirsten Lee har vedrørende administrationen af denne ordning med syge børn, synes jeg ærlig talt er lidt ejendommelige. Fru Kirsten Lee var formand for et udvalg, der sad, så vidt jeg husker, mere end et par år og arbejdede med dette. . . (Afbrydelse). Så et år, o.k. Arbejdet med dette endte i en udvalgs-konklusion, hvorefter dette havde højeste prioritet. På intet tidspunkt og ikke ét sted i den rapport peger man på de voldsomme administrative problemer, fru Kirsten Lee nu har hentet frem af skuffen.

Fru Kirsten Lee svarede mig faktisk ikke på, hvad baggrunden er for det andet forslag, vi har stillet, nemlig om 75 mio. kr. til at få nedsat daginstitutionstaksterne. Vi har jo lavet et forlig med andre partier i denne sal, der er mere optaget af syge børn end Det Radikale Venstre.

Hvad er baggrunden for, at fru Kirsten Lee ikke kan stemme, eller at Det Radikale Venstre ikke kan stemme for ændringsforslaget om 75 mio. kr., som skal gøre det lidt nemmere økonomisk at være børnefamilie?

(Kort bemærkning).

Jes Lunde (SF):

Fru Kirsten Lee fremturer i sine misforståelser. Jeg vil gerne endnu en gang understrege, at det forslag, som et flertal gennemfører uden om

[Jes Lunde]

regeringen her i dag, drejer sig om 25 mio. kr. til pasning af – jeg citerer fra forslagets bemærkninger:

»Alvorligt syge børn og handicappede børn i forbindelse med hospitalsindlæggelse eller langvarigt sygeophold i hjemmet«.

Det er altså det, det drejer sig om. Det er et hjørne af problematikken. Vi løser ikke alle problemer: Vi tager fat ét sted, vi synes er meget vigtigt. Vi synes, det er meget afgørende, at forældrene har mulighed for at være sammen med deres børn, når de er alvorligt syge. Jeg vil gerne sige, at som far er en sådan situation da noget, jeg tænker meget over. Jeg mener, det er fantastisk vigtigt, at vi får gennemført sådan noget.

Det er da rigtigt, at en løsning af alle problemerne sikkert ville kræve milliardbeløb. Det tror jeg gerne. Men hvad er der pludselig i vejen med at begynde at tage små skridt? Hvad er der i vejen med, at vi tager fat i de alvorligste problemer og løser dem først og så ser efterhånden, hvad vi kan få løst af problemer? Det vidste jeg ikke at Det Radikale Venstre var principiel modstander af.

(Kort bemærkning).

Kofod-Svendsen (KRF):

Jeg har et par yderligere spørgsmål til fru Kirsten Lee.

Fru Kirsten Lee sagde, at FN-kvoten er fordoblet. Jeg vil gerne spørge, hvor det står i finanslovsforslaget. Hvor står det i det forslag, som blev lagt frem i august måned? At vi andre har været inde senere og der er kommet ændringsforslag som følge af vore forhandlinger, er helt flot, men jeg spørger: Der, hvor vi andre ikke var med?

Det er det ene spørgsmål. og det andet: Hvor i finansloven nævnes en øget indsats for de frivillige organisationer på alkoholområdet? Sådan som jeg læser det, er der tale om en besparelse på knap 25 pct. i det, regeringen lagde frem.

(Kort bemærkning).

Lykketoft (S):

Jeg noterede mig – det var måske, fordi fru Kirsten Lee heller ikke inden for de fem minutter havde tid – at jeg ikke fik nogen reaktion på mit spørgsmål, om De Radikale havde forsøgt –

om end forgæves – at fastholde en sammenhæng i tingene sådan rent fordelingspolitisk.

Så sagde fru Kirsten Lee noget, som i hvert fald skal berigtiges. Hvis jeg forstod det rigtigt, sagde fru Kirsten Lee, at Socialdemokratiet havde fået alle sine krav opfyldt sidste år, og vi var jo slet ikke interesseret i børnefamilierne.

Socialdemokratiet fik ikke sine synspunkter vedrørende børnefamilierne igennem sidste år. Vi fik det på andre områder, og det er vi selvfølgelig glade for. Men vi fik det ikke med hensyn til børnefamilierne.

Jeg må indrømme, at jeg da godt kan have en vis forståelse for, at fru Kirsten Lee og regeringen som sådan ikke mener, at der er penge til at give et massivt ekstraløb ud til børnefamilierne af det omfang, man måske kunne ønske sig. Det forstår jeg godt.

Men det, jeg ikke forstår, fru Kirsten Lee, er, at alt, hvad denne regering foretager sig, alt, hvad den laver af aftaler med CD, Kristeligt Folkeparti og Fremskridtspartiet, har spydspidsen imod børnefamilier, betyder direkte forringelse for forskellige grupper af børnefamilier, hvad enten vi snakker om medicinområdet eller om bistandsloven. På en lang, lang række punkter, ja, hele tonen i det forlig er, at hvis man er grånende og velhavende, så skal man have lettelser. Hvis man er børnefamilie, ung og nyetableret, skal man have skærper.

Anden næstformand (Lilli Gyldenkilde):

Jeg skal sige, vi nærmer os det punkt, hvor vi har opbrugt kvoten af korte bemærkninger.

Fru Kirsten Lee får nu en kort bemærkning, og derefter går vi over til talerrækken.

(Kort bemærkning).

Kirsten Lee (RV):

Til hr. Torben Lund vil jeg gerne sige, at det er ikke et spørgsmål, om vi er enige i, at der skal overføres midler til de forskellige frivillige organisationer på AIDS-området. Midlerne er afsat, og hvis hr. Torben Lund ønsker det, vil sundhedsministeren være i stand til at bekræfte det.

Hvad angår de generelle tilskud til Landsforeningen for Bøsser og Lesbiske er vi ikke enige i, at Landsforeningen for Bøsser og Lesbiske såvel som alle mulige andre organisationer skal have generelle foreningstilskud over sundhedsministerens budget, men der er mulighed for

[Kirsten Lee]

landsforeningen for at søge yderligere midler til AIDS-arbejdet fra AIDS-projektpuljen, der som sagt ikke blev brugt fuldt ud sidste år.

Hvis hr. Kofod-Svendsen havde hørt efter, hvad jeg sagde, så sagde jeg faktisk, at Det Radikale Venstre stemte for det ændringsforslag, der var stillet vedrørende alkoholindsatsen, og det var vi godt tilfredse med.

Jeg har opfattet, at hr. Lykketofts yndlingsaversion i denne samling er formueskatten. Det er der vist ikke nogen i dette her Folketing der er i tvivl om. Jeg kan kun gentage, at Det Radikale Venstre er tilfreds med det forlig, der er opnået. Det er vores politik. Vi har ikke nogen problemer med det.

Til sidst vil jeg gerne sige til fru Jytte Andersen og til hr. Lykketoft, at det var, så vidt jeg husker, Socialdemokratiets formand, der sidste år, da finanslovsforliget var indgået, til pressen sagde: Vi fik alle vore krav opfyldt. Og det er derfra, jeg citerer.

Anden næstformand (Lilli Gyldenkilde):

Vi går nu tilbage til ordførerrækken.

Mimi Jakobsen (CD):

For Centrum-Demokraterne har disse finanslovsforhandlinger naturligvis været præget af den helt nye situation, partiet står i, idet vi for første gang i de 15 år, vi har eksisteret, ikke er ansvarlige for en regering. Det betyder selvfølgelig ikke, at vi ikke har ansvar over for det, der foregår i Folketinget, og det er også den sidste holdning, der har præget CD.

Vi har ikke noget finanslovsforlig med regeringen. Vi har aftaler om nogle store ting, til en vis grad nogle ubehagelige ting, men det skulle jo netop afspejle de to holdninger, at vi på den ene side ikke har ansvar for selve regeringen og for selve finansloven, men at vi selvfølgelig er ansvarlige over for, hvordan finansloven kommer til at se ud.

Vi har altså dels medvirket til nogle ubehagelige ting i forbindelse med det, regeringen har ønsket at komme igennem med, og vi har på den anden side, synes vi selv, været rimeligt moderate, når det gjaldt udgifter, som vi går sammen med det alternative flertal om. Der skal nok være nogle, der mener, at vi har været lidt for beskedne og lidt for moderate.

Socialdemokratiet har fremsat ændringsforslag til finansloven, som man vel kan dele i tre

grupper. Der er de store, flotte forslag. Det drejer sig om skatteområdet. Det drejer sig om arbejdsmarkedet, uddannelser og sådan nogle ting. Så har man de mellemstore, hvor der er nogle i og for sig meget sympatiske tilkendegivelser. Jeg skal nævne de 75 mio. kr. til spørgsmålet om daginstitutionstaksterne, hvor jeg kan oplyse, Centrum-Demokraterne vil undlade at stemme. Vi mener ikke, at den aktion er på dagsordenen lige nu, men vi vil gerne gøre både Socialdemokratiet og regeringen opmærksom på, at der allerede i den tidligere regerings socialpolitiske redegørelse – eller måske var det den børnepolitiske, det skal ikke skille os ad – stod, at så snart der blev råd til det, måtte man se på fripladsgrænserne, og det havde højeste prioritet. CD mener, at det tidspunkt nærmer sig, så deraf altså indikationen. Vi undlader at stemme til de 75 mio. kr., for vi må i gang med at se på taksterne i løbet af 1989.

Det var de store, flotte og de mellemstore forslag. Så har vi dem, som vi er fælles om, og de vil jo fremgå af ændringsforslagene, som vi skal stemme om og forhåbentlig ikke alt for længe. Jeg synes, vi har været godt behandlet. Jeg synes, vi har fundet frem til nogle fornuftige ting, uden at nogen kan komme rendende og sige, at vi har flottet os for meget.

Den samme karakteristik kan man give SF's forslag. Der har vi igen de store, flotte. Vi har de mellemstore, som der ligger nogle tilkendegivelser i, som CD også kunne sympatisere med. Det er f.eks. spørgsmålet om en systemeksportholdning på 50 mio. kr., som CD synes er en fornuftig ting. Vi vil gerne drøfte dette emne videre. Vi synes også, man skal inddrage industriministeren i drøftelserne, for vi ved jo, at der foregår systemeksportholdning rundt omkring. Vi vil gerne i løbet af næste år have en god oversigt over, hvordan det egentlig går med det. Det var måske et tema for en forespørgselsdebat her i Tinget på et eller andet tidspunkt – bare det ikke bliver i maj måned.

Så er der de mindre forslag, som vi er fælles om. Også til hr. Jes Lunde vil jeg sige tak for et ualmindelig godt samarbejde og mange fornuftige afgørelser, men også arbejde ind imellem disse afgørelser.

Kristeligt Folkeparti har fremsat en række meget holdningsprægede forslag. De falder vel i to grupper. Vi respekterer fuldt ud Kristeligt Folkepartis holdninger. Vi kan bare ikke stem-

[Mimi Jakobsen]

me for dem alle sammen, de er for forskellige fra vores på nogle områder. Men vi forstår baggrunden for ændringsforslagene og respekterer naturligvis Kristeligt Folkepartis ret, ja, næsten pligt til også i finanslovfstemningen at gøre opmærksom på nogle holdningsmæssige ting. Det har vi stor respekt for.

Vi har også mange fælles forslag, og også til hr. Kofod-Svendsen vil jeg sige tak for samarbejdet. Jeg skal specielt nævne spørgsmålet om FN-flygtningene, som Kristeligt Folkeparti har kæmpet godt og vedholdende for, hvilket forhåbentlig også skulle give et resultat i dag.

Regeringen har fremsat en dyne af ændringsforslag. Der er tre kategorier. Der er forlig, der er teknisk, og så er der en gruppe af »minus forlig plus politik«.

Om forligsændringsforslagene, som er dem, vi har fået senest, må vi sige, at på arbejdsmarkedsområdet har vi været glade fra CD's side over, at det er lykkedes at få et forlig med Socialdemokratiet. Vi har ikke på noget tidspunkt følt, at det var forkert, at man gik til den ene side, tværtimod mener vi, at man ikke mindst i denne sag gør klogt i at få en forståelse med Socialdemokratiet og fagbevægelsen, naturligvis ikke mindst på baggrund af, hvad der skal ske i løbet af foråret. Så det vil vi i og for sig bare sige til lykke til begge parter med.

Formueskatten er der jo allerede blevet givet øretæver for i dag, men CD vil såmænd gerne rette hovedet lidt op for at få del i øretæverne, for den har vi faktisk lagt vægt på. Og jeg må sige til Socialdemokratiet, som kritiserer den voldsomt, at vi slet ikke kan genkende den beskrivelse af formueskatten, som Socialdemokratiet giver. Vi har lagt vægt på, at der skete lempelser på erhvervsbeskatningsområdet. Det drejer sig bl.a. om forholdene for hovedaktionærerne, og det er simpelt hen, fordi vi ved, at i dette samfund, hvor det offentlige ikke kan trække arbejdskraft til sig i de kommende år, må det være de private, der skal føle, at det lige præcis lønner sig så meget at skabe arbejdspladser i Danmark, at man hverken behøver at flytte sig selv eller sine arbejdspladser til udlandet. Det er den måde, vi ser på formueskatten på. Der er intet i vores vælgergrundlag, der tilsiger, at vi skulle gå ud og forgylde de rigeste, for det er i hvert fald ikke dem, der stemmer på CD, skulle jeg hilse og sige.

Så er der en anden stor klump, nemlig spørgsmålet om medicintilskuddene. Det har været en af de slemme, det er der ingen grund til at skjule. Vi imødeser nu forhandlinger med regeringen i forbindelse med udmøntning af denne besparelse. Vi har forståelsen af, at der er knapper, der kan drejes på. Hvis f.eks. egenbetalingen ikke lige skal ligge på 800 kr., kan det være, man skal se på nogle procentsatser. Men vi har forpligtet os til at prøve at finde de penge sammen med regeringen i løbet af foråret.

Vi glæder os særligt over, at regeringen nu endegyldigt – forhåbentlig da – har taget spørgsmålet om synonympræparaterne af bordet. Vi mener, det havde været et utrolig dårligt signal til den del af erhvervslivet, som vi er afhængige af, fordi de forstår at kradse penge hjem til landet. Vi er yderst tilfreds med, at vi bliver fri for det forslag. Vi håber så, at vi ikke ser det foreløbig, skulle jeg hilse og sige.

Kontanthjælpsområdet har naturligvis været et ømt punkt. Vi har lagt vægt på, hvad alskens socialdemokratiske borgmestre, og socialdemokratiske folketingsmedlemmer måske i lidt forsigtigere vendinger, har sagt om, at der er grupper af kontanthjælpsmodtagere, for hvem det ikke vil kunne betale sig at gå ud og få et job. At mange har gjort det alligevel, ikke mindst kvinder naturligvis, er en sej og en flot indsats.

Vi føler egentlig, at Socialdemokratiet også burde tænke over, hvordan partiets SiD'ere egentlig ser på, at de måske ville miste 1.400-1.500 kr. om måneden ved at gå fra kontanthjælp til et job på arbejdsmarkedet.

I forbindelse med kontanthjælpen har vi naturligvis med interesse læst de bilag, der er kommet fra socialministeren. Der ligger ikke nogen kritik i det, men man kan naturligvis få den mistanke, at der er tale om gennemsnits-eksempler. Vi har fået den aftale med regeringen, at vi, inden kontanthjælpsforslaget skal træde i kraft, får forhandlinger med regeringen om den bekendtgørelse, der skal sendes ud. Vi har i forhandlinger interesseret os meget for, hvad der sker med f.eks. enlige forsørgere med et par børn. Nu bliver det vel ikke sådan, at man overhovedet ingen mulighed har for at få sit barn i daginstitution på grund af de økonomiske vilkår? Vi vil gerne gå grundigere ind i det, når vi skal tale om bekendtgørelsen.

[Mimi Jakobsen]

Jeg vil bede finansministeren om at bekræfte her i dag, at uanset at vi er gået ind på denne aftale og står ved den, er der også fra regeringens side reel vilje til, at der bliver tale om forhandlinger i forbindelse med bekendtgørelsen. Og er der marginalgrupper, som kommer helt galt af sted som følge af forslaget, må vi tage det op og se på det i fællesskab, og så må der eventuelt kompenseres på en anden måde.

Det var også vigtigt for os i forbindelse med disse ubehagelige ting dog at få lidt gode forslag, sukkersøde forslag, eller kald det hvad man vil, igennem. Vi var tilfreds med at få en reserve på 30 mio. kr. om året til gratis fysioterapi for handicappede. Den sag har været diskuteret længe i dette Ting. Samtlige partier i Folketinget har i øvrigt tilsluttet sig for et stykke tid siden at gå videre med det her. Vi er tilfreds med, at man nu i hvert fald for dem, der er hårdest ramt, får etableret denne ordning med gratis fysioterapi. Betalingen, som vel er oppe på 90 kr. i timen, er faktisk en belastning for nogle i forvejen hårdt ramte mennesker, så den er vi godt tilfreds med, og vi er glade for, at den kommer igennem.

Betalingen for hjemmehjælp var sur at sluge, det er der ingen tvivl om, men jeg vil nu godt sige til hr. Jes Lunde, som sagde, at vi ramte de svage med det forslag, at det, der reelt var problemet med den hjemmehjælpsbetaling, som var kommet ned på 0, var selvfølgelig, at det aldeles ikke var de svage, det gik ud over. Det var en lidt flot lempelse til folk med store indtægter, at heller ikke de skulle betale noget. Vi er foreløbig gået med til at udsætte hjemmehjælpsordningen et halvt år, og man skal ikke vente sig yderligere udsættelse fra CD. Vi må finde en ordning, der harmonerer med samspilsløsningen, som vi i hele forløbet af forhandlingerne har lagt vægt på ikke må røres. Man kan ikke lave en samspilsløsning, der skal strække sig over 4-5 år, få et stort flertal i Folketinget, for at den kan blive stabil, og så 6 måneder efter gå hen og pille ved den. Det må ikke ske. Vi regner selvfølgelig med, at den ordning, der kommer om hjemmehjælpen, tager højde for, at samspilsløsningen ikke bliver vendt op og ned, for det mener vi er helt uacceptabelt. Men den var sur at sluge.

Til sidst har vi spørgsmålet om privatiseringen. Det er jo ikke nogen hemmelighed, at det ikke var CD, der pressede hårdt på for at få den

igennem. Det var Fremskridtspartiet, og det står de jo også inderligt gerne ved, så i den forbindelse er alt godt. Vi ser således på privatisering, at vi tager det koldt og roligt. Vi har sagt til regeringen, at den må være klar over, at når den kommer med de enkelte forslag, så vil CD ikke på nogen måde købe forslag, der er betinget af ideologiske hensyn. Vi forventer, at man kan dokumentere, at der er en ren og skær snusfornuft i det, og så stemmer CD gerne for det, så tager vi også det afslappet, men man skal ikke regne med, at CD rider med på den ideologiske bølge, at bare det hele bliver privat, så går det godt. Vi ved godt, at der er overskudsgivende offentlige foretagender, og vi synes, man skal tænke sig meget godt om hver gang.

Vi må se, om det kan lade sig gøre. Regeringen og Fremskridtspartiet har en stærk tro på, at det kan, og troen har man jo fået for at bruge den, som det hedder. Vi må se, hvad det bliver til, men vi indtager en meget pragmatisk holdning til de forslag, der vil komme.

Så er der de tekniske ændringsforslag fra regeringen. Dem skal jeg faktisk ikke spille ord på. Det er, hvad det er, og det er, hvad det er hvert år, ændret skøn på ditten og datten, og det kan vi jo ikke rigtig gøre noget ved, og det er så også i orden.

Men så har regeringen i hvert fald to ændringsforslag, som vi ikke kan tiltræde. Der er ikke forligsstof i dem, men der er politik i dem.

Det ene drejer sig om de gebyrer, som justitsministeren foreslår på kørekort og på handler med biler, brugte biler oven i købet, og det er jo snart de eneste, befolkningen her i landet har råd til. Det synes vi ikke om, og på den baggrund har vi bedt om at få optaget det ændringsforslag, som finansministeren så sent som i morges har trukket tilbage. Vi synes faktisk, at Folketinget må have mulighed for at tage stilling til forslaget, og derfor har vi begæret afstemning om ændringsforslag nr. 515.

Undervisningsministeren foreslår gebyr på uddannelser. Det blev varmt og godt behandlet her i Tinget i går. CD sagde nej, og det gør vi også i dag – for noget konsekvens er der da i det – så det vil vi også stemme imod.

Hvad angår CD's egne ændringsforslag, skal jeg prøve at gøre det meget kort. Jeg synes, at vores forslag om ulandsvirksomheden og de 500 mio. kr. kræver en forklaring, for ingen skal tro, at Centrum-Demokraterne ønsker at ned-

[Mimi Jakobsen]

sætte ulandshjælpen. Uanset om vi lever i en nok så betrængt økonomisk situation her i landet, er der ikke noget sammenligningsgrundlag overhovedet med de mennesker, der modtager denne hjælp. Derfor er det et problem, der ikke skal blandes sammen med, om der herhjemme skal spares 10 mia. kr. eller 5 mia. kr., eller om vi skal lempe en lille smule på vores egen velfærd. Det må holdes urørt.

Vi foreslår, at man f.eks. skyder et beløb på 500 mio. kr. ind i en pulje, som man kan tilbyde nogle lande, hvor man samtidig har mulighed for at stille som betingelse, at der bliver ændret nogle ting med hensyn til menneskerettigheder i landet. Pengene står og venter, og får de gjort noget ved det, så er de der. Dermed er det selvfølgelig kun en besparelse i gåseøjne, for de penge skulle meget gerne blive udbetalt året efter til lande, der havde rettet op på disse forhold.

Centrum-Demokraterne har endvidere foreslået 10 mio. kr. ekstra til frivilligt socialt arbejde. Det er et meget beskedent bidrag til den pulje, der også startede meget beskedent sidste år, til hjælp til de fattigste i samfundet. Problemet skal ikke løses alene af private kasser, det ved enhver, men vi har nogle private organisationer, som udfører et godt stykke arbejde blandt mennesker, som det offentlige system ikke altid når ud til, og derfor er vi glade for den tilslutning, der øjensynlig er fra et flertal i Folketinget til de 10 mio. kr., som er en beskedent del af løsningen af et større problem.

Ligeledes er vi glade for tilslutningen til spørgsmålet om Mødrehjælpen, der opererer godt og dygtigt blandt mødre på mange forskellige områder, ikke kun på bistanstlovens grund, men med mange andre opgaver.

Det turistpolitiske handlingsprogram og Danmarks Turistråd har hr. Henning Rasmussen jo talt varmt om tidligere, så vi vil bare sige, at CD også er glad for vores forslag på det område, som vi efterhånden har fået samordnet. Det er jo fint, hvis det også kunne blive vedtaget. Der er ingen tvivl om, som hr. Henning Rasmussen sagde, at pengene nok skal komme ind igen, hvis de bliver fornuftigt brugt.

Vi ønsker at fortsætte stigningstakten for Statens Kunstfond.

Og så står vi til sidst og flagrer med nogle forslag, som ikke ret mange andre end vi selv stemmer for. Det er jo trist. Det er selvfølgelig nogle

markeringer, hvad man vel også har lov til. Det drejer sig om Christiania, og så drejer det sig om det største problem i forbindelse med denne finanslov, nemlig de 400 mio. kr. til forsvar. Der skal ikke være tvivl om, at vi meget gerne havde set, at regeringspartierne havde talt med meget større bogstaver i denne forbindelse. Det har man ikke gjort, og når man taler om den stærkeste finanslov i mange år, synes jeg nok, at man burde rødme i hvert fald på det ene øre ved tanken om, at man har solgt den forhøjelse, som vi var enige om for ikke ret mange måneder siden burde til, for at vi kunne få det forsvar, vi burde have.

Til slut vil jeg takke finansministeren for de mange, trange, lange forhandlinger, vi har haft. Derudover vil jeg sige tak til kammeraterne på den røde limpind for et godt samarbejde.

Anden næstformand (Lilli Gyldenkilde):

Vi har et par korte bemærkninger. Fru Kirsten Lee.

(Kort bemærkning).

Kirsten Lee (RV):

Det, der kalder mig herop, er fru Mimi Jakobsens bemærkninger om de flagrende forslag. Jeg vil gerne spørge fru Mimi Jakobsen om et forslag, der flagrer, så vidt jeg kan forstå, nemlig om de 25 mio. kr. til at passe syge børn for. Hvordan har flertallet tænkt sig, at det forslag skal udmøntes? Har flertallet et konkret forslag, eller skal vi sende en krone ekstra med børnechecken ud til hvert barn? Jeg vil gerne vide, hvordan vi egentlig skal anvende de 25 mio. kr.

(Kort bemærkning).

Hanne Andersen (S):

Jeg synes ikke, det er rimeligt, at fru Mimi Jakobsen siger, at vi ikke har meldt os positivt i kontanthjælpsdebatten. Vi meldte ved førstebehandlingen, at vi godt kunne se, der var skævheder, som der var grund til at justere. Vi meldte os til et positivt, konstruktivt stykke arbejde sammen med ministeren. Vi er ikke blevet inviteret, vi er ikke blevet spurgt.

Vi har stillet en lang række spørgsmål, og vi har fået tal frem i udvalget, der helt klart og præcist belyser, at når man ikke valgte at justere, som det var vores ønske, men valgte at skære

[Hanne Andersen]

ned for alle, så får det den virkning, at alle børnefamilier bliver ramt meget hårdt. Det betyder, at et ægtepar med et barn i vuggestue og et barn i børnehave til den dyreste daginstitutionstakst, der findes her i landet, går 98 pct. ned i disponibel indtægt.

Vi har regnet på ministerens tal – det er ikke nogle, vi selv har opfundet til lejligheden – fordi vi ønskede klarhed over, hvad det var, vi stod over for. Derfor kan vi ikke være med. Vi vil ikke være med til at forringe børnefamiliernes vilkår.

Hjemmehjælpen udskydes, siges der, til den 1. juli 1989. Nej, det gør den jo ikke. Det er ikke den hjemmehjælp, som vi snakker om, den anviste, varige, gratis hjemmehjælp, der udskydes. Nej, regeringen kommer den 1. juli 1989 med et nyt betalingssystem, som harmonerer med samspilsløsningen, hvordan det så lader sig gøre.

(Kort bemærkning).

Jytte Hilden (S):

Det, der kalder mig på talerstolen, er fru Mimi Jakobsens indlæg, hvor Centrum-Demokraterne forståeligt nok forsvarer, hvad de rent faktisk har gjort i relation til kontanthjælpsmodtagerne.

Det, som man har forsømt set fra vores synspunkt at gøre fra regeringspartierne, Kristeligt Folkepartis og Centrum-Demokraternes side, er at se det, der sker på dette område, som en social trekant.

I det ene hjørne af denne trekant ligger spørgsmålet om kontanthjælps størrelse sammenlignet med dagpenge, lavtlønsområdet osv. Der har vi klart sagt, hver gang vi har diskuteret dette, at det er stødende, hvis det kan betale sig at gå hjemme. Det samme giver CD udtryk for.

Men der er to andre hjørner, før trekanten hænger sammen. Det ene er spørgsmålet om børnepasningen og dermed om daginstitutionstaksterne. De er for høje. Uanset om man tager de højeste, gennemsnittet eller sågar de laveste takster, giver det ikke familierne nogen handlefrihed, om de skal betale 20.000 eller 40.000 kr. om året, hvis de selv skal betale.

Det tredje hjørne – og det er det andet, som CD og Kristeligt Folkeparti ikke har tænkt over – er spørgsmålet om at få unge mennesker, men også få dem, der er lidt ældre, i aktivitet. Det

nytter jo ikke noget først at sænke taksterne for kontanthjælpen og derefter ikke sørge for, at de mennesker har en mulighed for at blive i a-kassesystemet. Det at have en livline til a-kassesystemet er fuldstændig afgørende for mennesker, som ellers er kylet ud af arbejdsmarkedet eller sågar af dagpengesystemet. Det drejer sig om økonomi, men det drejer sig sandelig også om det sociale samvær, som der er i forbindelse med, at man er medlem af noget.

Derfor synes jeg, at det, man har gjort, har været alene at skære i de passive ydelser, men man har forsømt at få præcise tal på de to andre, aktive hjørner, nemlig spørgsmålet om børnepasningen og spørgsmålet om a-kasserne. Derfor vil jeg godt spørge, hvilke garantier CD og Kristeligt Folkeparti har fået på dette område.

(Kort bemærkning).

Agerschou (SF):

Fru Mimi Jakobsen omtalte kontanthjælpsforslaget, og jeg forstod det sådan, at CD faktisk er betænkelig ved konsekvenserne. Det kan jeg godt forstå. Vi har set regneeksempler i Socialudvalget, der viser, at en enlig forsørger med børn i daginstitution kan risikere at miste over 2.000 kr. om måneden i ydelse. Det vil naturligvis i praksis betyde, at daginstitutioner ikke længere er et tilbud for børn, hvis forældre er kontanthjælpsmodtagere, og det finder vi helt uacceptabelt.

Men jeg forstod også, at CD ikke har taget endelig stilling til betalingsbekendtgørelsen for daginstitutioner, og jeg vil godt have bekræftet, at CD mener, at det udkast til bekendtgørelse, vi har set i Socialudvalget, ikke kan være det endelige.

(Kort bemærkning).

Jytte Andersen (S):

Det, der kalder mig frem, er udtalelserne fra fru Kirsten Lee, som stadig væk holder de administrative problemer som skjold for ikke at komme i gang med en reform vedrørende pasning af syge børn. Hvis der kan findes en administrativ model – og dér kan jeg såmænd ikke se, at vores administrationssystem er så meget anderledes end det svenske eller norske eller finske for den sags skyld – vil Det Radikale Venstre så støtte igangsætning af en reform, der

[Jytte Andersen]

sikrer forældre ret til at få fri til at passe deres syge børn inden for det næste finansår?

Når jeg nu alligevel har ordet og jeg endnu ikke har fået den røde lampe til at lyse, vil jeg også godt spørge fru Kirsten Lee, som ikke fik svaret på det i første runde, hvad begrundelsen er for, at Det Radikale Venstre ikke kan stemme for det socialdemokratiske forslag om 75 mio. kr., som skal sikre, at børnefamilierne bliver lettet for den økonomiske byrde, det er, at daginstitutionstaksterne er så høje.

(Kort bemærkning).

Mimi Jakobsen (CD):

Jeg ved ikke, hvordan vi trænger ind i fru Kirsten Lees bevidsthed med det her ændringsforslag. Der er tale om alvorligt syge og handicappede børn. Det er ikke noget med røde hunde, skarlagensfeber og alt det der, og derfor mener jeg ikke, det bliver voldsomt vanskeligt at få lavet en god ordning for de forældre, der virkelig har et usædvanlig hårdt problem.

Men jeg kan da forestille mig, at vi, der står bag ændringsforslaget, vil udarbejde et beslutningsforslag om det. Men nu får vi en ramme, hvis den bliver vedtaget i dag, som vi kan arbejde inden for, og så må vi finde ud af, hvordan vi allerbedst kan bruge de penge.

Men jeg synes, det må være uhyre svært at stemme imod sådan et ændringsforslag, men det bliver fru Kirsten Lees problem.

Så er der spørgsmålet om kontanthjælpen. Jeg har i og for sig ikke bebrejdet Socialdemokraterne noget som helst i den forbindelse. Det, jeg sagde, var, at mange Socialdemokrater erkender – og det er jeg glad for at fru Jytte Hilden bekræfter i dag – at der er nogle problemer. Der er nogle problemer, hvor f.eks. den enlige mor får et job og, som jeg har beskrevet det mange gange, skal starte cyklen klokken halv syv om morgenen, og så finder hun ud af, når måneden er gået, at hun har mistet 1.400 kr.

Jeg kan ikke blande mig i, om Socialdemokratiet har fået mulighed for at komme ind i forhandlingerne eller ej, det er jeg ikke ansvarlig for. Men jeg kan sige, at det, vi havde håbet i CD, og jeg tror, jeg kan tale også på Kristeligt Folkepartis vegne, var, at Socialdemokratiet med sine 56 mandater ville være tungen på vægtskålen for, at nu måtte vi se at få lavet et godt forslag på det her område. Vi har stået 9 mandater og 4 mandater, altså 13 mandater, over for regeringen og Fremskridtspartiet.

Vi er da glade for, at der er afsat 100 mio. kr. til nogle aktiverende foranstaltninger ud af besparelsen på de 285 mio. kr. Det er vi rimeligt tilfreds med. Men vi må erkende, der er grænser for, hvad 13 mandater kan kæmpe sig til. Derfor er det, at jeg siger til Socialdemokraterne, at jeg synes, at af hensyn til sagen havde det været godt.

Jeg mangler altså at svare fire endnu.

Anden næstformand (Lilli Gyldenkilde):

Der er mulighed for at komme herop en gang mere.

(Kort bemærkning).

Glønborg (KRF):

Da fru Jytte Hilden var så venlig at kalde på Kristeligt Folkepartis sociale ansvarlighed – og den har vi alle sammen godt af at blive mindet om – vil jeg blot have lov til at spille bolden tilbage til Socialdemokratiet og spørge: Hvorfor er Socialdemokratiet så, hvis jeg må bruge udtrykket, besat af tanken om, at det er a-kassesystemet, der skal løse sociale opgaver? A-kassesystemet har den opgave at hjælpe folk midlertidigt ud af den ubehagelige situation, når man er arbejdssøgende og altså for tiden intet arbejde har. Men vi har jo også et andet system, som skulle være egnet til det, nemlig hele vores sociale system, som er beregnet på at hjælpe mennesker, der virkelig har brug for hjælp. Der er det specielle ved a-kassesystemet, at det ingen hensyn tager til, om man er i social nød eller ej. Vi kan udmærket risikere, at den statssubsidiering, som der er af a-kassesystemet, faktisk bliver brugt som gave til millionærer, og derfor har jeg altid undret mig over, at socialt indstillede partier var så interesseret i lige netop at skulle løse sociale problemer ved hjælp af a-kassesystemet. Er det ikke bedre, at vi bruger pengene til at sørge for, at de bliver fordelt rigtigt ved, at vi ikke smider dem ud i a-kassesystemet, men bruger dem i det sociale system?

(Kort bemærkning).

Kirsten Lee (RV):

Jeg blev spurgt om, af fru Jytte Andersen eller fru Mimi Jakobsen, hvorfor vi ikke stemmer for de 25 mio. kr. til nedsættelse af daginstitutionstaksterne. Grunden til, at vi stemmer imod den, er, at vi er i færd med i regeringssamarbej-

[Kirsten Lee]

det og i samarbejde med kommunerne at finde løsninger på det problem, som de høje daginstitutionstakster udgør. Vi er ikke færdige med at løse problemet, og vi arbejder med det; det er derfor, vi ikke ønsker at stemme 75 mio. kr. igennem nu.

Fru Jytte Andersen og fru Mimi Jakobsen ser ud til at være noget uenige om de 25 mio. kr. til syge børn. Vi har fattet, at det ikke handler om mæslinger, når man taler om alvorligt syge børn, og desuden har Det Radikale Venstre som bekendt også fået gennemført, at man nu kan vaccinere børn mod mæslinger, fåresyge og røde hunde, så vi kan forhindre, at de får handicappende lidelser som følge af disse sygdomme.

Men vi mangler faktisk fortsat at få at vide, hvordan man skal bruge 25 mio. kr. ekstra til syge børn, hvad enten de er alvorligt syge, eller det bare er forkølede børn, for vi mener, at vi har varetaget behovene ved at give kompensation for tabt arbejdsfortjeneste for forældre til børn, der er kronisk syge. Vi mangler fortsat at få et svar.

(Kort bemærkning).

Jytte Hilden (S):

Jeg vil gerne tage den tråd op, som fru Mimi Jakobsen lagde ud, nemlig spørgsmålet om, hvordan vi får skabt et system for kontanthjælpen, børnepasningen og andre aktiviteter, for dér har jeg dog med en person at gøre, som har vist en vis aktivitet som socialminister.

Det, der rent faktisk har været problemet i denne fase, er, at lovforslaget blev fremsat den 26. oktober, men den siddende socialminister har ikke én eneste gang indkaldt til møde om kontanthjælpen med ordførerne og derfor heller ikke med Socialdemokratiets ordfører. Alle ved, hvor væsentligt dette punkt er for os, og derfor synes vi, det er en helt sølsom oplevelse.

Men jeg anerkender altså, at både CD og Kristeligt Folkeparti har gjort, hvad de kunne. Jeg tror, de har købt katten i sækken, for der foreligger ikke nogen som helst tilkendegivelse, der er ikke noget betækningsbidrag på de 100 mio. kr., hverken de 25 mio. kr., som hedder sig skal være et forsøg – hvordan det forsøg skal forløbe, er ikke til at vide – eller de 75 mio. kr. Men det er dog et lille forsøg, som svarer til, hvad de partier på baggrund af deres størrelse kunne komme igennem med over for regeringspartierne.

Min undren retter sig derfor mod den siddende regering, men den har jeg jo ikke nogen indflydelse på.

Det, jeg synes er sært, er, at socialministeren, som jeg ved har været med til de meget vanskelige forhandlinger om skattereformen, der blev vedtaget for et par år siden, dengang var med til at vedtage en ordning, der gav en flerårig overgangsordning for de skatteydere, der har rigelige beløb i kassen, hvis man skulle betale mere i skat. Det, der nu ligger på bordet, vedrører bistandsklienterne, der ligger i bunden af vores system og er dem, der har de færreste penge. Dem kan man hænge ud for at have flere eller færre børn, men de får siger og skriver 4 måneder til at omstille sig økonomisk til en helt anden situation, 4 måneder til at få meldt sig selv ud af a-kassen og 4 måneder til økonomisk at tvinge børnene ud af daginstitutionerne, hvis de overhovedet skal have nogen mulighed for at få brød på bordet. Det synes jeg faktisk er en skam, og jeg synes ikke, det tjener den siddende socialminister til nogen som helst ære.

(Kort bemærkning).

Agerschou (SF):

Først til hr. Glønborg. Indlægget fra hr. Glønborg viser, at han ikke har forstået et levende kuk af problemerne i kontanthjælpssystemet.

Nu er der ikke tid her til at give hr. Glønborg et grundkursus i problemerne i det sociale system, og derfor vil jeg anbefale, at hr. Glønborg deltager i det møde, Folketingets Socialudvalg afholder den 19. januar. Hvis hr. Glønborg vil gøre sig den ulejlighed at lytte ordentligt efter, hvad der bliver sagt på det pågældende møde, tror jeg ikke, han senere vil kunne holde det samme helt uforstående indlæg i Folketinget.

Fru Kirsten Lee bliver ved med at spørge, hvordan de 25 mio. kr. til forældre til alvorligt syge børn skal bruges. Fru Mimi Jakobsen har faktisk svaret. Partierne bag forslaget vil udarbejde et beslutningsforslag, og det er ikke særlig usædvanligt. De Radikale vil også i dag stemme for forslag i finansloven, hvis indhold man ikke aner noget som helst om. Et eksempel er de 25 mio. kr. til aktiverende foranstaltninger for kontanthjælpsmodtagere. Hvad der ligger i det, er der ingen der ved noget om. Den fremgangsmåde, vi andre har valgt, er en fremgangsmåde, også De Radikale bruger ved andre forslag i finansloven.

Mimi Jakobsen (CD):

Jeg skylder et par svar vedrørende kontant-hjælpsforslaget. Jeg er glad for, at fru Jytte Hilden i hvert fald anerkender, at vi er nået et stykke ad vejen. Kritikken af, at vi ikke er nået længere, havde jeg da ventet, men som sagt: havde vi været nogle flere, kunne det måske være blevet bedre. Jeg mener stadig væk, at de 100 mio. kr. er velanbragt, og vi er faktisk lidt glade for, at de trods alt er med til at give dette her lidt mere perspektiv.

Til hr. Agerschou vil jeg gerne sige: Ja, det er rigtig forstået, og jeg går ud fra, at finansministeren også som svar på mit spørgsmål til finansministeren om lidt vil gå op og bekræfte, at der er tale om en reel forhandling om denne betalingsbekendtgørelse. Jeg har allerede sagt, hvad mine forudsætninger var for at gå ind i den forhandling, og hvad vi håber det kan ende med. Hvad angår spørgsmålet om hjemmehjælpen, kan jeg sige til fru Hanne Andersen, at jeg blankt erkender, at jeg gerne havde set, vi havde kørt den ordning fra 1. januar 1989. Men der er i hvert fald ét problem ved det, som jo plejer ellers at gøre et dybt indtryk på Socialdemokratiet, nemlig at halvdelen af de adspurgte kommuner hævder, at de, hvis de skal gennemføre den ordning fra 1. januar 1989, ikke har mulighed for at betjene de pensionister, som i dag får hjemmehjælp. Det er selvfølgelig en indvending. Hvis det bliver således, at det større pres på hjemmehjælpen betyder, at der er mennesker, som i dag får hjemmehjælp, der ikke vil kunne få hjemmehjælp fremover, så er det et problem.

Jeg synes, det er noget rod at lave denne lov om; det skal jeg blankt erkende. Jeg synes, det er noget rod at lave en lov om, som skulle være trådt i kraft den 1. januar 1989, over for de mennesker, der måske har gået og glædet sig til det. Men når, efter sigende, halvdelen af de adspurgte kommuner siger, at de ikke kan give hjemmehjælp til de mennesker, der får det i dag, fordi de ikke kan skaffe hjemmehjælpere nok, hvis de skal udvide – når behovet stiger, kan de ikke give til dem, der får i dag – så synes jeg, at det er en betænkelighed, som trods alt har nogen vægt. Det plejer at være sådan nogle ting, der gør indtryk – jeg tænker tilbage på de store dage om varmemhjælpen, hvor Socialdemokratiet vistnok gjorde sig til talsmand for de samme synspunkter.

Jeg er bestemt ikke lykkelig for, at vi skal ud-sætte denne hjemmehjælpsordning, men det svage punkt i hjemmehjælpsordningen socialpolitisk er og har efter min mening hele tiden været, at også folk med store indtægter får gratis visiteret hjemmehjælp. Det er nu engang ikke min socialpolitik, og det var ikke den oprindelige regerings idé, at det hele skulle være gratis; det erindrings jeg bare med et stiltødt og venligt smil om.

(Kort bemærkning).

Hanne Andersen (S):

Jeg husker godt det grundlag, hvorpå beslutningen blev truffet om, at visiteret hjemmehjælp fremover skulle være gratis. Og jeg husker også, at en af de vægtige forudsætninger var, at kommunerne anbefalede det. Den stikprøveundersøgelse, der har været, føler vi faktisk ikke er så vægtigt et grundlag, at det kan ændre det hele. 33 kommuner ud af 275 er spurgt. 25 har svaret. Det synes vi ikke er noget vægtigt grundlag.

Anden næstformand (Lilli Gyldenkilde):

Vi vender tilbage til ordførerrækken.

Kofod-Svendsen (KRF):

Kristeligt Folkeparti sagde, da regeringen fremsatte finanslovsforslaget, at vi var enige med regeringen i, at vi skal have gennemført en sparsommelig finanslov. Det forudsætter nogle besparelser, og det forudsætter nogle budgetforbedringer.

Besparelser er det altid vanskeligt at gennemføre på en sådan måde, at det rammer rimeligt. Jeg vil komme ind på et par af de områder, som allerede har været debatteret, for lige at trække vort hovedsynspunkt frem – og begynde med kontanthjælpen.

Der blev gennemført besparelser på op mod en 300 mio. kr.; rammer vi så ikke de svageste?

Jeg vil i den forbindelse begynde med at minde om noget, som flere socialdemokratiske borgmestre har gjort opmærksom på, nemlig at man, sådan som reglerne er i øjeblikket, kan tjene mere, når man modtager bistand, end når man enten er i arbejde eller modtager dagpenge. Det er faktisk et synspunkt, der har gjort indtryk på mig, og det er baggrunden for, at vi under førstebehandlingen af lovforslag nr. L 72

[Kofod-Svendsen]

sagde, at vi var positive over for socialministerens forslag om forskellige lofter; det er hovedsynspunktet.

Men så sagde vi dengang: Jamen vi må bruge noget af besparelsen til en aktiv indsats. Og det har vi fastholdt under finanslovforhandlingerne. I betænkningen til lovforslag nr. L 72 – den, der blev færdig sent i aftes – er der et afsnit, som udtrykkeligt hedder, at passivt skal gøres aktivt, og der er tale om 100 mio. kr. Det skal udmøntes nærmere, men det er kommet med.

Det, der for mig at se er problemet – fru Jytte Hilden har jo også været inde på det – er kombinationen af lofter på kontanthjælpsområdet og betaling for institutioner. Det er dér, problemet opstår. Men vi skal jo have en betalingsbekendtgørelse, som der er enighed om at CD og Kristeligt Folkeparti sammen med regeringen skal til at drøfte den nærmere udmøntning af. Vi er i Kristeligt Folkeparti stærkt tilhængere af deltidsordninger, og hvis vi kan finde nogle deltidsordninger her, tror jeg også, vi kan finde en rimelig løsning. Det er for mig at se nøglen.

Jeg kan godt se det socialpolitisk rigtige i, at børn, hvis forældre modtager kontanthjælp, er nogle timer i en daginstitution. Men jeg kan ikke se, der er behov for, at man her bruger en heltidsløsning; så vælger man en deltidsløsning med en deltidsbetaling, tror jeg altså, vi kan finde nogle rimelige balancer, det vil vi i hvert fald medvirke til.

Når det gælder den varige hjemmehjælp, har Kristeligt Folkeparti hele tiden sagt, at vi ikke synes, at bedrestillede pensionister skal have den varige hjemmehjælp gratis. Det var vort standpunkt i regeringen, og vi har det samme standpunkt nu.

Der er et samspilsproblem under de gældende regler, hvor man kan finde eksempler på pensionister, der har været så sparsommelige, at de får en vis indtægt ud over deres pension, men som oplever, at den faktisk bliver ædt op af den betaling, de må yde for den varige hjemmehjælp, hvortil kommer, at andre tilskud eventuelt falder bort for dem. Det er det, vi må have fjernet.

Endvidere er der et par tilfælde, som det er væsentligt for os at understrege: Hvis en ældre er henvist til et hospital eller et plejehjem af lægen, men vedkommende bliver passet hjemme hos familien og man, om jeg så må sige, aflaster det offentlige, vil vi meget gerne finde en ord-

ning, der gør den varige hjemmehjælp gratis. Det er en speciel situation, og den mener jeg vi må kunne finde en ordning for. Det har vi under forhandlingerne understreget at vi lægger overordentlig stor vægt på, både ud fra en familiepolitisk betragtning og ud fra den betragtning, at det offentlige bliver aflastet.

I det hele taget er vi optaget af, hvordan man på en rigtig måde kan honorere de familier, som selv gør en indsats. Både familiepolitisk og økonomisk mener vi det er væsentligt.

På medicinområdet kom regeringen med nogle forslag, som vi ikke kunne tilslutte os. Vi synes ikke, det var rigtigt at fjerne tilskuddet til antibiotika, og vi synes ikke, det var rigtigt at ændre tilskudssatserne. Vi synes, at det, regeringen her har spillet ud med, er langt fornuftigere, idet det betyder, at vi, skal vi sige normalt raske altså kommer til at betale nogle hundrede kroner ekstra om året, mens vi ikke skærer i tilskudssatserne for dem, der af forskellige grunde har det store medicinforbrug.

Under den endelige udmøntning er vi også optaget af at se på apotekerområdet, lægeledet og hele medicinalindustriens avancer, så vi får en helhedsløsning. Vi tror, der dér er mulighed for nogle besparelser. Det er måske ikke de store beløb, men vi synes, det er vigtigt, at vi også får dem med, når vi samtidig indfører en slags selvrisiko eller egenbetaling.

Hvad angår lovforslagene nr. L 55 og L 57, er vi glade for den forstærkede indsats mod langvarig ledighed. Men vi synes ikke, der i forslagene var taget tilstrækkelig hensyn til de arbejdsgivere, der ikke kan lade sig adfældsregulere på grund af vejrlig eller lign. Vi honorerer den opblødning, der er sket, men vi synes ikke, den er tilfredsstillende, og derfor har Kristeligt Folkeparti jo også stillet et ændringsforslag, således som det kom frem under debatten i formiddags.

I mellemtiden er der sket en del ændringer af lovforslag nr. L 57. Vi meldte under debatten, at vi var enige i principperne om øget ansvarlighed for arbejdsmarkedets parter, men vi havde også nogle reservationer, og de er blevet imødekommet i det forlig, regeringen har indgået med Socialdemokratiet.

Derudover meldte vi på et tidligt tidspunkt, at vi var tilhængere af øget udbudslicitation og privatisering – det er for os positive gloser. Vi er glade for, at regeringen har honoreret det med,

[Kofod-Svendsen]

at man med øget udbudslicitation i størrelsesordenen 500 mio. kr. regner med at få en besparelse ind på 50 mio. kr. Det er et besparelsesforslag, som Kristeligt Folkeparti har stillet.

Fremskridtspartiet talte om Kristeligt Folkepartis soldetur. Jeg vil gerne her sige, at vi ikke bruger flere penge, end vi først har skaffet til veje. Det er væsentligt for os, at vi ikke stiller udgiftskrævende forslag, uden at vi også foreslår en finansiering af dem. Vi er da glade for, at Fremskridtspartiet er med på f.eks. besparelser på kantineområdet, men der er altså også andre end Kristeligt Folkeparti, der er med på dette besparelsesforslag – det er både regeringen og CD også. Vi stiller altså ikke blot besparelsesforslag; vi sikrer altså også, at de bliver gennemført, og når vi anviser nogle småforbedringer hist og her – det skal jeg komme ind på senere – har vi altså skaffet pengene først. Her er de 50 mio. kr.

Hvad angår privatisering, ønsker vi ikke, at man tolker denne glose så snævert som det at sælge nogle bygninger eller lade noget gå over på aktier. I spørgsmålet om de selvejende institutioner vil vi pege på, at der sker det, jeg vil kalde en kommunalisering og en amtskommunalisering. Vi har en tradition for, at der på dag-institutionsområdet, på hele området fra vugge til grav, er en række private, selvejende institutioner – flere er vokset frem ud fra bestemte grundholdninger – som efter vores opfattelse gør en fremragende indsats. Medmenneskeligt viser de en omsorg og en forståelse for den enkelte og den enkeltes situation, som jeg tror kan være inspirerende for den offentlige sektor. Der sker i øjeblikket det, at nogle af disse private, selvejende institutioner afgår ved døden, og andre er inde i en tilbagegangslinie. Derfor er de forøgede muligheder for dem nok så vigtigt for os, når vi drøfter begrebet privatisering. Det vil vi gerne understrege både under denne debat og under de forhandlinger, vi skal i gang med under temaet »privatisering«. Vi er glade for, at det er kommet med i aftalen, men vi opfatter det altså lidt bredere end blot som et spørgsmål om at sælge det ene eller andet.

Vi er også enige i, at den offentlige sektor skal slankes, men ikke lineært. I den forbindelse har vi bemærket, at regeringen har opfanget det signal, vi tidligere afsendte om, at der ikke må ske besparelser på politiets område.

Vi forstår også, at regeringen er positiv over for CD's konstruktive ændringsforslag om udvidelser for toldvæsenet. Vi forstår også, at de rumlerier, der var om, at man ikke skulle have så mange sagsbehandlinger til at forberede ulandsprojekterne, er bragt til tavshed. Når vi øger ulandsbevillingerne, må vi altså også sikre os, at de enkelte bistandsprojekter bliver forbedret bedst muligt. Det er både til gavn for lande i den tredje verden og ansvarligt over for de danske skatteydere.

Kristeligt Folkeparti har også stillet andre besparelsesforslag. Vi har foreslået en øget brugerbetaling for den hobbyprægede fritidsvoksenundervisning – jeg understreger den hobbyprægede – hvor der vil blive tale om ca. 25 mio. kr., medens forslaget om kantinebesparelser er på ca. 50 mio. kr. Det er de største besparelsesforslag.

Endvidere ønsker vi ligesom Fremskridtspartiet brugerbetaling for raske mennesker, der bruger sundhedssektoren. Det er der endnu ikke flertal for, men jeg tror, at der på et senere tidspunkt vil blive flertal for i hvert fald dele af de forslag, vi har stillet under bemærkningerne.

Der er et besparelsesforslag, som jeg især vil spørge socialministeren hvorfor vi ikke har kunnet få regeringens opbakning bag, og det er forslaget om besparelser på tobaksområdet. For når vi skal spare på kontanthjælpen, når vi skal spare på den varige hjemmehjælp, og når vi har fået at vide, at vi ikke må fylde os for meget med medicin, synes vi heller ikke, at det offentlige skal bruge penge på indkøb af tobak. Jeg vil gerne gøre regeringen opmærksom på, at det ikke er et forbudsforslag, men er et godt liberalt forslag – man kan jo betale selv, vil jeg også sige til udenrigsministeren. Man må ryge alt det, man vil, men når vi skal spare på en række områder, hvorfor kan vi så ikke spare her? Specielt vil jeg sige til socialministeren, at det jo ikke er et forbudsforslag med nogle bureaukratiske regler om, hvor man må ryge, og hvor man ikke må ryge, som kræver en masse ressourcer. Det er et regulært besparelsesforslag, som der er sundhedspolitik i, og derfor vil jeg gerne høre den socialpolitiske begrundelse for ikke at ville spare på dette område.

Endvidere har vi stillet en række delforslag, hvor vi gerne vil præge udviklingen, og vi er glade for, at vi allerede har fået tilslutning til flere af dem. Der har været megen debat om

[Kofod-Svendsen]

pasning af alvorligt syge børn og handicappede børn, og det er da rigtigt, at der er sket noget for kronisk syge, men det er jo ikke alle syge, der er kronisk syge. Jeg tror, vi her kan få søsat noget, som vil få betydning i de kommende år. Jeg har også det sidste år fået mange breve og opringeringer fra forældre til handicappede og alvorligt syge børn, hvor man har sagt: Kan I ikke lave en forsøgsordning, så vi får bedre økonomisk mulighed for at passe vore børn? Det er ganske enkelt det, det handler om. Jeg tror, vi vil opleve et fortrinligt samarbejde mellem de fire partier, der står bag forslaget, og jeg tror såmænd også, at regeringen i løbet af kort tid vil se det konstruktive i det forslag, vi har stillet.

Det andet forslag, vi på linje med CD har lagt vægt på, er en øget indsats til de frivillige private organisationer, der gør en socialpolitisk indsats. Vi er f.eks. optaget af, at der gøres en øget social indsats for de prostituerede på Vesterbro. Vi ved, at KFUK gør et fortrinligt stykke arbejde, men vi vil gerne give dem økonomisk mulighed for at øge deres indsats.

Det samme gælder Mødrehjælpen, som gør et godt stykke rådgivningsarbejde. Hvis de ikke får øgede økonomiske muligheder, er der nogle af de aktiviteter, de er i gang med, som de ikke kan fortsætte med. De kan få penge til nogle forsøgsprojekter, men de mangler muligheden for at finansiere den daglige drift af en række af de arbejder, de er i gang med. Derfor er vi glade for, at de kommer på finansloven.

Vi er også glade for, at der sker en øget forebyggende indsats på alkoholområdet, ligesom vi er glade for, at Bløderforeningen bliver tilgodeset. I den forbindelse vil jeg gerne sige til fru Kirsten Lee, at vi er glade for, at regeringen tilslutter sig de forslag, som vi bl.a. har været med til at stille. Det endelige resultat tror jeg derfor vi kan enes om i stor fordragelighed og til gensidig tilfredshed. Vi har bare forholdt os kritisk til det, der blev lagt frem i august måned. Der var brug for nogle korrektioner, og dér har vi gjort en indsats. Der var dog nogle, der bag kulisserne har gjort en indsats på ordførermøder osv., kun det vil vi honorere. Totalt set er det flot. Vi håber bare ikke, at vi én gang til først får en 25 pct.s nedskæring for så at skulle øge det med 35 pct. Hvis man prøver én gang til med knap 25 pct.s besparelse på dette område, vil vi i hvert fald straks gå i aktion for, at besparelsen bliver taget af bordet. Det, at besparelsen tages

af bordet og vi øger med 10 pct., er pengemæssigt jo ikke det store – det bliver ca. 1,3 mio. kr., og de er efter vores bedste overbevisning givet godt ud.

Så er der nogle forslag, som ikke nødvendigvis er de store penge, men som peger i den rigtige retning, og som vi gerne vil lægge stemmer til. De kan være stillet af SF, de kan være stillet af Socialdemokratiet, og de kan være stillet af CD. Men de holdes – vil jeg gentage over for Fremskridtspartiet – inden for den ramme af besparelser, som vi også får gennemført.

I den forbindelse vil jeg især sige tak til fru Mimi Jakobsen og hr. Jes Lunde for mange spændende samtaler og drøftelser. Kristeligt Folkeparti og SF er ikke enige, men der er faktisk nogle helt konkrete områder, hvor det viser sig, når vi er kommet til at drøfte tingene nærmere, at vi har villet det samme, og derfor er det naturligt, at vi fremmer det i fællesskab. Men at vi har en forskellig vurdering af regeringen og også på en række andre områder er vidt forskellige, skal siges samtidig. Alligevel kan man være ret uenig om en del punkter og samtidig gå ind i et konkret samarbejde, f.eks. i indsatsen for pasningen af alvorligt syge og handicappede børn. Jeg er også glad for, at SF er med i noget af det, vi forstår ved den virkelig positive privatisering, og vil støtte private organisationer.

Hvad AIDS-projektpuljen angår, har vi for det første konstateret, at regeringen, da den fremsatte finanslovsforslaget, ønskede en besparelse på 2 mio. kr. og derfor satte dette års beløb på 9 mio. kr. ned til 7 mio. kr. 7 mio. kr. kunne måske være nok, men når regeringen så yderligere vil beskære dette beløb med 1,3 mio. kr. ved på forhånd at dele det ud til nogle bestemte organisationer, bliver der jo under 6 mio. kr. tilbage, og det synes vi er for lidt. Det er baggrunden for, at vi støtter det forslag – jeg ved såmænd ikke, om det kom fra SF, Socialdemokratiet eller CD først, men det er i hvert fald de tre partier, der står på papiret som forslagsstillere. Det forslag støtter vi, fordi regeringen har stillet et ændringsforslag, der delvis udhuler puljen.

Vi vil gerne sige tak til finansministeren for nogle gode forhandlinger. Vi er glade for, at vi på nogle for os væsentlige holdningsprægede spørgsmål er blevet imødekommet. Der er således forskellige private organisationer, som gør

[Kofod-Svendsen]

en for os at se overordentlig vigtig indsats. Det har såmænd ikke altid været et spørgsmål om at få et tilskud; det kan også være et spørgsmål om en afgift, som vi synes virker urimelig, og vi er glade for den viste imødekommenhed på dette område. I nogle tilfælde får det direkte indflydelse på finanslovsforslaget; i et enkelt tilfælde betyder det en efterfølgende lovgivning. Det er ikke kæmpemillionbeløb, men det er et signal, som understreger, hvad vi mener det er væsentligt at lægge vægt på i samfundet, og dér vil vi altså gerne kvittere for imødekommenhed.

Totalt set mener vi, der er tale om en sparsommelig finanslov.

Det sigte, der var regeringens, har vi gerne villet være med til at bevare, men der har skullet foretages nogle justeringer undervejs, ikke i form af, at der bliver brugt flere penge, men at nogle penge bliver brugt anderledes, og den måde, vi gerne vil afsætte fingeraftryk på, er ved at sikre, at der sker nogle omposteringer, men vel at mærke inden for den overordnede økonomiske ramme, som vi kalder økonomisk ansvarlighed.

(Kort bemærkning).

Jytte Hilden (S):

Jeg kan ikke sige andet, end at jeg har stor respekt for Kristeligt Folkepartis sociale sindelag og sociale forståelse, men jeg må indrømme, at jeg ikke er helt så imponeret, når det gælder partiets evne til at analysere tal, for hvis man bl.a. kigger på kontanthjælpen og alle disse dramatiske avishistorier om misbrug, mange børn, og hvad ved jeg, så er sandheden jo, at disse historier næppe vedrører en promille af de mennesker, der får kontanthjælp. Derfor har Kristeligt Folkepartis indsats i forbindelse med finansloven på dette område været, at for at undgå én uhensigtsmæssighed rammer man måske 99 sagesløse familier.

Ifølge de tal, vi har fået fra socialministeren i forbindelse med spørgsmål i udvalget, var der i 1987 små 90.000 familier med flere børn, som fik kontanthjælp. Af disse var der 22.000, som havde 2 børn, og de rammes altså af det, som hr. Kofod-Svendsen har været med til. Det imponerer mig ikke. Den ene side er moralen, men den anden side er – som Bertolt Brecht også har sagt – hvad skal man have at spise? Jeg vil gerne høre, hvordan hr. Kofod-Svendsen får disse ting til at hænge sammen.

Det andet, jeg vil spørge om, er, om jeg forstod det ret, at Kristeligt Folkeparti i høj grad både mener og prioriterer, at børn af bistandsklienter har brug for at være i en daginstitution et vist antal timer om dagen, for sådan hørte jeg ordene, men jeg vil gerne have hr. Kofod-Svendsen til at bekræfte det.

Og så vil jeg gerne høre, hvordan Kristeligt Folkeparti vil sikre, at disse familier får en jordisk – for det er jo det, vi snakker om i denne sal – chance for at betale dette daginstitutionstilbud.

Jeg har forstået, og jeg har også kunnet læse i betænkningen, at der er afsat 100 mio. kr. til et eller andet, nogle meget svævende ting, som ligger langt ude i fremtiden. Der er end ikke en deadline fra en socialminister, som vi har oplevet hverken sadler eller rider fra den ene dag til den anden.

(Kort bemærkning).

Jytte Andersen (S):

Jeg vil godt spørge lidt til Kristeligt Folkepartis sådan mere kulturelle sindelag, og baggrunden for det er, at jeg har forstået det sådan, at der skal spares 25 mio. kr. på fritidsundervisningen. Er hr. Kofod-Svendsen klar over, at det svarer til cirka en tiendedel af statens udgifter til fritidsundervisningen? Og er hr. Kofod-Svendsen klar over, at der er omkring 800.000-900.000 voksne mennesker, der hvert år går til fritidsundervisning, som de betaler ganske meget til selv?

Vi har nogle meget fornemme principper vedrørende vores folkeoplysningslovgivning, og derfor er både jeg og – har jeg forstået – kulturministeren, som desværre ikke er her lige nu, lidt usikre over for, hvordan man i så stor en virksomhed, hvori så mange mennesker deltager for et så forholdsvis beskedent beløb som 250 mio. kr., hvilket er statens udgifter til fritidsundervisningen, kan finde 25 mio. kr i besparelse.

I Kristeligt Folkepartis bidrag til finanslovsforslaget nævnes f.eks. jagtkurser. Jeg ved ikke, om det er så fornuftigt at spare på jagtkurser. Som fru Ingerlise Koefoed sagde i søndags i Landstingssalen, var det måske et af de kurser, som var allervigtigst, for hvis folk vil ud at skyde, er det jo meget godt, at de ved, hvordan man skal gøre det, så de ikke går og plaffer hinanden ned.

[Jytte Andersen]

Jeg vil altså godt spørge, hvad det konkret er for nogle fagområder, der tænkes på. Er det foredragsvirksomhed, er det kulturelle initiativer, er det danskundervisning, eller er det gymnastikhold eller keramikhold, der skal spares 25 mio. kr. på? Det skylder Kristeligt Folkeparti Folketinget et svar på.

(Kort bemærkning).

Behnke (FP):

Det, der kalder mig herop, er hr. Kofod-Svendens bemærkninger om, at Kristeligt Folkeparti så sandelig ikke var på soldetur sammen med de røde her i Folketinget, men blot var indstillet på, at der skulle være nogle ekstraudgifter et par steder, og så opregnede hr. Kofod-Svendsen en lang række af de ting, som vi netop mener repræsenterer soldeturen. Men det er jo ikke nok, at man blot samtidig stiller forslag om besparelser, der kan skabe balance på finansloven. Den opgave, Folketinget har, er så sandelig at lave en finanslov med overskud, en finanslov, som gør det muligt at betale af på den betragtelige statsgæld, vi har. Det er ingen kunst at opfinde nye udgifter, hver gang vi har sparet 1 kr. Alle kan jo være med, når der skal findes på nye udgifter. Kunsten er så sandelig at finde besparelser, der giver en finanslov med overskud, en finanslov med store afdrag på vores statsgæld.

Så taler hr. Kofod-Svendsen så pænt om de forskellige organisationer: Mødrehjælpen osv., og vi kan da hurtigt blive enige om, at de gør et godt og nyttigt stykke arbejde, men derfor behøver man jo ikke at sætte dem på finansloven.

I USA har man mange sociale problemer, men USA er også det land i verden, der har det største antal frivillige organisationer, der bestemt ikke er på den amerikanske finanslov, men alligevel formår at gøre et stort og godt stykke arbejde.

Vi synes, det er en dårlig idé, at blot fordi en organisation laver et godt stykke arbejde, skal den, jeg vil ikke sige præmieres, men så sættes på finansloven. Det er der ingen grund til. Lad dog for søren de organisationer fortsætte deres arbejde som frivillige organisationer frem for at putte dem ind under statskontrollen, for vi ved jo alle sammen godt, at i samme øjeblik de forskellige foreninger er på finansloven, kører hele maskineriet omkring statskontrollen, og så er det ikke længere frivillige organisationer.

Første næstformand (Knud Østergaard):

Søren er død!

(Kort bemærkning).

Kofod-Svendsen (KRF):

Fru Jytte Hilden siger, at det er promiller, der er blevet omtalt i avisen. Det er rigtigt, at vi har fået nogle meget grelle eksempler, noget med en 180.000-190.000-200.000 kr., og det er dem, der har kørt i aviserne. Men jeg har faktisk fået en hel del henvendelser, og vi har kunnet foretage en hel del udregninger, hvorudfra vi ganske enkelt kan konstatere, at man går lidt ned i totalindtægt, hvis man går fra bistand til arbejde. Det finder vi ikke er rigtigt. Men ligesom der er få eksempler på, at man når op mod 200.000 kr. til en bistandsfamilie, er der også få eksempler på, at man går de meget, meget store beløb ned, og det er, når vi får kombinationen af loftet og betalingen på daginstitutionerne. Om det sagde jeg i mit første indlæg, at vi tror, løsningen er, at vi, når vi skal have udføret betalingsbekendtgørelsen, finder en sådan betaling for deltidspladser, at nedgangen ikke bliver den store på de 2.000. Det er det, vi har sagt under forhandlingerne, og her vil vi være med. Og jeg ved, at CD har samme hensigt som vi: at finde en rimelig løsning.

Jeg synes, det er en god ting med en deltidsordning, men de store tal, fru Jytte Hilden nævnte, forudsætter jo, at man har en fuldtidsordning, og det synes vi ikke er nødvendigt. En deltidsordning synes vi der kan være meget der taler for.

Så vil jeg sige til fru Jytte Andersen, at det er rigtigt, at statens udgifter til fritidsundervisning er ca. 260 mio. kr., så det er knap 10 pct., vi foreslår sparet.

Nu blev jagtkursus nævnt. Det er sikkert udmærket at kunne lære at skyde, men det gør vel ikke noget, at man kommer til at betale lidt mere for det.

Går vi sådan de forskellige dele igennem, vil man se, at der er noget, som svarer til den almindelige folkeskole- og gymnasieundervisning. Der synes vi ikke taksterne skal sættes op. Men ser vi på de enkelte tilbud, vi alle bliver præsenteret for, er der faktisk nogle – det kan være et vinkursus, det kan være folkedans osv. – som jeg mener man udmærket kan betale bare lidt mere for selv.

[Kofod-Svendsen]

Fremskridtspartiet talte om vores »solde- tur«, og så er det dejligt at høre, at man anerkender, at vi faktisk har skabt krone til kronebesparelser i forbindelse med de ekstra initiativer, som vi synes det er nyttigt at tage. At private organisationer får hjælp til at øge deres indsats betyder jo ikke, at de holder op med at være private organisationer. De skal selv samle en væsentlig del af deres indtægter ind, før de får et supplerende tilskud. Det synes vi er en god løsning.

(Kort bemærkning).

Ingerlise Koefoed (SF):

Jeg vil godt sige til min røde samarbejdspartner, hr. Kofod-Svendsen, at jeg synes egentlig, det er et utidigt tidspunkt at spare på fritidslovsudgifterne på. Der sidder et folkeoplysningsudvalg, der arbejder med disse ting, og der kommer et forslag til en folkeoplysningslov her i løbet af ganske kort tid.

Derudover vil jeg sige, at jeg er bange for det, der lægges op til fra hr. Kofod-Svendsens side: at vi her i Folketinget skal sidde og tage stilling til, hvad der er værdigt, og hvad der ikke er værdigt til billigere og dyrere takster inden for fritidsundervisningen. Det er jo brugerne, der skal være med til at bestemme fritidsundervisningens indhold, og derfor kan vi ikke på forhånd forhindre dem i at ønske noget, der måske ikke lige præcis falder ind under den almindelige undervisning, som hr. Kofod-Svendsen altså synes skal være billigere end det andet. Men lad den diskussion ligge, indtil folkeoplysningsloven kommer.

Til hr. Behnke vil jeg sige, at for os er en finanslov jo ikke bare et spørgsmål om, at man skal spare så meget som muligt, at man skal slanke – eller hvad det nu hedder – så meget som muligt. Det er også meningen, at man skal vise nogle af de ideer, nogle af de mål, man har med sit politiske virke.

Vi har da prøvet denne gang sammen med Centrum-Demokraterne, Kristeligt Folkeparti og Socialdemokratiet at markere nogle få områder, hvorved vi kunne rette en lille bitte smule op på nogle af de skævheder, der er i denne lov, i øvrigt områder, som vi også, hvis vi selv havde stået bag finansloven, ville have givet prioritet.

(Kort bemærkning).

Jytte Hilden (S):

Nu er en finanslovdebat jo ikke et spørgsmål om regneøvelser, men jeg vil alligevel forsøge igen.

Procent betyder 1 ud af 100, og promille betyder 1 ud af 1.000. Kontanthjælpsmodtagere, som måtte kunne siges at misbruge systemet eller på anden måde gøre noget uhensigtsmæssigt, hører til promillerne. Blandt kontanthjælpsmodtagerne er der 90.000 familier. Cirka halvdelen af dem har ét barn og cirka en tredjedel 2 børn. Halvdelen er 50 pct., og en tredjedel er 33 pct. Det er dette kolossale antal familier, der vil miste mellem 20.000 og 40.000 kr. om året, og det synes jeg ikke tjener Kristeligt Folkeparti til ære. Jeg kan love hr. Kofod-Svendsen, at han vil få kaskader af henvendelser i forhold til, hvad han hidtil har fået, fra de familier, som ikke vil kunne klare det fremover.

Så vil jeg godt endnu en gang spørge, om jeg forstod hr. Kofod-Svendsen ret: at Kristeligt Folkeparti vil sørge for, at børnene kan blive i hvert fald et vist antal timer i daginstitutionerne. Det er for os et meget vigtigt løfte, hvis det kan gives, fordi hr. Kofod-Svendsens parti lige præcis udgør det par mandater, der skal til for at få tingene til at vippe. Og jeg vil godt endnu en gang – som også andre har gjort det – på mit partis vegne slå fast, at nettoresultatet af denne finanslov er, at der spares 300 mio. kr. på bistandsklienterne og gives 600 mio. kr. til lettelse af formueskatten. Så har Kristeligt Folkeparti og CD fået katten i sækken. Det er 100 mio. kr., som socialministeren end ikke er i stand til at svare på hvordan skal bruges. Det synes jeg ikke harmonerer særlig godt med de ellers smukke, luftige udtalelser, som kommer heroppe fra talerstolen.

(Kort bemærkning).

Kofod-Svendsen (KRF):

Til fru Ingerlise Koefoed vil jeg sige, at jeg også er klar over, at der kommer en betænkning til januar, men derfor kan man godt have den opfattelse, at vi i højere grad kan have graduerede takster for de forskellige fritidstilbud, og jeg kan ikke se, at der er noget kulturpolitisk forkert i, at der er visse mere luksuspregede ting, som prisen er højere for. Det er da frit, om man så vil betale den højere egenbetaling.

[Kofod-Svendsen]

Så vil jeg sige til fru Jytte Hilden, at de tal, hun kommer frem til, er jo en kombination af de lofter, som socialministeren har foreslået i lovforslag nr. L 72 om betaling for daginstitution.

Vi har aldrig været tilhængere af heltidsdaginstitution. Hvis man ønsker en fuldtidsdaginstitution, vil vi naturligvis ikke, om jeg så må sige, forbyde det, men det, vi synes er en ideel løsning, er et deltidstilbud, og det vil vi argumentere for. Men vi står ikke her og lover et bestemt kronebeløb. Vi siger, at når denne betalingsbekendtgørelse skal udformes, vil vi være meget optaget af at finde deltidsmødder. Det kunne være en tredjedel eller andet, og så må betalingen også være derefter.

Det er vores grundsynspunkt, og hvis man får fat om det, bliver det heller ikke de alarmende tal, som fru Jytte Hilden var inde på.

Første næstformand (Knud Østergaard):

Vi går nu over til privatisterne, men inden da vil jeg til Tingets orientering sige, at det er min hensigt at holde middagspause, når forhandlingerne er afsluttet, men inden afstemningen. Den bliver af ca. 1 times varighed.

Stavad (S):

Jeg havde et par spørgsmål til skatteministeren.

Der er jo penge, man sådan kan bukke sig ned og samle op, uden at vi behøver hverken lovgivning eller andre besværlige ting, og det er ved simpelt hen at sørge for, at de regler, vi har, bliver overholdt.

Der er ingen som helst tvivl om, at eksempelvis inden for toldområdet er der muligheder for at hente betydelige beløb. Hvis vi ser på de personer, der i dag koncentrerer sig om moms-kontrollen, kan vi konstatere, at de i gennemsnit hjembringer et beløb, der ligger på imellem 800.000 og 900.000 kr. pr. ansat. Det er altså en god forretning. Vi kan også konstatere, at det antal personer, der tager sig af kontrollen, har været stærkt faldende.

Derfor glædede jeg mig meget over at kunne konstatere, da regeringen fremsatte sit finanslovforslag, at man budgetterede med en forstærket indsats i forhold til toldområdet, til moms-kontrollen. Desværre har vi undervejs i udvalgsbehandlingen fået at vide, at denne ekstra indsats agter regeringen ikke at gøre, men at

man tværtimod må forudse ved en vedtagelse af finansloven, som den foreligger, at der vil være færre personer til at foretage kontrollen, ikke særlig mange færre, men hvor man ved finanslovfremstillingen så sent som i slutningen af august måned havde kalkuleret med en stigning på næsten 200 personer, får man efter de seneste skøn, som vi har fået gennem Finansudvalget, et lille fald.

Derfor har Socialdemokratiet stillet et ændringsforslag om en merbevilling på 40 mio. kr. Det er ikke et tal, der er grebet ud af luften, for vi har også fået et svar fra regeringen om, at forudsætningen for, at regeringen kan leve op til sit eget finanslovforslag, som det blev fremsat i august måned, er en merbevilling på 45 mio. kr. Det vil sige, at vi endda knap og nap fuldt ud ville kunne leve op til det, som regeringen forudsatte ultimo august måned hvad angår kontrolindsatsen.

Desværre er der noget, der tyder på, at det socialdemokratiske ændringsforslag ikke bliver vedtaget, men at i stedet et forslag fra CD, der er lidt mere beskedent eller lidt ringere, fordi det betyder et større underskud på statsfinanserne, fordi den indsats, man kan gøre, er mindre, vil blive vedtaget. Det drejer sig om en merbevilling på 25 mio. kr. Problemet er, at CD ikke har knyttet nogle særlig præcise bemærkninger til deres ændringsforslag, som Socialdemokratiet selvfølgelig vil stemme for, hvis vores eget ikke bliver vedtaget, og derfor vil jeg bede skatteministeren om at bekræfte, at hvis/når denne merbevilling bliver stemt igennem, skal den anvendes til en forøget indsats på kontrolområdet.

De seneste oplysninger, vi har fra regeringen, går ud på, at vi har skønnet ca. 720 personer til kontrolindsatsen inden for toldvæsenets område. Med en merbevilling på 25 mio. kr., som er det, der er størst sandsynlighed for at vi vedtager senere på dagen, skulle vi komme op på i hvert fald 800 personer, der kan sættes ind i en forstærket kontrolindsats. Jeg vil godt bede skatteministeren eller finansministeren om at bekræfte, at vi er enige om, uanset om regeringen stemmer for forslaget eller ej – og det har jeg ikke helt klarhed over – at midlerne skal anvendes til en forstærket kontrolindsats, hvorved vi også hjælper hinanden med at få et mindre underskud på finansloven. Det synes jeg ikke burde være noget, der skilte os, men noget,

[Stavad]

der samlede os, og jeg synes, det er vigtigt at få den bekræftelse.

Bjørn Westh (S):

Jeg skal, ikke som privatist, men som talsmand for mit parti komme med en stemmeforklaring vedrørende 2 ændringsforslag til finansloven.

Det ene er ændringsforslag nr. 102 om 5 mio. kr. til hjælp til mindre, kystnære fiskere, der akut er ramt af generelle forureningsproblemer. Socialdemokratiet vil gerne støtte bevillingen, men med den bemærkning, at hvorvidt denne hjælp skal gives som erstatning eller ved hjælp af andre foranstaltninger, f.eks. til genopbygning af fiskebestand, rensningsforanstaltninger, infrastruktur m.v., må vi tage stilling til senere, når de 5 mio. kr. skal udmøntes i konkrete beslutninger.

Dernæst vil jeg gerne om ændringsforslag nr. 354, Hjarbæk Fjord, sige: Det er et stort ønske for Socialdemokratiet at få miljøforholdene omkring Hjarbæk Fjord og Virksunddæmningen forbedret. Vi finder, at samfundet/staten har et medansvar for tingenes tilstand, da det var staten, der i sin tid, i 1960'erne, byggede dæmningen. Miljøministeren har godkendt det regionplantillæg, hvorefter dæmningen skal ændres til en langbro. Dette regionplantillæg er vedtaget i Viborg Amtsråd med stemmer fra Socialdemokratiet, De Konservative, SF og et enkelt Venstremedlem. Jeg kan ikke huske, hvem det var, der undlod at stemme.

Da staten efter vores mening har et medansvar for miljøets tilstand nu, og da staten har en generel interesse i naturgenopretning, har Socialdemokratiet foreslået Folketinget, at der afsættes 15 mio. kr. til de påtænkte miljøforanstaltninger på den finanslov, vi behandler her i dag. Vi har imidlertid fået at vide, at amtsrådet ikke kan nå at sætte byggeriet af broen i gang i år, og vi vil derfor afstå fra afstemning om forslaget i år, men vi vil i de kommende år fortsat arbejde på, at der bliver afsat penge til genopretning af miljøet i Hjarbæk Fjord og ved Virksunddæmningen.

Rosing (S):

Det, jeg lige vil nævne, har måske ikke beløbsmæssigt så stor betydning, mere en principiel. Det drejer sig om ændringsforslaget om et tilskud til Koføeds Skole, og jeg kan sige, at det

drejer sig om grønlænderne i Danmark og om, at de grønlandske socialinstanser ikke er hørt. Det drejer sig om hjemmestyrets socialafdeling i Danmark og Det Grønlandske Rådgivningskontor.

Jeg kan til oplysning sige, at der er dannet en gruppe her i Danmark bestående af Grønlands Hjemmestyres Danmarkskontor, Det Grønlandske Rådgivningskontor og Københavns Kommune, der skal sikre en koordineret indsats for de sociale tilfælde blandt grønlændere i Danmark.

Jeg vil gerne spørge Kristeligt Folkeparti, som har stillet dette ændringsforslag, om man har kontaktet det grønlandske hjemmestyre, og om man, hvis dette forslag bliver vedtaget, vil sikre, at grønlandske socialinstanser inddrages i fordelingen af de midler, der er stillet forslag om.

(Kort bemærkning).

Glønborg (KRF):

Jeg vil gerne takke hr. Rosing for spørgsmålet, fordi det giver mig anledning til at sige, at dette er en opgave, som vi fra Kristeligt Folkepartis side er blevet opmærksom på, og som vi kender nogle mennesker der gerne vil løse.

Naturligvis skal opgaven løses i samarbejde med alle, som kan bidrage på en eller anden måde til, at opgaven løses godt og rigtigt, og vi betragter det som helt givet, at når bevillingen gives over Koføeds Skole, som har stor erfaring på dette område, og som har været vant til at løse sådanne opgaver, er dermed også kontakten klar til, skal vi sige det sociale netværk og den ekspertise, som udgår fra Grønlands hjemmestyre.

Jeg skal lige til forklaring sige, at der er en trykfejl i det til alle omdelte. Den institution, eller skal vi sige det foretagende, som skal løse opgaven, er institutionen Quo Vadis i Kolding, som er vant til et samspil med Koføeds Skole og har en række års erfaring med løsning af den slags opgaver.

(Kort bemærkning).

Kirsten Lee (RV):

Jeg vil gerne sige, at vi er enige i, at de grønlandske socialmyndigheder naturligvis bør involveres; de ved dog bedre end andre, hvad der er bedst for grønlændere i social nød.

[Kirsten Lee]

Og så ved jeg ikke, om der er noget, vi har misforstået, men er det ikke sådan, at Kristeligt Folkeparti har defineret, at disse penge skulle bruges i Kolding?

(Kort bemærkning).

Glønborg (KRF):

Nu synes jeg ikke, vi skal gøre denne sag mere kompliceret, end den er. Hvis vi nærmere skal forklare, hvor pengene skal bruges, må jeg selvfølgelig sige, at de skal bruges dér, hvor der er nogle mennesker, som vil kunne løse denne opgave.

På Kofoeds Skole tager man sig af mange af disse grønlandere, som dermed har et tilholdssted i København. For visse vil det være en fordel at holde til i et lidt mindre samfund, og institutionen Quo Vadis vil have flere muligheder at tilbyde, dels i det, skal vi kalde det kollektiv, som den har drevet i Læssøegade i Kolding i 14 år, dels i en udslusningsejendom med lejligheder, den har inde midt i byen, hvor den sådan kan hjælpe folk lidt på vej ud af hjælpesystemet, dels i et skibsprojekt, som den kører med, og dels på en landbrugsejendom, som man vil erhverve oppe ved Hjallerup. Det er den landbrugsejendom, som oprindeligt har været drevet af en anden institution, der hedder Ananuit Arken, og det er dette navn, Ananuit Arken, der er kommet til at stå i det omdelte.

Så indviklet er det, men løsningsmulighederne er gode nok. Kofoeds Skole står som, skal vi sige garant for, at tingene går rigtigt til, og Quo Vadis er godkendt af Vejle Amt som socialpædagogisk behandlingsinstitution, så jeg tror, at alt skulle være i orden med hensyn til en løsning af denne sag på bedste måde.

Finansministeren (Palle Simonsen):

Jeg tror ikke, det vil være nogen overdrivelse, når jeg tillader mig at starte med at konstatere, at debatten om ændringsforslagene har været ganske udramatisk. Det er regeringen meget tilfreds med. Der kan være mange forklaringer på det. Jeg vil vælge at påstå, at det nok handler om, at der er mange, der er utilfredse med et eller andet, men generelt vurderet er der ingen, der er rigtig utilfreds med det hele. Det tror jeg er det, der på mange måder kommer til at stå tilbage efter debatten om ændringsforslagene.

Hr. Henning Rasmussen beskæftigede sig en hel del med forhandlingsformen forud for i

dag. Det skal jeg på nuværende tidspunkt ikke gå så meget i detaljer med, men hr. Henning Rasmussen sagde, at regeringen kun ville forhandle egne forslag og ikke var parat til at gå ind i en diskussion om Socialdemokratiets ændringsforslag, som ville øge udgifterne. Nu er det vel sådan i den slags forhandlinger, at det er klart, at regeringen, som har udspillet, også først og fremmest er interesseret i at få konstateret, hvad modparten i forhandlingerne egentlig er parat til at bære. Kan man komme nogen vegne i den forhandling, kan man normalt også finde løsninger på modpartens ønsker, i hvert fald på nogle af dem, men dertil kom vi aldrig, og det er jo sandheden om det.

Hvis vi ser på de tre af de fire klumper, som har spillet en stor rolle i forhandlingerne, nemlig sundhedsområdet, det sociale område og taksterne, er det åbenbart, at både CD, Kristeligt Folkeparti og Fremskridtspartiet aktivt gik ind i den drøftelse, og derfor blev der også skabt et resultat.

Til gengæld gjorde Socialdemokratiet det på arbejdsministerens område, og det førte til et resultat, som jeg gerne vil sige at regeringen også er ganske godt tilfreds med, vurderet ud fra en almindelig politisk synsvinkel. Så nok om det.

Hvad de enkelte punkter angår, siger hr. Henning Rasmussen, at regeringen på medicinområdet bare vil lade avancer og priser være, som de er. Nej, det vil regeringen faktisk ikke, men der er forskellig opfattelse af midlerne. Regeringen tror ikke på, at man ved kontrol og regulering kan ændre på tingenes tilstand. Vi finder derimod, at det nye system, som der er blevet enighed med CD, Kristeligt Folkeparti og Fremskridtspartiet om, vil bidrage til at skabe betydelig større opmærksomhed om medicinpriserne i dette land, hvad der er meget væsentligt. Jeg tror, at vi kan være enige i, at der er behov for at nå frem til et lavere prisniveau på dette område, men vi tror, at det ny system er et betydelig bedre instrument.

Hvad angår kontanthjælpen og hjemmehjælpen, vil jeg kun komme med den generelle betragtning, at det i hvert fald ikke har skortet på opbakning fra kommunernes side til gennemførelse af disse forslag. Jeg har i den foregående periode haft lidt svært ved at forstå, at Socialdemokratiet ikke havde mod til at deltage i beslutningsprocessen, men der er – og gudskelov

[Finansministeren]

for det – andre partier, der har været parat til at bære den byrde. Jeg kan godt se, at det altid er lidt byrdefuldt, men nogle skulle jo træffe beslutningen.

Havde der været tale om asociale foranstaltninger, kunne jeg forstå Socialdemokratiets reaktion, men i virkeligheden er det forslag, som kommunerne også er interesseret i bliver gennemført, og som er en naturlig ændring af de eksisterende regler.

Hr. Henning Rasmussen var overrasket over, at vi skulle diskutere takster i de brede politiske forhandlinger. Det kan jeg slet ikke forstå. Hr. Skrumsager Skau har allerede nævnt ét eksempel på, hvorfor det var naturligt, at man sagde nej til den første portoforhøjelse, og jeg kunne føje ét til, nemlig at forøgelse af DSB-taksterne længe har ligget i Finansudvalget, men man kunne ikke finde et flertal med den begrundelse, at man måtte se, hvordan det gik med de endelige forhandlinger. Så det var ikke så mærkeligt. Det kunne faktisk ikke være meget anderledes, og da det ikke var en helt lille del af det samlede resultat, synes jeg, det er naturligt, at det har været med.

Der er sagt en del om privatiseringspuljen. Jeg vil sige til hr. Henning Rasmussen, der fastslår, at man ikke kan tjene penge på det hvert år: Nej, det er vi sådan set godt klar over. Når man sælger et statsaktiv, er det en engangsforanstaltning. Der kan da også godt findes eksempler på, at det betyder, at staten efterfølgende mister et overskud, men det handler naturligvis også om at nå frem til den mest effektive ledelse og drift af institutionerne.

Nogle vil gerne gøre det meget ideologisk. Jeg synes, det handler om at få størst mulig effektivitet ind og få valgt den form, der giver det. Det er egentlig det, det handler om. Det er jeg sikker på at vi kan finde en meget fornuftig løsning på.

Formueskatten har været stærkt inddraget i debatten, men der har også været meget debat om den de foregående dage, så derfor har jeg ikke tænkt mig, jeg ville komme med så mange tilføjelser, men blot understrege – og det synes jeg er vigtigt – over for Socialdemokratiet, at det naturligvis, når regeringen og CD og Kristeligt Folkeparti og Fremskridtspartiet lægger megen vægt på de ændringer, der nu sker, er det, fordi vi er overbevist om, at det vil bidrage til at skabe gunstigere vilkår for danske pro-

duktionsvirksomheder, og at det er bedre at anvende den slags metoder end at anvende stats-tilskud til det ene og det andet område til private produktionsvirksomheder. Det mener jeg faktisk er noget meget, meget afgørende. Det er naturligvis også udtryk for en forskellig opfattelse, nuvel, det kan ikke være anderledes.

Hr. Henning Rasmussen – og også en række andre – har haft en, kan man sige, ret betydelig modstand mod forslaget om, at flere skal udskifte deres nuværende kørekort med et EF-kørekort. Jeg er overrasket over, at det giver anledning til så megen reaktion. For 1-2 år siden blev der foretaget en ændring af færdselsloven, hvor stort set alle partier var enige om, at på et eller andet tidspunkt skulle alle have udskiftet deres kørekort til et EF-kørekort. Hvis man i dag går hen og beder om – og det er der nogle der allerede har gjort – at få det udskiftet, koster det 100 kr. Hvis der er flere, der skal have deres kørekort udskiftet, vil provenuet naturligvis blive større. Jeg siger dette for at understrege, at det ikke er et nyt gebyr, men noget, der eksisterer i dag. Justitsministeren har via loven bemyndigelse til at fastslå, at flere hurtigere skal udskifte deres kørekort. Der er altså ikke noget mærkeligt eller odiøst i det, heller ikke, som jeg tror hr. Henning Rasmussen sagde, bare et spørgsmål om, at nu skulle man pludselig skaffe nogle flere penge i kassen. Sådan er det altså ikke. Argumentationen for det er i allerhøjeste grad saglig og velmotiveret.

Hr. Henning Andersen, hr. Skrumsager Skau og fru Kirsten Lee beskæftigede sig i deres ordførertaler en del med det, jeg vil kalde systemændringerne i finanslovsforslaget, som det nu foreligger.

Jeg er meget enig i de betragtninger, man er kommet med. Det, som jeg sætter stor pris på og lægger megen vægt på i forbindelse med finanslovsforslaget, er – det er det, der gør finanslovsforslaget betydelig stærkere end så mange tidligere – at der er skabt flertal bag systemændringer og regelændringer på en række områder, som vil medføre, at det bliver lettere – det bliver ikke let – men lettere at holde styr på en række af de offentlige udgifter. Det gælder medicinområdet, det gælder kontanthjælpsområdet, det gælder hjemmehjælpsområdet, det gælder dagpengeområdet – for at nævne nogle væsentlige områder.

[Finansministeren]

Hr. Jes Lunde gav udtryk for, at finanslovforslaget efter hans opfattelse var reaktionært. Ja, man kan jo mene om det, hvad man vil, men jeg tager det som et udtryk for, at hr. Jes Lunde i virkeligheden er enig i, at det set ud fra regeringens synspunkt er et udmærket finanslovforslag. Den opfattelse deler jeg.

Hr. Jes Lunde gør altid meget ud af de beregninger, som bliver foretaget i Finansministeriet af de ændringsforslag, Socialistisk Folkeparti stiller. Det plejer vi at have en munter debat om hvert år i forbindelse med finansloven. Hr. Jes Lunde er altid parat til at overfortolke de tekniske beregninger, der bliver foretaget af en række ændringsforslag. Derfor skal jeg kun for en ordens skyld fastslå, at det naturligvis er beregninger, som vi står inde for i forhold til de snævre forslag, der ligger, men der er mange andre effekter, hvis SF's samlede spareplan blev gennemført, som der ikke er taget højde for i disse beregninger.

Hr. Behnke beskæftigede sig noget med, at underskuddet også for 1989 ville blive større, end det var skønnet, da finanslovforslaget blev fremsat. Det er naturligvis rigtigt. Det skyldes ikke, at måltallet for udgifterne er ændret, det skyldes unægtelig, at konjunkturerne har udviklet sig lidt mindre positivt, end regeringen forestillede sig, da finanslovforslaget blev fremsat. Men det er vigtigt at fastslå, at det alene er konjunkturbetinget. Det, der under alle omstændigheder er vigtigt, når vi ser på skønnene for 1988 og 1989, er, at det for store underskud – og det erkender jeg – der bliver resultatet af 1988, bliver nedbragt med 10 mia. kr. fra 1988 til 1989.

Så må jeg sige til hr. Behnke, at det er nu ikke, fordi ministerierne ikke har respekt for budgetreguleringskontiene, at de ikke altid bliver udmøntet. Jeg vil tillade mig at sige, at det er snarere, fordi politikerne ikke altid er parate til at træffe de nødvendige beslutninger. Det er regeringens og Folketingets ansvar. Netop derfor er det glædeligt, at der denne gang er truffet beslutninger om nogle systemændringer, så man ikke har så mange budgetreguleringskonti, hvor der ikke er etiketter på for, hvordan de skal udmøntes. Det er igen et udtryk for den afgørende forskel.

Det ligger ganske klart, at i det katalog, som Fremskridtspartiet fremlagde på et tidspunkt under forhandlingerne om en række besparel-

ser, var der ikke så mange ting og områder, hvor regeringen og Fremskridtspartiet var enige. Vi kan lige så godt gøre os klart, at sådan er det. Men den omstændighed, at vi havde svært ved at finde ret mange områder, hvor der var besparelser, der var anvendelige her og nu, betyder jo ikke, at den proces, vi nu har været igennem, ikke har været meget positiv, for det mener jeg den har. Jeg synes, at de forhandlinger, som har været ført med Fremskridtspartiet om finansloven, har været ført i en ganske god og saglig atmosfære og givet nogle fornuftige resultater – i virkeligheden også på områder, som for Fremskridtspartiet er ømme.

Fru Mimi Jakobsen gav udtryk for, at CD havde været rimelig moderate med hensyn til nye udgifter. Det vil jeg gerne bekræfte. Det synes jeg bestemt er korrekt.

Hvad angår de konkrete spørgsmål, som fru Mimi Jakobsen rejser, skal jeg for det første sige, hvad angår bekendtgørelsen om nye daginstitutionstakster for kontanthjælpsmodtagere, at det er klart, at det løfte, der står i betænkningen, og som regeringen har givet om at forhandle indholdet i bekendtgørelsen, inden den bliver udsendt, også betyder, at de, der står bag forliget, skal være enige om ændringerne. Jeg hæftede mig meget ved, at fru Mimi Jakobsen sagde, at hvis der var nogle småområder, der skulle justeres, måtte man prøve at skaffe dækning for det på en anden måde. Det synes jeg er i orden, og jeg er overbevist om, at vi finder en løsning på de problemer.

Jeg er også enig i, når vi taler om betaling for hjemmehjælp, at det forslag, som regeringen nu vil forberede og fremsætte i Folketinget for at få en erstatning for det, der udløber pr. 1. juli, skal være i god harmoni med den samspilsløsning, der er gennemført. Det vil også være rettesnoeren for det arbejde, som regeringen allerede har i gang på det område. Jeg håber, det nu viser sig, efter at den lidt ubehagelige beslutning bliver truffet om at fortsætte med det nuværende system, at der så også i virkeligheden er basis for at få en bred opslutning til et nyt system, som er i harmonisk overensstemmelse med samspilsløsningen.

Hr. Kofod-Svendsen sagde, at efter hans opfattelse var det en sparsommelig finanslov. Ja, det er jeg enig i. De givne forhold taget i betragtning er det en sparsommelig finanslov. Jeg vil også godt sige til Kristeligt Folkeparti, at ef-

[Finansministeren]

ter regeringens opfattelse har Kristeligt Folkeparti virkelig bidraget positivt til, at det ikke skulle gå galt med udgiftsudviklingen. Jeg synes, Kristeligt Folkeparti har brugt mange kræfter på at lægge spareforslag frem som kompensation for udgifter på områder, hvor man havde nogle særlige ønsker. Det har også vist sig, når man går Kristeligt Folkepartis finanslovsændringer igennem, at det i virkeligheden er en betydelig del, der er og vil blive efterkommet.

Men det, jeg først og fremmest gerne vil kvittere for, er den aktivitet, Kristeligt Folkeparti har udfoldet for at bidrage til at opfylde det mål, som regeringen lægger vægt på: At udgifterne ikke må vokse.

Jeg er enig i, at øget udbudslicitation er væsentligt, det har Kristeligt Folkeparti rejst i forhandlingerne fra begyndelsen, og det var også baggrunden for, at regeringen stillede et ændringsforslag til finansloven om dette tema.

Hr. Stavad spurgte, hvordan man ville anvende ekstra midler til toldvæsenet, hvis nu et flertal i Folketinget skulle beslutte ekstra bevilling.

Jeg vil godt sige med det samme, at det forslag, som CD har stillet om 25 mio. kr. ekstra til toldvæsenet, vil regeringen også stemme for. Det er derfor under alle omstændigheder klart, at den bevilling kommer igennem. Det er også klart, at regeringen naturligvis vil bruge disse ekstra 25 mio. kr. til at videreføre og udvikle moderniseringsprocessen inden for toldvæsenet. Det betyder selvfølgelig også, at resultatet bliver en forøget indsats på kontrolområdet, som hr. Stavad lagde megen vægt på.

Efter disse bemærkninger til de enkelte ordførere synes jeg, det er rigtigt at gøre opmærksom på – forud for afstemningerne – at regeringen vil stemme for et antal af de ændringsforslag, som er stillet af partierne uden for regeringen. Det synes jeg lige så godt vi kan få gjort klart med det samme.

Det drejer sig om forslaget om 10 mio. kr. ekstra til frivilligt socialt arbejde, 5 mio. kr. ekstra til kursus for hjemmehjælpere, en mindre ekstra bevilling til døvefilmvideo og 10 mio. ekstra til oplysning om flytninge. Der vil jeg godt, som nogle ordførere har gjort gældende, sige, at det skal til gengæld ikke være en stor statslig, propagandapræget offensiv, men derimod en information, som i stor udstrækning

skal kunne gennemføres af frivillige, folkelige organisationer. Jeg mener, at det er meget væsentligt.

Regeringen vil også stemme for CD's forslag om 25 mio. kr. ekstra til det turistpolitiske handlingsprogram og 25 mio. kr. ekstra til Danmarks Turistråd, for bevillingen til Sydjysk Universitets Centers bibliotek og for bevillingen til Det Danske Selskab plus toldvæsenet, som jeg allerede har kommenteret.

På sundhedsområdet stemmer regeringen også – flere af regeringspartierne ordførere har understreget det – for en række af bevillingerne til de frivillige organisationer på alkoholområdet.

Endelig skal jeg sige, at regeringen stemmer for Kristeligt Folkepartis forslag om tilskud til et soldaterhjem og Kristeligt Folkepartis forslag om 50 mio. ekstra i forbindelse med besparelser i de statslige kantiner. Dermed håber jeg, jeg har gjort det tilstrækkelig klart, hvilke ændringsforslag fra andre partier regeringen under de kommende afstemninger vil gå ind for.

Det er jo ikke noget overraskende eller nyt, at der er nogle ændringsforslag, der har samlet flertal uden om regeringen, og dem, som jeg her har nævnt, det er selvfølgelig forslag, som vi synes er fornuftige, ellers ville vi ikke stemme for dem, men hvor vi ikke selv har haft lyst til at stille dem, fordi vi skal overholde den overordnede udgiftspolitiske målsætning.

Jeg tror ikke, at der er kommet meget nyt under solen i debatten i dag, hvad angår resultatet af afstemninger på disse områder; og de ekstra udgifter, som kommer ind i finanslovsforslaget via afstemninger som helhed i dag, vil jeg for en ordens skyld sige allerede er indbygget i beregningerne i den budgetoversigt, som vi udsendte i går. Det er altså allerede inde i rammerne.

Der kunne være kommet overraskelser til i dag, som havde ændret det. Men det er der ikke. Selvfølgelig under forudsætning af, at afstemningerne forløber, som ordførerne har givet udtryk for i dag, vil resultatet efter afstemningerne være – og det er naturligvis afgørende – at det måltal for udgiftsniveauet for 1989 på de 208,5, som regeringen har fastlagt, bliver overholdt. De ca. 160 mio. kr., som nu under alle omstændigheder kommer ind i finanslovsforslaget, er allerede indarbejdet i budgetoversigten.

[Finansministeren]

Tilbage står ændringsforslaget om den særlige post, som der har været en del diskussion om i dag, nemlig gebyrerne i forbindelse med udskiftningen af kørekortet. Der er tale om 250 mio. kr. Hvis det viser sig, at det ændringsforslag, der er stillet, bliver stemt ned, er der et budgetproblem på justitsministerens område, som man må klare af på anden vis. Det berører ikke måltallet.

Budgetreguleringskontoen eksisterer fortsat, og det bliver så den sidste del af min konklusion. Det vil sige, at der, hvis afstemningerne går, som jeg har skitseret, vil være de såkaldte udmøntede budgetreguleringskonti i størrelsesordenen 1,6-1,7 mia. kr. Det er egentlig ganske interessant, og det svarer til, hvad vi skønnede, da vi havde indgået delaftalerne i fredags, men sådan kan bevægelserne frem og tilbage ende med, at man kommer tilbage til udgangssituationen. Det vil sige, hvis det går, som vi her prøver at forudse, at de vil være på et niveau af 1,6-1,7 mia. kr., og det er i forhold til tidligere år et lavere tal, og det er selvfølgelig også det, der fører frem til at konstatere, at det er en ganske solid finanslov, som står foran sin vedtagelse. Det har kun kunnet lade sig gøre ved et samarbejde med stort set alle partier. Selv om Socialistisk Folkeparti ikke har været så meget inde i direkte forhandlinger, var de dog meget aktive i forbindelse med miljøafgifterne, for at tage et konkret eksempel. Alle har på en eller anden måde været med, og uanset om det har været i stort eller i småt, vil jeg gerne bringe en tak til Folketingets partier, fordi det alligevel ser ud til at lykkes at få en god finanslov igennem.

(Kort bemærkning).

Stavad (S):

Jeg vil gerne takke finansministeren for svaret, men jeg vil også bede om, om finansministeren ville være en lille smule præcis. Finansministeren siger, at pengene skal bruges til at videreføre moderniseringen inden for toldområdet, dvs. det er bl.a. ny teknik, men det er en plan, som har eksisteret og været påbegyndt for lang tid siden, og som også kører videre i 1989 som en forudsætning i den finanslov, der ligger. Derfor går jeg selvfølgelig også ud fra, at der er afsat de nødvendige midler til de investeringer, der skal foretages, og at de besvarelser, vi har fået igennem Finansudvalget, er givet under

forudsætning af, at disse penge bliver brugt til modernisering.

Derfor er mit supplerende spørgsmål, at konklusionen må vel være, at det merbeløb, vi nu, forstår jeg, i fællesskab stemmer igennem, må medføre, at vi får flere mennesker til at foretage den kontrolindsats, så den kraftige tilbagegang, der har været i antallet af personer, der foretager kontrol, bliver vendt. Af hensyn til statsministeren, der ser meget betænkelig ud ved, at mennesker skal have arbejde, vil jeg bare sige, at selv med den udvikling, selv med lidt flere på kontrolindsatsen, vil der stadig væk med det finanslovsforslag, der bliver vedtaget, være færre beskæftigede i toldvæsenet pr. 31. december 1989, end der er pr. 1. januar 1989.

Jeg håber, at det kan være med til at berolige statsministeren, der selvfølgelig nødigt så, at ledighedstallene ikke bliver opfyldt fuldt ud.

Henning Rasmussen (S):

Det var en prisværdig kort tale, finansministeren holdt. Jeg vil gerne sige, at det er nok derfor, at det var svært for finansministeren overhovedet at nævne Socialdemokratiets navn i forbindelse med de ændringsforslag, vi har stillet sammen med andre partier, som regeringen gerne vil stemme for.

Men det skal nu ikke tage glæden fra os over, at regeringen synes at have stillet en række forslag, hvor vi har været medforlagsstillere, som er ganske gode og overbevisende rigtige. Så det takker vi da hjertens gerne for.

Det næste, jeg vil beskæftige mig med, er det, finansministeren sagde om de statslige kantiner. Jeg ved ikke præcis, hvad der ligger bag Kristeligt Folkepartis bemærkninger om, at de statslige kantiner skal hvile i sig selv. Finansministeren sagde: Vi vil da godt være med til at finde besparelser på 50 mio. kr. Jeg vil bare være 100 pct. sikker på, at det ikke betyder, at det grundlæggende princip, som efter min erindring i forbindelse med offentlige kantiner er, at en række grundlæggende udgifter betales som alle andre steder, også i privat virksomhed, af arbejdsgiveren, bliver ændret. Ingen kan have noget imod større effektivisering, heller ikke af kantinedrift naturligvis.

Så har vi spørgsmålet om at udskifte kørekort. Det er da rigtigt, at et kørekort i dag koster 100 kr., hvis man beder om at få det, men her er det staten, der siger til menneskebornene, at I

[Henning Rasmussen]

skal have et nyt kørekort af hensyn til os – ikke af hensyn til jer. Nu fortæller man Folketinget, at de nye kørekort skal indføres utrolig hurtigt, så hurtigt, at man slet ikke kan levere dem i det tempo, man beder folk henvende sig. Det koster 16-17 kr. i ekstraudgifter pr. kort at producere dem, det er altså en isoleret set 500 pct.s forretning.

Var det ikke rimeligt f.eks. at overveje at sige, når det er os, der beder om at få et nyt kørekort, som i nettoudgifter koster 16-17 kr. pr. stk., får I det for det halve eller noget i den retning?

Det, der generer befolkningen, og det, der generer flertallet i Folketinget, er, at justitsministeren bruger sine bemyndigelser så voldsomt til at forhøje eksisterende afgifter og til at indføre nye afgifter. Det markeres også i forbindelse med finanslovsforslaget, at man ønsker at indføre nye afgifter, sådan at det er ude af proportion med omkostningsudviklingen og bruges næsten lige så hårdt, som man har forsøgt at bruge Post- og Telegrafvæsenet til at skaffe penge i statens kasse. Det er den generelle protest, der ligger i det.

Finansministeren siger, at kommunerne er interesseret i forslaget om at spare på kontanthjælpen. Jeg skulle være en dårlig kender af kommunerne, hvis de ikke er interesseret i at spare på deres udgifter – men jeg skulle også være en dårlig kender af kommunerne, hvis de har sagt god for det konkrete forslag, der foreligger. Jeg kender i hvert fald massevis af kommunalbestyrelsesmedlemmer, der ikke vil røre ved dette forslag med en ildtang.

Det er jo det, der skiller os, dette konkrete forslag, der forringer økonomien for store grupper af mennesker, der ikke har andet end kontanthjælpen at eksistere for.

Jeg skal ikke fortsætte eller forlænge den diskussion. Den kommer til overmål i de kommende dage. Hvis forslaget gennemføres, vil der hver eneste dag komme i hundredevis af tilfælde. Det kan man da være ganske sikker på. Så uretfærdigt er det, og sådan vil det blive følt, når man skal aflevere penge. Folk er ligeglade med de sammenligninger, man kan lave på teoretisk plan mere eller mindre mellem folk, der totalt set er anbragt i en vidt forskellig situation.

Det er det samme med daginstitutionspriser, der virker på én måde på den ene gruppe. Det er det med arbejdsløshedskassekontingent og

en række andre ting, der gør, at man ikke kan nøjes med at se på de kontante udbetalinger. Der er også nogle, der skal betale skat, og nogle, der ikke skal betale skat. For bistandsklienten bliver det en konkret forringelse fra den ene dag til den anden, efter at lovforslaget er gennemført.

Jeg vil da meget gerne bekræfte finansministerens fremstilling af det, man kan kalde forhandlingsforløbet. Der var 5 punkter på dagsordenen. Det første var et punkt, hvor regeringen havde brug for Socialdemokratiet: dagpengene. Det næste punkt var taksterne, hvor man havde brug for at diskutere, hvad der skal til, for at man kan acceptere takstforhøjelser, hvor, som jeg sagde i mit hovedindlæg, vores hovedindvending var den, at man ikke så ublu skal bruge specielt Post- og Telegrafvæsenet som skattegrundlag.

Da trafik- og kommunikationsministeren mødte med et forslag, der svarer til pris- og lønudviklingen, dvs. omkostningsstigningen, fik han det godkendt i Finansudvalget i dag. Det havde man også fået, selv om man ikke havde bedt om at få det diskuteret i Finansudvalget, fordi det forslag, der blev tiltrådt af Finansudvalget i dag, dækker pris- og lønstigningen og ikke andet.

Det tredje område, hvor man gerne ville tale med os, var medicin. På medicinområdet havde vi et alternativt forslag, der giver de samme penge, men er langt lempeligere over for menneskebørnene. Det er rigtigt, det ikke er lempeligt over for nogle virksomheder, men den løsning ville give det samme resultat. Den løsning ønskede regeringen ikke.

Og så var det de uspiselige forslag, som jeg har nævnt for et øjeblik siden, dels kontanthjælpen, dels udsættelse af den gratis hjemmehjælp, hvor det jo ikke bare er et spørgsmål om udsættelse, men et spørgsmål om at ændre på den lovgivning, der er vedtaget og egentlig skulle træde i kraft den 1. januar 1989, en lovgivning, som den daværende regering med fire partier plus Det Radikale Venstre og Socialdemokratiet – og jeg mener også SF – vedtog for ganske kort tid siden.

Det var de fem forhandlingstemaer, der var, og ikke andre. Så kan man tale om åbne arme og forhandlingsinteresse. Vi konstaterer, at den var der på de punkter, hvor man havde brug for os, ikke på andre. Vi kan konstatere, at grund-

[Henning Rasmussen]

læggende ønskede regeringen ikke at diskutere det, som vi mener bliver det største problem: Hvad kan vi gøre i fællesskab for at få sat sving i dansk erhvervsliv? Det ønskede man ikke at diskutere med os, og det er det grundlæggende problem. Det grundlæggende problem er ikke størrelsen af den offentlige sektor.

Jeg vil også gerne benytte lejligheden til at erindre om, at den stigning, der er i de offentlige udgifter, ikke skyldes en vækst i den offentlige sektor, den skyldes væsentligst en vækst i overførselsindkomster. Det har finansministeren også selv gjort opmærksom på i de papirer, vi har fået.

Det var den diskussion, vi ikke fik, for den ville man ikke have med os. De emner blev aldrig sat på dagsordenen.

Jes Lunde (SF):

Finansministeren glædede sig over, at der var ingen, der var utilfredse med hele finansloven. Jeg opfattede det, som om finansministeren så også glæder sig over den aftale, SF har fået indgået med Kristeligt Folkeparti og CD, for det er jo det, der gør, at vi ikke kan siges at være helt utilfredse med alt i finansloven. Hvis det er tilfældet, må jeg sige, at finansministeren tager modgangen med et smil, og det har jeg altid respekt for.

Vi kan desværre ikke møde de aftaler, regeringen har indgået ovre i Finansministeriet, på samme måde. Vi kan ikke møde de aftaler, man har lavet dér, med et smil; tværtimod. Vi er dybt bekymrede over de aftaler, man har lavet derovre og må tage afstand fra dem.

Så har vi jo altid en udmærket diskussion her om Budgetdepartementets forskellige beregninger. Af hensyn til historikerne og andre, der gerne vil forske i det, skal jeg sige til referatet, at det er bilag 23.34 i Finansudvalget. Så kan andre folketingsmedlemmer også finde det, hvis de har lyst til det.

Jeg forstod på finansministeren, at vi overfortolker det, Budgetdepartementet skriver. Se, det forstår jeg ikke rigtig. Det, Budgetdepartementet skriver, er, at SF's forslag vil nedbringe arbejdsløsheden med 35.000-40.000. Har de skrevet forkert derovre? Skulle der have stået 25.000-30.000? De skriver, at vi nedbringer betalingsbalanceunderskuddet med 1-2 mia. kr. Var det også forkert af folkene derovre?

Jamen hvad er det for en diskussion, vi skal ud i her? Hvordan kan det være, at finansministeren er meget mere flink ved SF på skrift, end han er i tale? Jeg synes, det er mærkeligt, at det hænger sådan sammen. Jeg vil gerne have, at finansministeren uddyber, hvorfor det er sådan, hvorfor han fortryder det, han skriver derovre fra.

Nej, jeg tror, det er et udtryk for, at finansministeren regelmæssigt en gang om året får kolde fødder, når han har set, hvor gode resultater man laver i beregningerne ovre i Budgetdepartementet, og så forsøger finansministeren heroppefra at glatte lidt ud og sige, at det kan vist ikke passe, at det ender sådan, der må vist være nogle andre ting, de ikke har taget i betragtning derovre. Hvis det er rigtigt, så må finansministeren jo give dem en opsang og et kursus i, at de skal tage endnu flere ting med ind i betragtning. Det skal bestemt ikke genere os. Vi imødeser det med sindsro.

Behnke (FP):

Der er et par af finansministerens bemærkninger, der kræver at blive sat lidt i relief.

For det første spørgsmålet om kørekortene. Jeg kan da godt forstå finansministerens forundring over, at sagen kom op dels i går eftermiddags, dels her til formiddag, men det er jo regeringens eget valg, at det først på nuværende tidspunkt er blevet inddraget i finanslovforhandlingerne. Havde man selv taget hul på spørgsmålet, havde man været parat til også at diskutere det under de finanslovforhandlinger, som jeg giver ministeren ret i har været positive, så er jeg sikker på, at man også med Fremskridtspartiet havde kunnet finde en fornuftig løsning på det.

Grunden til, at vi ikke er parat til at støtte spørgsmålet om kørekort og spørgsmålet om, jeg havde nær sagt, afgiften på gamle biler, er, at nok har Folketinget for 2 år siden vedtaget, at folk skal have et EF-kørekort, men det skulle jo være stille og roligt i takt med, at man glemmer sit gamle kørekort i vaskemaskinen og andre steder, således at man stille og roligt fik kørekortene skiftet ud og ikke skulle foretage en en bloc-udskiftning af alle kørekort.

Det er den ene ting. Den anden ting er så, at systemet slet ikke er i stand til at håndtere en så kraftig udskiftning af kørekort. Kørekortkontorerne ude omkring i landet har slet ikke formu-

[Behnke]

lærerne klar. De folk, der henvender sig i øjeblikket, får udstedt et midlertidigt kørekort, som de ikke engang kan rejse ud af landet på, og så går de og venter, indtil maskineriet har fået fremstillet et kørekort. Hvis hundredtusindvis af mennesker frem til marts måned eller her i foråret skal til at have udskiftet deres kørekort, så vil det ganske enkelt give kaos, og det tror jeg hverken regeringen eller politimyndighederne er interesseret i.

Regeringen ved, at Fremskridtspartiet er imod, at der bliver indført gebyrer. Vi er imod, at staten skal have nye indtægter, medmindre der samtidig kommer skattelettelser. Det er vores bud. Det har det været hele tiden, og det kan ikke være nogen nyhed, og slet ikke en nyhed, der kan få finansministeren til at undre sig her i dag.

Så var der bemærkningen om underskuddet. Det er selvfølgelig trist, hvis konjunkturterne er gået regeringen imod. Selvfølgelig er det det, og det er vi da også opmærksom på. Men det betyder så også, at der er behov for at få andet end en knivskarp balance på finansloven. Så er der behov for at få en finanslov med væsentlig mere tyngde i, så man ikke bliver blæst om af det første det bedste omsving i konjunkturvindene.

Dér, hvor der efter vores mening er noget at tage fat på, er disse budgetreguleringskonti. Jeg giver finansministeren ret i, at der ikke altid er politisk vilje til at udmønte dem konkret, men når vi ser, hvordan det er gået i 1988, så må selv finansministeren erkende, at det havde været rart, hvis der undervejs i løbet af 1988 eller måske allerede ved sidste års finanslovforhandlinger var taget politiske initiativer til også at sikre politisk flertal bag nogle konkrete besparelser frem for blot at lade tallene stå på nogle konti i en finanslov.

Så er jeg fremme ved ministerens bemærkninger til Fremskridtspartiets finanskatolog. Jeg er da glad for den måde, finanskataloget nu omtales på, for dengang kataloget kom frem, var det jo de sædvanlige floskler med, at det var et fuldstændig urealistisk Fremskridtsparti, der ikke havde forstået noget som helst af nogen som helst ting. Specielt var vi urealistiske, når vi kunne finde på at komme med forslag, som der ikke på forhånd var politisk flertal bag.

Men der er jo det med Fremskridtspartiet, som regeringen selv har oplevet med budgetreguleringskontiene og på andre punkter, at hvis

ikke der er et flertal, så må man ud og forhandle sig frem til det. Det var det, der var oplægget fra Fremskridtspartiet, og derfor er vi også tilfredse med, at kataloget på en positiv måde har kunnet indgå i finanslovforhandlingerne. Vi er også tilfredse med, at man ikke blot ryster på hovedet og kalder Fremskridtspartiet for helt tosset, når vi kommer med mange af vores forslag.

Allerede i det finanskatolog havde vi jo taget hul på spørgsmålet om yderligere privatiseringer, yderligere salg af statsaktiver, og det er en af de ting, der nu er blevet til noget konkret.

Så sluttede finansministeren sin omtale af Fremskridtspartiet og mit indlæg af med at erklære, at man fra regeringens side var glad for, at forhandlingerne var forløbet så forholdsvis positivt. Dér dækker jeg fuldt ud finansministerens vurdering af de forhandlinger, der har været i år. De har været gode, og vi er tilfredse med den måde, hvorpå forhandlingerne har forløbet. Sammenligner finansministeren med min tale sidste år på samme tid, Folketingstidende 1987-88, sp. 4107-4115, så vil finansministeren også kunne se, at der er en væsentlig forskel mellem det, Fremskridtspartiet sagde sidste år, og det Fremskridtspartiet siger i år, og det er selvfølgelig, fordi vi nu har andel i finansloven. Vi har - for at bruge et privatiseringsudtryk - aktier i finansloven, og det er vi selvfølgelig tilfredse med, for vi mener, at de ting, vi har påvirket på finansloven, netop er de ting, der gør, at finansministeren i dag kan erklære finansloven som værende den bedste i den tid, han har sidet.

Lysholm Christensen (KRF):

Jeg skal blot kort gøre opmærksom på et problem i forbindelse med fremskrivningsreglerne, som vi har konstateret i Kristeligt Folkeparti. Det drejer sig om rammetilskuddet til efterskoler, friskoler og private grundskoler. Det er nogle af vore hjertebørn. Se, beløbet i finansloven er fremskrevet med 3,8 pct., har vi forstået, men når vi ser på dette område, så kan vi konstatere en kraftig stigning i skalalønnen. Ja, den ligger faktisk på 9,6 pct. i det forløbne år. Det vil sige, at denne lønstigning er ikke indregnet i fremskrivningen i tilstrækkeligt omfang. Lønudgiften udgør ca. 60-70 pct. af skolens udgifter, og derfor finder vi, at der her ligger en skjult besparelse på området, en besparelse, som sko-

[Lysholm Christensen]

lerne egentlig er helt uforskyldt i, idet lønforhandlinger jo som bekendt er noget, der foregår i Finansministeriet og uden for skolernes indflydelse.

Vi finder, at fremskrivningen i finansloven bør justeres efter de faktiske stigninger i udgiften, altså også inklusive lønstigninger.

Oven i den kraftige besparelse, der i forvejen er lagt på området, finder vi derfor, at denne skjulte besparelse er uheldig. Vi vil følge området meget nøjagtigt og opmærksomt i de kommende år på to punkter, dels når der skal skrives tal til finanslovsforslaget 1990, dels når det gælder ændring af tilskuds faktoren for de sidste 5 måneder af 1989.

Finansministeren (Palle Simonsen):

Der er enkelte ting, konkrete spørgsmål, der er stillet, som jeg naturligvis gerne vil svare på nu her i sidste runde, men jeg bliver nødsaget til at tilstå over for hr. Stavad, at jeg ikke kan svare mere præcist, end jeg gjorde i første omgang.

Hr. Stavad har selvfølgelig ret i, at moderniseringen har kørt længe, men det betyder jo ikke, at den ikke skal køre længe endnu og effektiviseres, og jeg bliver nødsaget til at sige til hr. Stavad, at hvis han forestiller sig, at de 25 mio. kr. alene skulle bruges til flere ansatte, så er regeringen uenig. Det handler om, som jeg gav udtryk for, at forøge indsatsen på kontrolområdet, uden at det er klart, hvor meget der er ny teknologi, og hvor meget der er flere hoveder. Hovedmålet, bedre kontrol, håber jeg også vi kan være enige om egentlig er det afgørende.

Hr. Henning Rasmussen spørger, hvad der ligger i besparelsen på de statslige kantiner. Ja, der ligger helt kontant et forslag, eller rettere sagt: der vil blive udsendt et nyt cirkulære om kantine regler, som er udtryk for en stramning i forhold til det eksisterende. Der vil naturligvis fortsat blive stillet kantine lokaler til rådighed, ingen tvivl om det, men det, det handler om, er en række andre ting, som tidligere har været stillet til rådighed, og som nu bliver strøget.

Det er selvfølgelig rigtigt, at der ude i den private sektor er mange steder, hvor man giver mange tilskud til kantiner, men det er jo ikke ensbetydende med, at man skal gøre det inden for staten. Vi har været enige i den holdning, som Kristeligt Folkeparti her har fremlagt, og det er baggrunden for, at vi også har meldt, at vi stemmer for ændringsforslaget.

Jeg skal ikke sige meget mere om kørekortene. Det, jeg bare gerne stadig væk vil fastslå, er, at det jo ikke er noget, der kommer som en tyv om natten. Det er simpelt hen, fordi Folketinget selv for 1-2 år siden har besluttet, at alle kørekort på et eller andet tidspunkt skal udskiftes. Derfor er det stadig væk ikke bare et spørgsmål om, at staten her kommer og siger, at nu skal alle have et nyt kørekort. Nej, det har Folketinget besluttet, så derfor er jeg så overrasket over, at man kan blive så ivrig på det område.

Hvad selve betalingen angår, skal jeg stadig væk fastslå, at det er eksisterende betingelser. Der er ikke nogen som helst ændring i det.

Så siger hr. Henning Rasmussen, at på dagpengeområdet, hvor man nåede et resultat med Socialdemokratiet, var det, fordi regeringen havde brug for Socialdemokratiet. Det er måske lidt af en overdrivelse, vil jeg sige. Det er spørgsmålet, om Socialdemokratiet ikke også havde meget brug for at forhandle det spørgsmål med regeringen. Det, det handler om, er, at det var man ikke rigtig parat til og havde ikke brug for på de andre områder. Derfor var det andre partier, der kom til at bære nogle af de ubehagelige byrder. Det er jo sandheden. Men vi er tilfredse med, at vi fik en aftale med Socialdemokratiet på dette område.

Jeg har ikke lyst til at fortsætte diskussionen med hr. Jes Lunde om beregningerne. Jeg har jo flere gange sagt under samråd i Finansudvalget – man må godt referere sig selv – at jeg egentlig synes, det er en rigtig dårlig idé at bede om disse modelberegninger af nogle ændringsforslag til finansloven. Det er faktisk ikke særlig hensigtsmæssigt, for det kan misbruges i debatten, og det er jo det, der sker.

Det, der fremgår af det notat, som hr. Jes Lunde henviser til, er naturligvis ud fra en isoleret betragtning korrekt. Det står jeg ved, og det har jeg skrevet under på, og det ændrer jeg ikke på her under debatten. Det, der bare er at føje til, er, at der jo er andet end tal i dette her, og jeg synes ikke, at det er det mest konstruktive at lave beregninger på den slags ting. Jeg kan godt hilse og sige, at vi ikke selv synes, det er særlig rart, også fordi hr. Jes Lunde hvert år under finanslovdebatterne søger – og det er jo naturligt nok – at få mest muligt ud af det. Men citronen bliver også presset til den yderste dråbe.

[Finansministeren]

Til hr. Behnke kun den bemærkning, at jeg havde da også gerne set, at budgetreguleringskontiene 1988 havde været udmøntet i betydeligt omfang. Men stadig væk, det har ikke været muligt at få politiske aftaler omkring det.

Som vi har skrevet i Budgetoversigten, er der også mange forklaringer på, at det har været vanskeligt: et valg i forårsperioden, lange regeringsforhandlinger, en ny regering osv. Da finanslovforslaget 1989 skulle fremsættes, var det rigtige og det konsekvente i virkeligheden at viske tavlen ren og sige: Nu drejer det sig om at få systemændringer gennemført for det nye finansår. Der var ikke ret meget at gøre for det gamle på det tidspunkt. På den baggrund er det selvfølgelig dobbelt vigtigt og dobbelt betydningsfuldt, at det så også er lykkedes at få en række af disse systemændringer gennemført med et flertal i Folketinget.

(Kort bemærkning).

Henning Rasmussen (S):

Jeg vil godt spørge finansministeren, om han er i stand til at sige, hvor mange mennesker der skal fyres på de statslige kantiner som resultat af Kristeligt Folkepartis ønsker over for regeringen om, at der skal skæres ned.

Hermed sluttede forhandlingen om ændringsforslagene.

Første næstformand (Knud Østergaard):

Før vi går til afstemning, udsætter jeg mødet. Det genoptages i dag kl. 19.45.

Mødet udsat kl. 18.44

Mødet genoptaget kl. 19.45

Formanden:

Af hensyn til de medlemmer, der for første gang deltager i en afstemning om ændringsforslagene, skal jeg gentage tidligere års opfordringer til under afstemningsproceduren at blive på pladserne.

Man gik til afstemning om ændringsforslagene.

Afstemning

Til § 1. Skatter og afgifter.

Ændringsforslag nr. 1
forkastedes uden afstemning.

Formanden:

Vi må på grund af tekniske vanskeligheder med afstemningssystemet udsætte starten af afstemningerne til kl. 20.00 i aften. Mødet genoptages i dag kl. 20.00.

Mødet udsat kl. 19.50

Mødet genoptaget kl. 20.00

Formanden:

Jeg beder medlemmerne indtage deres pladser.

I det sidst afholdte møde nåede vi ét ændringsforslag. Jeg håber ikke, det bliver normen.

Afstemning

Til § 1. Skatter og afgifter.

Ændringsforslag nr. 597
vedtoges med 86 stemmer mod 21; 44 stemte hverken for eller imod.

Ændringsforslag nr. 441
vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 2
forkastedes uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 598 og 443-447
vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 3
forkastedes uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 448 og 449
vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 4
forkastedes uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 450

vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 5

forkastedes uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 451, 599 og 453-455

vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 6

forkastedes uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 456

vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 7

forkastedes uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 457

vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 8

forkastedes, idet 23 stemte for, 85 imod; 44 stemte hverken for eller imod.

Ændringsforslag nr. 9-11

forkastedes uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 458 og 459

vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 12

forkastedes uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 460 og 461

vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 13 og 14

forkastedes uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 462 og 463

vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 15

forkastedes uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 422

forkastedes, idet 27 stemte for, 81 imod; 44 stemte hverken for eller imod.

Ændringsforslag nr. 423

forkastedes, idet 27 stemte for, 80 imod; 44 stemte hverken for eller imod.

Ændringsforslag nr. 424

forkastedes uden afstemning.

Til § 2. Statsvirksomhederne.

Til § 2.01. Statsbanerne.

Ændringsforslag nr. 16-21

vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 22

forkastedes uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 23

vedtoges uden afstemning.

Til § 2.02. Post- og Telegrafvæsenet.

Ændringsforslag nr. 24-25, 600 og 27-31

vedtoges uden afstemning.

Til § 2.04. Københavns Lufthavnsvæsen.

Ændringsforslag nr. 32

vedtoges uden afstemning.

Til § 3. Rentekonto.

Ændringsforslag nr. 464-469

vedtoges uden afstemning.

Til § 7. Folketinget.

Ændringsforslag nr. 425

forkastedes uden afstemning.

Til § 10. Udenrigsministeriet.

Ændringsforslag nr. 470

vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 33 og 34

forkastedes uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 35

vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 36

forkastedes, idet 67 stemte for, 86 imod.

Ændringsforslag nr. 37

vedtoges med 80 stemmer mod 72.

Ændringsforslag nr. 39, 471 og 40-41
vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 42
forkastedes uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 43
forkastedes, idet 25 stemte for, 127 imod.

Ændringsforslag nr. 45
forkastedes, idet 24 stemte for, 127 imod.

Ændringsforslag nr. 46 og 47
forkastedes uden afstemning.

Til § 11. Landbrugsministeriet.

Ændringsforslag nr. 472, 49, 473-475, 52,
476-478
vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 54
vedtoges med 80 stemmer mod 73.

Ændringsforslag nr. 479 var bortfaldet.

Ændringsforslag nr. 55-70
vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 480
vedtoges med 107 stemmer mod 43.

Ændringsforslag nr. 72-75
vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 77
forkastedes uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 76 og 78
vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 79
forkastedes, idet 38 stemte for, 68 imod; 42
stemte hverken for eller imod.

Ændringsforslag nr. 80
forkastedes, idet 76 stemte for, 77 imod.

Ændringsforslag nr. 81-83, 481 og 85-91
vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 92
forkastedes, idet 70 stemte for, 83 imod.

Ændringsforslag nr. 482 og 94-97
vedtoges uden afstemning.

Til § 12. Fiskeriministeriet.

Ændringsforslag nr. 98, 483 og 99
vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 100
forkastedes uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 585
forkastedes, idet 67 stemte for, 86 imod.

Ændringsforslag nr. 484
vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 102
vedtoges med 80 stemmer mod 73.

Ændringsforslag nr. 103-111
vedtoges uden afstemning.

Til § 13. Indenrigsministeriet.

Ændringsforslag nr. 112-114
vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 115
forkastedes uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 116
vedtoges uden afstemning.

Til § 14. Boligministeriet.

Ændringsforslag nr. 485, 117, 486, 601, 119,
488-492, 127, 493-496 og 128
vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 129
forkastedes uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 130
forkastedes, idet 67 stemte for, 86 imod.

Ændringsforslag nr. 426
forkastedes, idet 71 stemte for, 82 imod.

Ændringsforslag nr. 497
vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 131 og 427
forkastedes uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 498, 132, 499, 133 og 500
vedtoges uden afstemning.

Til § 15. Socialministeriet.

Ændringsforslag nr. 134 og 135
vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 136
forkastedes, idet 67 stemte for, 74 imod; 9 stemte hverken for eller imod.

Ændringsforslag nr. 428
forkastedes, idet 48 stemte for, 104 imod.

Ændringsforslag nr. 602 og 603
vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 137
vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 138 og 139
forkastedes uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 501-504 og 604
vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 140
forkastedes uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 141
vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 592
vedtoges med 136 stemmer mod 16.

Ændringsforslag nr. 430
forkastedes, idet 27 stemte for, 81 imod; 44 stemte hverken for eller imod.

Ændringsforslag nr. 431
forkastedes, idet 4 stemte for, 103 imod; 44 stemte hverken for eller imod.

Ændringsforslag nr. 143

vedtoges med 135 stemmer mod 16.

Ændringsforslag nr. 145
vedtoges med 136 stemmer mod 16.

Ændringsforslag nr. 144 var bortfaldet.

Ændringsforslag nr. 506
vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 433
vedtoges med 80 stemmer mod 73.

Ændringsforslag nr. 507 var bortfaldet.

Ændringsforslag nr. 146
vedtoges med 136 stemmer mod 16.

Ændringsforslag nr. 605
vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 147
vedtoges med 80 stemmer mod 73.

Ændringsforslag nr. 148
forkastedes uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 606-608
vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 152
forkastedes uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 508
vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 593
vedtoges med 80 stemmer mod 73.

Ændringsforslag nr. 154
forkastedes uden afstemning.

Til § 16. Trafik- og Kommunikationsministeriet.

Ændringsforslag nr. 509
vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 155 og 156
vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 157

forkastedes, idet 23 stemte for, 85 imod; 44 stemte hverken for eller imod.

Ændringsforslag nr. 158
forkastedes uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 159
vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 160
forkastedes, idet 53 stemte for, 100 imod.

Ændringsforslag nr. 161
forkastedes, idet 53 stemte for, 100 imod.

Ændringsforslag nr. 162–167
vedtoges uden afstemning.

Til § 17. Industriministeriet.

Ændringsforslag nr. 168
vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 169
forkastedes uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 170
vedtoges med 80 stemmer mod 72.

Ændringsforslag nr. 171
vedtoges med 136 stemmer mod 16.

Ændringsforslag nr. 172–174
vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 175
forkastedes, idet 67 stemte for, 86 imod.

Ændringsforslag nr. 176
vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 177–183
vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 184
forkastedes uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 185
forkastedes, idet 23 stemte for, 76 imod; 53 stemte hverken for eller imod.

Ændringsforslag nr. 186
forkastedes uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 187
vedtoges med 136 stemmer mod 16.

Ændringsforslag nr. 188–196
vedtoges uden afstemning.

Til § 18. Justitsministeriet.

Ændringsforslag nr. 510, 511 og 198
vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 515
forkastedes, idet 61 stemte for, 92 imod.

Ændringsforslag nr. 199
vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 200
forkastedes uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 516
vedtoges uden afstemning.

Til § 20. Undervisnings- og Forskningsministeriet.

Ændringsforslag nr. 201 og 202
vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 517
vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 439
forkastedes uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 609
vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 519
vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 610
vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 520 og 521
vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 586

forkastedes, idet 66 stemte for, 86 imod.

Ændringsforslag nr. 611
vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 612
vedtoges med 77 stemmer mod 76.

Ændringsforslag nr. 210–214
vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 435
forkastedes uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 523 og 524
vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 525
vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 215
forkastedes uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 216, 526, 527 og 219
vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 220–224
forkastedes uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 225 og 613
vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 226
forkastedes, idet 67 stemte for, 77 imod; 9 stemte
hverken for eller imod.

Ændringsforslag nr. 227
forkastedes uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 228
forkastedes, idet 67 stemte for, 86 imod.

Ændringsforslag nr. 587
forkastedes uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 528
vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 589
vedtoges, idet 86 stemte for, 67 imod.

Ændringsforslag nr. 232
forkastedes uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 529
vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 233
forkastedes uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 234–239
vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 530 og 531
vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 241
vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 242
forkastedes uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 243
vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 244–246
forkastedes uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 248
forkastedes, idet 67 stemte for, 85 imod.

Ændringsforslag nr. 249
vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 250 og 251
forkastedes uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 252–255
vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 256
forkastedes, idet 25 stemte for, 127 imod.

Ændringsforslag nr. 257
forkastedes uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 532, 258–261, 533, 534
og 264
vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 265

forkastedes uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 535 og 266
vedtoges uden afstemning.

Til § 21. Kulturministeriet.

Ændringsforslag nr. 267
vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 268
forkastedes uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 269
vedtoges med 76 stemmer mod 73; 4 stemte
hverken for eller imod.

Ændringsforslag nr. 270
forkastedes, idet 67 stemte for, 86 imod.

Ændringsforslag nr. 271
forkastedes uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 272
vedtoges med 80 stemmer mod 73.

Ændringsforslag nr. 273, 536 og 274
vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 275
forkastedes, idet 76 stemte for, 76 imod.

Ændringsforslag nr. 276
forkastedes, idet 76 stemte for, 76 imod.

Ændringsforslag nr. 277
vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 278
forkastedes uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 279
vedtoges med 134 stemmer mod 16.

Ændringsforslag nr. 280–282 og 283
vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 284
vedtoges med 122 stemmer mod 29.

Ændringsforslag nr. 285 og 286

vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 287
vedtoges med 136 stemmer mod 16.

Ændringsforslag nr. 288–294
vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 295
forkastedes uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 296
vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 297 og 298
forkastedes uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 299 og 300
vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 301–304
forkastedes uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 305
vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 588
forkastedes uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 537, 308 og 309
vedtoges uden afstemning.

Til § 22. Forsvarsministeriet.

Ændringsforslag nr. 436
vedtoges med 70 stemmer mod 16; 67 stemte
hverken for eller imod.

Ændringsforslag nr. 310
vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 311
forkastedes, idet 67 stemte for, 86 imod.

Ændringsforslag nr. 313
forkastedes, idet 29 stemte for, 123 imod.

Ændringsforslag nr. 314
forkastedes, idet 13 stemte for, 139 imod.

Ændringsforslag nr. 315

forkastedes uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 316

forkastedes, idet 9 stemte for, 143 imod.

Ændringsforslag nr. 317

forkastedes, idet 23 stemte for, 128 imod.

Til § 23. Finansministeriet.

Ændringsforslag nr. 633

vedtoges med 87 stemmer mod 66.

Ændringsforslag nr. 594

vedtoges med 86 stemmer mod 67.

Ændringsforslag nr. 615

vedtoges, idet 86 stemte for, 44 imod; 23 stemte hverken for eller imod.

Ændringsforslag nr. 540

vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 318

forkastedes, idet 67 stemte for, 86 imod.

Ændringsforslag nr. 541

vedtoges med 86 stemmer mod 67.

Ændringsforslag nr. 616

vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 595

vedtoges, idet 86 stemte for, 59 imod; 7 stemte hverken for eller imod.

Ændringsforslag nr. 596

forkastedes, idet 43 stemte for, 108 imod.

Ændringsforslag nr. 634

vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 319–324

vedtoges uden afstemning.

Til § 24. Skatteministeriet.

Ændringsforslag nr. 325

vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 326

forkastedes, idet 68 stemte for, 85 imod.

Ændringsforslag nr. 327

vedtoges med 135 stemmer mod 16.

Ændringsforslag nr. 328 var bortfaldet.

Ændringsforslag nr. 543–545

vedtoges uden afstemning.

Til § 25. Økonomiministeriet.

Ændringsforslag nr. 331 og 617–620

vedtoges uden afstemning.

Til § 27. Miljøministeriet.

Ændringsforslag nr. 332 og 621

vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 333

forkastedes, idet 71 stemte for, 81 imod.

Ændringsforslag nr. 334, 335, 622 og 337

vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 338–340

forkastedes uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 341 og 342

vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 343 og 344

forkastedes uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 345–353

vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 354

forkastedes uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 355–362

vedtoges uden afstemning.

Til § 28. Arbejdsministeriet.

Ændringsforslag nr. 363 og 547

vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 364

forkastedes, idet 23 stemte for, 130 imod.

Ændringsforslag nr. 623, 365–367, 548 og 624–626
vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 370
forkastedes uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 627
vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 371
forkastedes uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 550, 372, 628, 551–554 og 374–376
vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 377
forkastedes, idet 23 stemte for, 129 imod.

Ændringsforslag nr. 378
forkastedes uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 379, 629 og 630
vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 380
forkastedes, idet 67 stemte for, 86 imod.

Til § 29. Energiministeriet.

Ændringsforslag nr. 381–384
forkastedes uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 385 og 386
vedtoges uden afstemning.

Til § 30. Sundhedsministeriet.

Ændringsforslag nr. 557
vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 387
forkastedes, idet 23 stemte for, 84 imod; 44 stemte hverken for eller imod.

Ændringsforslag nr. 558–561
vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 438
forkastedes, idet 20 stemte for, 132 imod.

Ændringsforslag nr. 388
forkastedes, idet 22 stemte for, 83 imod; 44 stemte hverken for eller imod.

Ændringsforslag nr. 631
vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 389
forkastedes, idet 76 stemte for, 77 imod.

Ændringsforslag nr. 390
vedtoges med 136 stemmer mod 16.

Ændringsforslag nr. 391
vedtoges med 136 stemmer mod 16.

Ændringsforslag nr. 392
forkastedes uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 393
vedtoges med 134 stemmer mod 16.

Ændringsforslag nr. 394
vedtoges med 134 stemmer mod 16.

Ændringsforslag nr. 395
vedtoges med 136 stemmer mod 16.

Ændringsforslag nr. 396
vedtoges med 135 stemmer mod 16.

Ændringsforslag nr. 397
vedtoges med 78 stemmer mod 73.

Ændringsforslag nr. 562 var bortfaldet.

Ændringsforslag nr. 563
vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 399
forkastedes, idet 73 stemte for, 77 imod.

Ændringsforslag nr. 400
vedtoges med 135 stemmer mod 16.

Ændringsforslag nr. 564 var bortfaldet.

Ændringsforslag nr. 401
vedtoges med 129 stemmer mod 20.

Ændringsforslag nr. 565 var bortfaldet.

Ændringsforslag nr. 402
forkastedes uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 566
vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 403
forkastedes, idet 75 stemte for, 77 imod.

Ændringsforslag nr. 590
vedtoges med 79 stemmer mod 73.

Ændringsforslag nr. 567 var bortfaldet.

Ændringsforslag nr. 404
forkastedes, idet 66 stemte for, 86 imod.

Ændringsforslag nr. 569
vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 405
vedtoges med 136 stemmer mod 16.

Ændringsforslag nr. 591
forkastedes, idet 75 stemte for, 77 imod.

Ændringsforslag nr. 407
vedtoges med 80 stemmer mod 73.

Til § 35. Afdrag på udlån.

Ændringsforslag nr. 409
vedtoges uden afstemning.

Til § 36. Statsgældsafdrag og obligationskøb m.v.

Ændringsforslag nr. 573-575, 410, 411, 576 og 412
vedtoges uden afstemning.

Til § 37. Beholdningsbevægelser og kursregulering.

Ændringsforslag nr. 577
vedtoges uden afstemning.

Til § 38. Optagelse af lån.

Ændringsforslag nr. 578-581
vedtoges uden afstemning.

Til § 42. Tekstanmærkninger.

Ændringsforslag nr. 413-416, 582, 583, 632, 417-419, 584, 420 og 421
vedtoges uden afstemning.

Formanden:

Vi er nu færdige med afstemningen om ændringsforslagene, og jeg foreslår, at lovforslaget går til fornyet behandling i Finansudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget. Sagens behandling er herefter stillet i bero.

Meddelelser fra formanden:

Formanden:

Der er ikke mere på dagsordenen.

I skrivelse af d.d. meddeler skatteministeren (Fogh Rasmussen), at han ønsker skriftligt at fremsætte:

Forslag til lov om ændring af lov om registreringsafgift af motorkøretøjer m.v. (Afgiftslempelse for miljøvenlige biler m.v.).

(Lovforslag nr. L 135).

I skrivelse af g.d. meddeler industriministeren (Henning Dyremose, fg.), at han ønsker skriftligt at fremsætte:

Forslag til lov om ændring af lov om kontrol med overholdelsen af Det Europæiske Økonomiske Fællesskabs forordninger om monopoler og konkurrencebegrænsninger.

(Lovforslag nr. L 137).

Forslag til lov om administration af Det Europæiske Økonomiske Fællesskabs forordninger om indførelse af europæiske økonomiske firma-grupper.

(Lovforslag nr. L 144).

Forslag til lov om ændring af søloven. (Arrest i skib).

(Lovforslag nr. L 138).

Forslag til lov om ændring af lov om investeringsforeninger.

(Lovforslag nr. L 143).

Forslag til lov om ændring af lov om banker og sparekasser m.v.

[Formanden]

(Lovforslag nr. L 141).

Forslag til lov om ændring af lov om visse kreditinstitutter.

(Lovforslag nr. L 142).

Forslag til lov om ændring af lov om forsikringsvirksomhed.

(Lovforslag nr. L 139).

Forslag til lov om tilsyn med firmapensionskasser.

(Lovforslag nr. L 140).

I skrivelse af d.d. meddeler undervisnings- og forskningsministeren (Bertel Haarder), at han ønsker skriftligt at fremsætte:

Forslag til lov om ændring af lov om styrelse af højere uddannelsesinstitutioner.

(Lovforslag nr. L 148).

Skriftlig fremsættelse af forslag:**Skatteministeren (Fogh Rasmussen):**

Herved tillader jeg mig at fremsætte:

Forslag til lov om ændring af lov om registreringsafgift af motorkøretøjer m.v. (Afgiftslempelse for miljøvenlige biler m.v.).

(Lovforslag nr. L 135).

Folketinget har den 9. december 1988 haft et forslag til folketingsbeslutning om skærpede normer for bilers udstødning til 1. behandling. Forslaget fik bred tilslutning.

I overensstemmelse med forslaget til folketingsbeslutning foreslås det at nedsætte registreringsafgiften for biler, der er godkendt som miljøvenlige af Justitsministeriet. Det foreliggende forslag indebærer, at afgiften nedsættes med 11.000 kr. for personbiler, 5.800 kr. for varebiler berigtiget med værdiafgift og 1.200 kr. for hyrevogne og sygetransportkøretøjer. Disse beløb svarer til afgiften af merprisen for en bil med katalysator, der er anslået til 5.000 kr. plus moms. Godkendelse finder sted, såfremt der fremlægges fabrikanterklæring om, at den pågældende biltype opfylder de svenske emissionsnormer, der er baseret på de krav, som på nuværende tidspunkt stilles i USA med hensyn til udslip af forurenende stoffer fra personbilers udstødning. Disse krav vil på nuværende tidspunkt kun kunne opfyldes af biler monteret med katalysatorer.

Der foreslås samtidig en forenkling af arbejdsgangen i forbindelse med vurderingsmyndighedens fastsættelse af den afgiftspligtige værdi af nye biler uden anmeldt standardpris og af brugte biler.

Endelig indeholder forslaget enkelte ændringer af teknisk karakter.

Idet jeg i øvrigt henviser til bemærkningerne til lovforslaget, skal jeg anbefale lovforslaget til Tingets velvillige behandling.

Industriministeren (Henning Dyremose, fg.):

Hermed har jeg den ære for det høje Folketing at fremsætte:

Forslag til lov om ændring af lov om kontrol med overholdelsen af Det Europæiske Økonomiske Fællesskabs forordninger om monopoler og konkurrencebegrænsninger.

(Lovforslag nr. L 137).

Forslaget har til formål at gennemføre den tekniske tilpasning af dansk lovgivning som følge af Rådets forordning (EØF) nr. 4056/86 af 22. december 1986 og Rådets forordning (EØF) nr. 3975/87 af 14. december 1987 om anvendelse af Romtraktatens konkurrenceregler på henholdsvis søtransport og virksomheder i luftfartssektoren.

Ved lovforslaget udstrækkes Monopoltilsynets direktorats kompetence til at yde Kommissionen den fornødne bistand til administrationen af konkurrencereglerne, som er fastsat i de to forordninger.

Med disse bemærkninger, og idet jeg i øvrigt henviser til bemærkningerne til lovforslaget, skal jeg anbefale forslaget til det høje Tings velvillige behandling.

Industriministeren (Henning Dyremose, fg.):

Hermed har jeg den ære for det høje Ting at fremsætte:

Forslag til lov om administration af Det Europæiske Økonomiske Fællesskabs forordninger om indførelse af europæiske økonomiske firma-grupper.

(Lovforslag nr. L 144).

Ved EØF-forordning nr. 2137/85 er der i EF-regi skabt mulighed for at stifte europæiske økonomiske firmagrupper (EØFG) i alle EF-lande.

Forordningen har til formål at indføre et hensigtsmæssigt juridisk instrument, der ved et